

A Fehér Lótusz idillje

Mabel Collins

Fordította: Miskolczi Gábor
Magyar Teozófiai Társulat, 2007.

Ezt a munkát annak ajánlom, aki valójában az írója, ihletője volt.

A most következő oldalakon olyan történet szerepel, melyet korszakok során át minden nép megismert. Ez a lélek tragédiája. Az embert uraló alsóbb természet, a Vágy által elragadva a lélek alábukik a bűnbe. Az ekként magára mért szenvedések hatására a bensőjében élő megváltó Szellemhez fordul segítségért, és végső áldozatának eredményeként átalakul, hogy az emberiség számára áldást hozva éljen tovább.

„Három abszolút igazság létezik, és ezek soha nem veszhetnek el, bár kimondatlanságuk miatt némák maradhatnak.

Az emberi lélek halhatatlan, és jövője olyan távlatokat rejt, melyeknek nagyságát és dicsőségét semmi nem korlátozza.

Az élet lényege bennünk és körülöttünk lakozik, örökkön él és mindig jótékony, nem hallható, nem látható sem nem szagolható, de érzékelhető azok számára, akik vágnak erre.

Minden ember mindenk felett saját maga bírója, akár tündöklést, akár sötétséget hoz magára; maga kormányozza az életét jutalom vagy büntetés felé.”

Előszó

És íme, egymagam álltam, egy a sokaságban, elszigetelten az eggyé vált tömegben. Egyedül voltam, mert mindazon felebarátaim közül, akik birtokában voltak a tudásnak, egyedül én voltam az, aki egyaránt tudott és tanított. Tanítottam a kapu előtt a hívőket, mert erre készítetett a szentélyben lakozó hatalom. Nem volt választásom, mert ama legszentebb szentély mélységes sötétjében megpillantottam a rejtett élet fényességét, és fel kellett azt fednem, miközben felemelt és erőssé tett engem. Mert való igaz, hogy meghaltam, de elpusztításomhoz a templom tíz papjának kellett összefognia, és tudatlanságukban még ekkor is azt képzelték magukról, hogy hatalmasak.

Első könyv

I. Fejezet

Még alig serkent ki a szakállam, mikor beléptem a templom kapuján, hogy megkezdjem újonc éveimet a papi rendben.

Szüleim a városon kívül éltek, pásztorok voltak. Egészen addig a napig, míg anyám elvezetett a templom kapujáig, egy alkalmat kivéve nem jártam még a város falain belül. Mivel aznap ünnep volt a városban, szorgalmas és takarékos anyám egyszerre két célt teljesített ezzel a kiruccanással. Először elvitt engem úti céломhoz, majd miután elváltunk, rövid pihenésként belevetette magát a város forgatagába, látványosságaiba.

Magával ragadott a városi utcákon a zajos embertömeg látványa. Azt hiszem alaptermészetem mindig hajlamos volt átadni magát a nagy egész sodró erejének, melynek egy kis darabkáját képezte, és miközben így átadta magát, megkapta a saját fenntartásához szükséges életet.

De hamarosan kiváltunk a zsebongó zűrzavarból és egy szélesen elterülő, zöldellő lapály felé vettük az utunkat, amelynek túlsó oldalán szeretett szent folyónk látszott. Mennyire elevenen él az a kép még ma is bennem! A vízparton álló templom faragott tetői, csillogó díszei és a környező épületek mind szinte ragyogtak a tiszta reggeli levegőben. Nem volt bennem félelem, hiszen nem volt semmiféle kialakult elképzelésem arról, mire számíthatok. De sokat töprengtem, vajon azokon a kapukon túl az élet valóban olyan csodálatos dolog-e, mint amilyennek számomra tűnt.

A kapunál egy fekete köntösbe öltözött papnövendék állt és egy a városból jött asszonnyal beszélgetett, aki sürgős áldásért rimánkodott valamelyik paptól a magával cipelt vizeskorsókra. Így remélt értékes terhével visszatérni a városba, amelyért a babonás városiak készek voltak magas árat fizetni.

Miközben várakoztunk, hogy előadhassuk a mondandónkat, belestem a kapun, és lenyűgöző látványban volt részem. Ez az érzés sokáig velem maradt még azt követően is, hogy nap mint nap közeli kapcsolatba kerültem azzal a személlyel, aki ilyen mély benyomást tett rám.

A fehér köntösbe öltözött papok egyike volt az, aki lassú léptekkel közeledett a széles úton a kapu felé. Az egyetlen alkalmat kivéve, mikor a városban jártam, még nem találkoztam ilyen fehér ruhás pappal. Akkor többet is láttam közülük a folyami felvonulás idején, a folyón úszó szent bárkán. Csakhogy ez a jelenség most felém tartott, már közel ért hozzám – lélegzetvisszafojtva vártam.

Igaz, hogy szellő sem rebbent, de úgy látszott, semmiféle földi légáramlat meg nem lebegtethetné azt a fenséges öltözetet, melyben a pap az árnyékos úton közeledett. Léptei ugyanilyen benyomást tettek rám. Előre vitték, mégis alig hasonlítottak arra, ahogyan más hebehurgya halandók lépkednek. Szemeit a földre szegezte, és ezért azokat nem láthattam, de az igazat megvallva rettegéssel töltött el a gondolat, hogy azok a hosszú pillák esetleg felemelkednek. Arcbőre világos volt, haja pedig fakó aranszínű. Hosszú, dús szakálla szintén valahogy különös, mozdíthatatlan, szinte már faragásnak látszó volt. Nem tudtam elképzelni, hogy holmi szél félrefújhatná. Olyan volt, mintha aranyból vésték volna, kimerevítve az örökkévalóság számára. Az egész ember ilyen benyomást tett rám – olyasvalakinek láttam, aki messze eltávolodott a közönséges földi halandók életétől.

Mivel a pap lépteiből az én füleimhez semmi zaj nem ért el, a papnövendéknek valószínűleg feltűnt, amint meredten bámulok, mert hátrapillantott:

- Ó, itt jön a szent Agmahd, majd őt megkérem.

Becsukta a kaput maga mögött, hátralépett, és láttuk, amint a paphoz beszél, aki válaszul finoman bólintott. A növendék visszatért, átvette a vízfordót az asszonytól és odavitte a paphoz, aki egy pillanatra rájuk tette a kezét.

Miután pedig az asszony visszakapta őket, és túlradó hálálkodás közepette távozott, megkérdezte tőlünk, mi járatban vagyunk.

Hamarosan magam maradtam vele. Nem bántódtam igazán, inkább mélységes áhítatot éreztem. Soha nem lelkesített nagyon korábbi feladatomban, vagyis hogy apám juhaira vigyázzak, és persze telve voltam várákozással azzal kapcsolatban, hogy valami mássá válhatok, mint a többi hétköznapi ember. Ez a törekvés hajtja a szegény emberi természetet még annál keményebb megpróbáltatásokon is keresztül, mint amikor valaki végleg elhagyja otthonát és elindul egy új, ismeretlen életpálya felé.

A kapu becsukódott mögöttem, és a fekete köntösbe burkolt papnövendék a derekáról lógó hatalmas kulccsal be is zárta azt. De ettől nem éreztem úgy, hogy bebörtönöztek, inkább csak a magányosság, az elkülönítettség tudatosult bennem. Kinek is jutna eszébe bebörtönözöttség, amikor olyan kép tárul eléje, mint amit az én szemeim közvetítettek?

A templom ajtaja a kapuval szemben, a gyönyörű, széles út másik végén állt. Az út nem afféle földben gyökerező fákkal szegélyezett természetes képződmény volt, ahol a fák saját tetszésük szerint növesztenek buja lombzatot. Hatalmas kőteknőkből alakították ki, melyekben óriásira nőtt bokrok tenyésztek, amiket szemmel láthatóan alapos és aprólékos nyírással tereltek és alakítottak az általuk megtestesített különös formákra. Minden bokor-pár közé egy-egy négyszögletes kőtömböt helyeztek, amiken mind egy-egy faragott figura állt. A kapuhoz legközelebb állókról úgy láttam, hogy szfinxeket és hatalmas, emberfejú állatokat mintáznak, de azután már nem mertem a tekintetemet felemelve kíváncsian szemügyre venni őket, mert kimért ide-oda sétája közepette ismét közeledett hozzánk Agmahd, az aranyos szakállú pap.

Vezetőm mellett lesütött szemmel haladtam, mikor megállt, én is úgy tettem. Ekkor vettem észre, hogy lesütött szemem látóterében megjelent a pap fehér köntösének szegélye, és felfigyeltem rá, milyen finoman hímzett arany jelek borítják, ami annyira magára vonta figyelmemet, hogy egy ideig a csodálattól eltelve minden másról megfeledkeztem.

- Új növendék? - szólalt meg egy nagyon halk, kellemes hang. - Hát csak kísérd az iskolába. Még alig érte el az ifjú kort. Emeld fel a tekinteted fiú, ne félj!

A bátorító szónak engedve felnéztem, és találkozott a pillantásom a pap átható tekintetével. Még akkori zavaromban is észrevettem, hogy szemeinek színe változó - hol kék, hol szürke. De bármily lágy színárnyalatokat is mutatott, nem éreztem ki belőlük azt a bátorítást, amit a hangja sugallt. Mert nyugodtak voltak ugyan e szemek, és telve tudással – de láttukra elfogott a reszketés.

Egy intéssel elbocsátott minket, majd tovább folytatta kimért sétáját a gyönyörű úton, én pedig csendben követtem szótlan vezetőmet, miközben egyre jobban elhatalmasodott rajtam a reszketés. Beléptünk a templom hatalmas főkapuján, melyet kétoldalt óriási faragatlan kőtömbök szegélyeztek. Azt hiszem, valamilyen félelem-roham uralkodott el rajtam az után, hogy a szent pap kutató tekintetét rám vetette, és ennek tudható be, hogy e durva kőtömbök látványa homályos rettegéssel töltött el.

Odabenn láttam, hogy a főbejáratától kiindulva, mintegy az út folytatásaként, egy hosszú egyenes folyosó fut végig az egész épületen. De a mi utunk nem arra vezetett. Oldalt fordulva egy keskeny, egymást keresztező, folyosókkal szabdaltszerű épületrészbe jutottunk, és útközben áthaladtunk néhány kisebb, üres termen.

Végül elérkeztünk egy tágas, gyönyörű terembe. Gyönyörűnek nevezhető, habár csupasz volt és az egyik sarokban álló asztaltól eltekintve semmilyen bútor nem volt benne. De arányai olyan nagyszerűek, felépítése olyan elegáns volt, hogy még az én építészeti szépségekhez igazán nem szokott szememben is különös tiszteletet érdemlőnek és jóleső érzést keltőnek bizonyult.

A sarokban álló asztalnál két másik ifjanc ült, talán rajzoltak vagy másoltak, de nem láttam jól, hogy mit. Mindenesetre nagyon elmerültek benne, és csodálkoztam, amiért épp hogy csak felpillantottak a jöttünkre. De ahogy közelebb léptem, észrevettem, hogy a falból kiugró egyik hatalmas kötömb mögött egy idősebb fehér ruhás pap ült, a térdén nyitva fekvő könyvben elmélyedve.

Nem figyelt fel ránk egészen addig, míg kísérom közvetlenül előtte megállva tiszteletteljesen meghajolt előtte.

- Egy újonc? - mondta, miközben tompa fényű, csipásnak látszó szemeivel alaposan megszemlélte. - Mit lehet rábízni?

- Nem sokat, attól tartok - mondta vezetőm fölényes, megvető hangnemben nyilatkozva rólam. - A mai napig csak egy pásztorfiú volt.

- Egy pásztorfiú - visszhangozta az öreg pap -, hát akkor itt nem sok hasznát vesszük. Legjobb lesz, ha a kertben dolgozik. Tanultál egyáltalán valaha írást másolni vagy rajzolni? - kérdezte hozzám fordulva.

Tanítottak nekem ilyesmit, amennyit lehetett, de az efféle csiszolt készségek csak keveseknek adtak meg, leginkább a papi iskolákban tanulóknak, és a papságon kívül egy kicsiny tanult rétegnek.

Az öreg pap csak rápillantott a kezemre, és már vissza is fordult a könyvéhez.

- Majd valamikor meg kell, hogy tanuljon - mondta -, de most túl sok a dolgom ahhoz, hogy elkezdjem tanítani. Több segítségre van szükségem a munkámhoz, de a most befejezendő szent írásokkal kapcsolatos munka közepette nem tölthetem az időt tudatlanok oktatásával. Legalább átmenetileg vidd a kertbe, és majd idővel gondom lesz rá.

Vezetőm megfordult és kiment a teremből. Én pedig felmérve a terem nagyszerűségét, még egyszer körbepillantottam, majd követtem őt.

Utunk egy hosszú-hosszú folyosón vezetett keresztül, melynek levegője sötétségének köszönhetően hűvös és frissítő volt. Végét ajtó helyett egy kapu zárta le, ahol vezetőm megrázott egy zajos csengőt.

Csendben várakoztunk a csengetés után. Nem jött senki, ezért vezetőm ismételten csengetett. Nekem azonban nem volt sürgős. Arcomat a kapu rácsaihoz nyomva egy olyan világra tekintettem, hogy azt gondoltam magamban: hát nem fogok kétségbeesni, ha a csipás szemű pap még egy ideig nem akar elvinni a kertből!

Hosszú és forró volt a gyalogosan megtett út otthontól a városig, ahol a kövezett utcák végtelenül fárasztónak bizonyultak az én földön gyalogláshoz szokott falusi lábaimnak. Mióta beléptem a templom kapuján, mindössze a nagy főúton mentem végig, az meg olyan csodálattal töltött el, hogy alig mertem megnézni. De ez a hely maga volt a kifinomult, felfrissítő ragyogás világa. Egész életemben nem láttam még ilyen kertet. Zöld, mélységes árnyalatú zöld mindenhol, és a víz hangja, a megszelídített víz gyengéd csobogása. Vízé, mely készséggel szolgálja az embert felfrissülést hozva a perzselő hőség közepette, mely életre hívja a kertben kifejlődő káprázatos színek és nagyszerű formák világát.

A csengő harmadszor is megszólalt - és ekkor észrevettem egy a hatalmas zöld levelek között felénk közeledő fekete ruhás alakot. Milyen furcsán oda nem illőnek látszott egy fekete ruha itt! És döbbenetén ébredtem rá, hogy hamarosan nekem is efféle ruhát kell öltönnöm, és úgy tévelyegni e csodás hely gyönyörteljes közegében, mint valami számkivetettje a sötétség birodalmának.

A lombokat félrehajtva az alak egyre közelebb ért hozzánk. Hirtelen támadt érdeklődéssel tanulmányozni kezdtem a közeledő ember arcát, akinek felügyelete alá a jelek szerint tartozni fogok. És ezen nem is volt mit csodálkozni, mert az az arc minden emberben érdeklődést váltott volna ki.

II. Fejezet

- Mi az már megint? - kérdezte az ember panaszos hangon. - Bőven elegendő gyümölcsöt küldtem a konyhába reggel. És ma már nem tudok több virágot sem adni. Minden leszedhető szálra szükség van a holnapi felvonuláshoz.

- Nem kell tőled se gyümölcs, se virág - mondta vezetőm, aki a jelek szerint előszeretettel használt fölényes hangnemet. - Egy új tanítványt hoztam neked, ez minden.

Kizárta a kaput, intett hogy lépjek be, majd becsukva azt mögöttem elindult visszafelé a hosszú folyosón (ami innen a kertből nézve teljesen sötétnek látszott) - anélkül hogy egyetlen további szót ejtett volna.

- Tanítvány nekem? És ugyan mit tanítsak én neked, falusi fiú?

Szó nélkül bámultam ezt a különös szerzetet. Honnan is tudhatnám, hogy mit kellene megtanítania nekem?

- Talán a növények fejlődésének rejtelseit kéne megtanulnod? Vagy netán a bűn és csalás kifejlésztésének rejtelseit? Ugyan már fiú, ne nézz így rám, de jegyezd meg szavaimat, és majd idővel megérted őket. Most gyere velem, és ne félj.

Kézen fogott és átvezetett a magasra törő levelű növények között a vízcsobogás irányába. Ó, az a vidám, lágyan trillázó ritmikus hang, mennyire jólesett füleimnek!

- Íme a Lótusz Úrnőjének otthona - mondta. - Ülj le itt és gyönyörködj benne, amíg végzek a dolgommal, mert most sok a tennivalóm, amiben nem tudsz segíteni nekem.

Semmi nem volt kevésbé ellenemre, mint lehuppanni a zöld fűre, és csak nézni - nézni döbbenet, csodálattal, áhítattal telve.

A víz - az a finoman csacsogó víz - csak azért létezett, hogy táplálja e virágok királynőjét. Magamban azt gondoltam: Te valóban minden elképzelhető virágok Királynője vagy!

A Fehér Lótusz

És miközben álmodozva, fiatalos önfeledtséggel bámultam ezt a közepén aranyos portól díszes, fehérén viruló szépséget, a tiszta, romantikus szerelem megtestesítőjét – miközben bámultam, a virág mintha kezdett volna alakot változtatni – megnőni - felém nyújtózni. És egyszer csak – lehajolva, hogy a forrás édesen csörgedező vizének frissítő cseppjeit ajkaira vehesse – megláttam egy nőt, kinek fehér arcát aranyos ködhöz hasonló haj keretezte. Lenyűgözve bámultam rá, és megpróbáltam felállni, hogy elinduljak felé, de elszállt az erőm, majd a tudatom is cserbenhagyott, és minden biztonnal elájultam. Így kellett történnie, mert a következő dolog, amire emlékszem az, hogy fekszem a fűvön, hideg vízcseppeket érzek az arcomon, és mikor kinyitom a szemem, a furcsa képű fekete ruhás kertészt látom magam előtt, amint fölém hajol.

- Túl meleg volt itt neked? - kérdezte, és összevont szemöldöke tanácsstalanságról árulkodott. - Elég erős fickónak látszol pedig ahhoz, hogy a melegtől elájulj, különösen egy ilyen hús helyen.

- Hol van ő? - csak ennyit tudtam kinyögni, miközben megpróbáltam a lilium ágás felé fordulva felkönyökölni.

- Micsoda? - kiáltott fel, és közben egész arckifejezése megváltozott, mert olyan édes harmónia terült el rajta, amit soha nem hittem volna lehetségesnek egy ilyen természet adta módon csúf arcon.

- Te láttad őt? De nem, túl elhamarkodott vagyok, ha ezt hiszem. Mit láttál fiú? Mondd el nekem,

kérlek, hadd halljam!

Gyengéd arckifejezése segített abban, hogy összeszedjem magam és visszanyerjem révedt érzéseim éberségét. Elmondtam neki, amit láttam, de miközben beszéltem, a szememet a lilium tövön tartottam abban reménykedve, hogy a gyönyörű nő ismét lehajol, hogy szomját oltsa a csobogóból.

Elbeszélésem alatt fura tanítóm viselkedése fokozatosan megváltozott. Mikor befejeztem a gyönyörű nő leírását - amely olyan rajongással teli volt, amennyire csak egy ifjútól telik, aki ráadásul még soha nem látott mást, mint a saját sötét bőrű fajtáját – a kertész térdre roskadt mellettem.

- Te láttad őt! - és hangjából mély felindultságot éreztem ki. - Hála a mindenségnek! Mert akkor az a sorsod, hogy tanító legyél közöttünk – a nép segítője – te látó vagy!

Szavaitól összezavarodottan csak bámultam rá szótlanul. Egy pillanattal később pedig megrémültem, mert azt gondoltam, hogy megbolondult. Körülpillantottam, keresve az utat, amin át visszajuthatnék a templomba, hogy elmeneküljek előle. De miközben még azon tépelődtem, hogy vállalkozzak-e ilyesmire, felállt és egész csúf arcát elfedő, átformaló, páratlanul sugárzó mosollyal fordult felém.

- Jöjj velem - mondta, én pedig felálltam hogy kövessem őt.

Átvágtunk a kerten, mely annyira telve volt kíváncsi szemeimet magával ragadó látványosságokkal, hogy útközben el-elmaradtam mögötte. Ó, azok az illatok, mély bíbor és vérvörös árnyalatú szirmok! Nagyon nehezemre esett, hogy ne álljak meg, és ne szívjam magamba az édes illatot mindegyik csodás szirmú virágból, ám a még mindig eleven, csodálatos élmény hatása alatt úgy éreztem, hogy ezek mind csak visszatükröződései a fehér lóbuszvirág páratlan szépségének.

Egy a templomba vezető kapu felé haladtunk, de nem afelé, amelyen át bejöttem, hanem egy másikhoz. Amint a kapu közelébe értünk, előlépett két, az aranyos szakállú Agmahd-éval megegyező fehér köntöst viselő pap. Ezek az emberek sötét hajúak voltak, és bár mozgásuk ugyanolyan fenséges és kiegyensúlyozott volt, mintha ők lennének a Föld legszilárdabb gyökerekkel rögzített lényei, mégis úgy láttam, belőlük hiányzik valami, aminek a fenséges Agmahd a birtokában volt – a tökéletes magabiztosság és nyugalom. Hamarosan azt is láttam, hogy fiatalabbak nála – talán ez volt a különbözőség eredete. Sötét bőrű tanítóm félrevonta őket, engem pedig a mélyen benyúló boltíves ajtónyílás kellemes árnyékában hagyott várakozni. Izgatottan beszélt nekik, ámbar tisztelete nyilvánvaló volt, közben pedig a papok élénkülő érdeklődéssel tekintettek rám újra meg újra.

Végül elindultak felém, a fekete ruhás ember pedig megfordult és átvágott a füves területen, hogy visszatérjen azon az úton, amelyen korábban együtt érkeztünk. A fehér ruhába öltözött papok halkán beszélgetve közeledtek a kapuboltozat alatt. Amikor elértek hozzám, intettek, hogy kövessem őket, én pedig így tettem. Menet közben hűvös, magas mennyezetű folyosókon haladtunk keresztül, én meg régi rossz szokásomhoz híven bambán megbámultam mindent, ami utamba került, miközben ők végig előttem haladva suttogva beszélgettek, és időről időre furcsa pillantásokat vetettek rám, amiknek jelentéséről elképzelésem sem volt.

Végre kifordultak a folyosókról, és beléptek egy tágas terembe, mely hasonló volt ahhoz, ahol korábban az öreg papot láttam két másoló segédjét felügyelni. Ezt a termet egy hímzett függöny választotta ketté, mely méltóságteljes redőkben hullott alá a magas mennyezetről a padlóig. Mindig szerettem a szép dolgokat, és most is észrevettem, hogy a gazdag arany hímzésnek köszönhetően milyen merev a tartása ott, ahol a padlót érinti.

A papok egyike előrelépett, és a függönyt az egyik oldalon kissé félrehúzza így szól:

- Nagyuram, beléphetek?

Engem pedig most egy kicsit újra elővett a remegés. Nem mintha fenyegetést éreztem volna ki a tekintetükből, de nem tudhattam miféle megpróbáltatások várnak majd rám. Természetes hát, hogy

félve néztem a gyönyörű függönyt, miközben kíváncsi is voltam, vajon ki ül a másik oldalán.

De nem kellett, hogy sokáig mardosson a félelem és kíváncsiság. A függöny mögé belépett pap kis idő multával visszatért, és vele jött az aranyos szakállú Agmahd.

Nem hozzám szólt, hanem a többiekhez, amikor ezt mondta:

- Itt várjatok velem együtt, míg szót váltok Kamen Baka testvéremmel.

Ezzel otthagytott minket a hatalmas, kőfalú teremben.

Félelmeim megháromszorozódva rohantak meg újra. Nem adtam volna át magam nekik, ha a fenséges pap akár csak egyetlen biztató pillantást vetett volna rám, de így arra gondolva, hogy mi várhat rám, megint hatalmába kerítette a homályos rettegés. A csak az imént átélt ájulásom okozta gyengeség sem jobbított az állapotomon, remegve roskadtam le hát a falak mentén körbefutó kőpadra, miközben a két sötét hajú pap tovább beszélgetett.

Azt hiszem a feszültség rövidesen egy újabb eszméletvesztést hozott volna rám, de a helyzetemmel kapcsolatos kétségek és lehetőségek újra felizzottak bennem, mert visszatért Agmahd, és vele érkezett egy másik, szintén szerfelett nemes megjelenésű pap. Ő is világos bőrű és világos hajú volt, bár egyik sem volt olyan világos árnyalatú, mint Agmahd-é, ám ő is ugyanazt a fenséges rendíthetlenséget sugározta magából, ami belőlem a legmélyebb tisztelet érzését váltotta ki Agmahd iránt. Az ő szemeiben jóindulatot véltem felfedezni, aminek eddig nyomát sem láttam a többi pap viselkedésében, ezért most valamelyest csökkent a félelmem.

- Ő az - szólalt meg dallamosan hideg hangján Agmahd.

Nem értettem, miért beszélnek így rólam? Hiszen csak egy frissen érkezett újonc vagyok, akit épphogy átadtak tanítójának.

- Testvéreim - szólt emelt hangon Kamen Baka - nem az lenne a helyénvaló, ha a látó fehér köntösébe öltöztetnék? Vigyék a fürdőbe, fürdessétek meg, és lássátok el kenetekkel. Azután én és Agmahd testvérem ráadjuk a fehér köntöst, és hagyjuk pihenni, míg jelentést teszünk a főpapok tanácsában. Hozzatok vissza őt ide, amint megfürdettétek.

A két fiatalabb pap kivezetett a teremből. Most már észrevettem, hogy a papok egy alacsonyabb rendjéhez tartoztak, és alaposabban szemügyre véve őket, láttam, hogy az ő fehér köntösükről hiányzott az arany hímzés, ehelyett a szélein körben fekete csíkok és öltések futottak végig.

Kimerült állapotomban elmondhatatlanul jólesett az illatos fürdő. Egész lelkemet könnyűvé tette és elszongította. Kilépve a vízből lágy, édesen illatozó olajjal dörzsöltek be, majd lenvászonnal lepelbe burkoltak és frissítőket hoztak nekem: gyümölcsöket, olajjal meghintett lepényt meg valami illatos főzetet is, ami egyszerre éberré tett és visszaadta az erőt. Ezután visszavezettek a terembe, ahol a két pap várt rám.

Egy másik, alacsonyabb rendbeli pap társaságában várakoztak, aki valami finom, tiszta fehér szövetből készült ruhát tartott a karján. A két pap átvette ezt tőle, majd miután a többiek levették testemről a leplet, együttesen feladták rám a ruhát, aminek végeztével kezüket összefonták a fejemen, míg a többi pap térdre ereszkedett ott, ahol épp állt.

Nem értettem mit jelenthet ez, ismét aggódni kezdtem hát. Szerencsére a testi felfrissülésnek megvolt a hatása a lelkemre is, ezért mikor a mostanra már ismerősnek érzett két alacsonyabb rangú pap kíséretében minden további ceremónia nélkül elbocsájtottak, jó hangulatban, könnyed léptekkel tartottam velük.

Egy kisebb szobába vezettek, ahol egy hosszú, alacsony, lenvászonnal leterített fekhely állt. Semmi más nem volt benne, de az igazat megvallva úgy éreztem, hogy szemem és agyam már szívesen is venné, ha egy időre nyugalomra lelne. Hiszen mi mindent nem láttam, mióta beléptem a templomba! Mintha évek teltek volna el azóta, hogy a kapunál elengedtem anyám kezét.

- Most pihenj nyugodtan - szólt az egyik pap - az éjjel hűvös óráiban fel fogunk ébreszteni.

Ezzel magamra hagytak.

III. Fejezet

Leheveredtem a fekhelyre, melynek kellemes puhaságát meglehetősen fogadták kimerült tagjaim, és mit sem törődve szokatlan körülményeimmel, hamarosan mély álomba merültem. A fiatalsággal együtt járó egészség és bizakodás az átmenetileg felkínálkozó kényelem közepette elfedte velem a szokatlan körülményeket. Még alig telt el néhány perc mióta beléptem abba a szobába, első pillantásom a heverőre esett, és azon töprengtem, milyen messzire tűnt az a lelki béke, aminek ártatlan gyermekként még csak nem is voltam tudatában.

Mikor hirtelen felébredtem, teljes sötétség vett körül, de rögtön felültem, mert kétséget kizáróan megéreztem, hogy van még valaki a fülkében. A hirtelen ébredés után még csak félig tértem magamhoz, ezért azt hittem, otthon vagyok, és anyám figyel csendesen a sötétben.

- Anyám - kiáltottam fel -, mi történt? Miért vagy itt? Talán rosszul vagy? Vagy elszéledtek a birkák?

Egy ideig nem jött válasz, és a szívverésem hirtelen felgyorsult, mert a sötétben végre felismertem, hogy nem otthon vagyok, hogy valójában valami új helyen vagyok, és fogalmam sincs, ki lehet az, aki némán figyel engem a sötétben. Hirtelen ellenállhatatlanul sóvárogni kezdtem otthonos kis kamrámban és anyám édes hangja után. És bár azt hiszem bátor fickó voltam, nem holmi anyámasszony katonája, visszahanyatlottam a fekhelyemre, és hangos zokogás tört fel belőlem.

- Hozzatok lámpást - szólalt meg halkán valaki - felébredt a fiú.

Hangokat hallottam, és valami erős illat áradt szét körülöttem. Néhány másodperccel később két ifjú papnövendék lépett be ezüst lámpásokkal, melyek hirtelen erős fénnel árasztották el a szobát. Ekkor láttam meg – és a látvány hatására elakadt a sírásom és megfeledkeztem a honvágyról –, hogy a fülkémet mozdulatlanul álló, fehér ruhás papok töltik meg. Hát tényleg nem csoda, hogy a jelenlétük érzete felébresztett álmomból. Szemüket a földre szegezve, karjukat mellükön keresztbe téve - mindenfelől körülvettek a szótlan, szoborszerűen mozdulatlan alakok. A világosság és az ismeretlen arcok tömege szinte megbénított - visszahanyatlottam a fekhelyre és eltakartam az arcomat, ám az első meglepetésből felocsúdva a megilletődöttség miatt megint sírás kezdett kerülni. Az illat egyre töményebbé, erősebbé vált, és már az egész szobát fojtogatóan betöltötte. Amint újra kinyitottam a szemem, láttam, hogy mindkét oldalamon egy-egy fiatal pap állt illatos füstölőket tartva a kezében. A szobát teljesen megtöltötték a papok, mégis volt egy belső kör közvetlenül az ágyam körül, kiknek arcára tekintve mély hódolat lett úrrá rajtam. Közöttük volt Agmahd és Kamen Baka, de a többiekéről is ugyanaz a fenséges rendíthetlenség sugárzott, ami velük találkozáskor olyan mély benyomást tett rám. Egyik arcáról a másikra siklott a tekintetem, míg végül reszketve ismét eltakartam az arcom. Úgy éreztem magam, mint akit börtönbe zártak ezekkel az emberekkel - olyan börtönbe, melyben a cellák falai kőnél mérhetetlenül áthatolhatóbb anyagból készültek. Végül Agmahd hangja megtörte csendet:

- Kelj fel, fiú – szólt - és gyere velünk.

Engedelmesen felálltam, holott sokkal jobban szerettem volna egyedül maradni sötét kamrámban, mintsem hogy ezzel a különös, szótlan tömeggel tartsak. De tekintetem találkozott Agmahd hideg, kiismerhetetlen kék szemével, és rögtön tudtam, hogy nincs más választásom, csak a szótlan engedelmesség. Mikor elindultam, megfigyeltem, hogy a belső körben állók menet közben is közvetlenül mellettem haladtak. Elöttem, mögöttem és mindkét oldalamon közrefogtak, a többiek pedig rendezetten körbevettek minket. Egy hosszú folyosón végighaladva elérkeztünk a templom hatalmas bejárati kapujáig. Nyitva állt, és a kinti csillagos égbolt látványa olyan üdítően hatott rám, mint egy rég nem látott barát arcának megpillantása. De a pillanat hamar elmúlt. Megálltunk a hatalmas kapun belül, néhány pap becsukta és bereteszte a szárnyakat, majd utunkat a templomba

történt első belépésemkor már megfigyelt nagy központi folyosón folytattuk tovább. Most azt is láttam, hogy bár tágas és gyönyörű volt ez a folyosó, de ajtók nem nyíltak róla sehol – kivéve egy mélyen bevágott boltíves ajtónyílást szemben, a folyosó legvégén. Tétován töprengeni kezdtem, vajon hova vezethet az a magában álló ajtó?

Egy apró széket tettek le a folyosó közepén, és felszólítottak, hogy üljek le rá arccal a végén levő ajtó felé. Némán és ijedten engedelmeskedtem – mit jelentsen ez a különös előkészület? Miért kell így ülnöm, miközben két oldalamon a főpapok állnak? Miféle megpróbáltatásnak nézek elébe? De összeszedtem magam és eldöntöttem, hogy bátran viselkedek, és nem mutatok félelmet. Elvégre nem vagyok máris tiszta fehér vászonba öltöztetve? Igaz, még nincs rajta arany hímzés, de ugyanakkor nincs rajta fekete sem, mint amilyen a fiatal papokén. Makulátlanul fehér volt, azzal hízelegtem hát magamnak, hogy ez bizonyára valamilyen kitüntetett szerepet jelent. Így próbáltam frissen lángra kapott, de azért igencsak pislákoló bátorságomat táplálni.

Az illatfelhő már olyan töménnyé vált, hogy egészen belekábultam. Nem szoktam hozzá azokhoz az illatanyagokhoz, amikkel a papok olyan bőkezűen bántak.

Hirtelen és minden előjel vagy bevezetés nélkül a fények kihunytak, és megint ott maradtam teljes sötétségben, körülvéve a furcsa, hallgatag tömeggel.

Megpróbáltam összeszedni magam és felidézni, hogy hol is vagyok. Emlékeztem, hogy a tömeg nagyobbik része mögöttem haladt, és az előttem járó papok szétváltak, így - bár a belső kör továbbra is elválasztott a többiektől - már senki nem maradt köztem és a velem szemben, a folyosó végében nyíló mélyen bevágott, boltíves ajtó között.

Rémült voltam és nyomorultul éreztem magam. Összekuporodtam a zsámolyon, igyekezőn bátor lenni, ha kell, de addig is - amennyire csak lehet - csendben és észrevehetetlen maradni. Többször felidéztem a főpapok arcát, akikről tudtam, hogy mozdulatlanul állnak mellettem. A köröttem állók döbbenetes csendje rémülettel és alázattal töltött el. A mögöttem álló tömeg tökéletes csendje annyira megrémített, hogy azon kezdtem törni a fejem, vajon ha felkelnék és elindulnék egyenesen a folyosó vége felé, kimenekülhetnék-e észrevétlenül közülük? De nem volt bátorságom megpróbálni. A tömény illatfelhő, a korábban megivott finom ital és a mélységes csend együttes hatása miatt lassanként valami szokatlan bódulatot kezdtem érezni.

A szemem félig lecsukódott, és azt hiszem hamarosan álomba merültem volna, mikor a folyosó végén levő ajtó körüli résekből hirtelen fényt láttam kiszűrődni, és éberségem újra visszatért. Tágra nyílt szemmel figyeltem, és láttam hogy az ajtó lassan, végtelenül lassan nyílni kezdett. Végül félig kinyílt, és halvány szórt fény áradt ki rajta. Ám a folyosó felénk eső végén a sötétség továbbra is teljes és áthatolhatatlan maradt, hozzám pedig a körülöttem állók lélegzése által keltett homályos, halk mormolástól eltekintve semmiféle hang vagy más életjel nem jutott el.

Néhány perc elteltével becsuktam a szemem, mert a sötétségbe való erőltetett bámulástól egészen megfájdult. Mikor ismét kinyitottam, egy alakot láttam közvetlenül az ajtón kívül állni. A körvonalait határozottan ki tudtam venni, de mivel a fény mögüle jött, az alakja és az arcvonásai homályban maradtak. Semmi okot nem adott erre, ám engem mégis elmondhatatlan rettegés öntött el – lúdbőrözni kezdtem, és minden erőmet össze kellett szednem, hogy ne törjön fel belőlem eszeveszett, állati vonítás. Ez az elviselhetetlen rémület pillanatról pillanatra erősödött, ugyanis az alak valami földöntúlian sikló, lebegő mozgással lassan közeledni kezdett felém. Ahogy közelebb ért, láttam, hogy szinte egész alakját és arcát valami sötét lebernyeg fedi el. De részleteket nem tudtam tisztán kivenni, mert az ajtónyílás mögül csak halvány fény szűrődött ki. De a rettegésem hirtelen tovább fokozódott, mikor – szinte már egészen előttem állva – az alak kezében is felizzott valami fény, ami megvilágította sötét színű lebernyegét. De ez a fény minden mást sötétben hagyott. Hősies erőfeszítéssel eltéptem megigézett tekintetemet erről a rejtélyes alakról, és oldalt pillantottam hogy erőt merítsek a mellettem álló papok látványából. De senkit nem láttam - áthatolhatatlan sötétség vett körül. Ekkor elszabadult bennem a legyűrt rettegés, a félelem és kín egyetlen velőtrázó sikollyal tört ki belőlem, és arcomat a kezembe rejtettem.

Ekkor Agmahd hangját hallottam:

- Ne félj fiú - mondta az ő dallamos, nyugodt hanghordozásával.

Megpróbáltam összeszedni magam e hangba kapaszkodva, hiszen ez legalább egy kevésbé ismeretlen és szörnyű világhoz kötő kapaszkodót jelentett számomra, mint az előttem álló lebernyeges alak. Mert előttem állt – nem túl közel, de ahhoz eléggé, hogy egész lényemet valami nem evilági iszonyattal töltse el.

- Beszélj fiú - hallottam újfent Agmahd hangját -, mondd el nekünk mi riasztott meg.

Nem mertem ellenszegülni, pedig úgy éreztem, hogy a nyelvem a szájpadrólomhoz tapadt, de az újabb meglepetés hatására könnyebbnek bizonyult megszólalnom, mint vártam volna.

- Hogyan? - kiáltottam. - Hát nem látjátok az ajtó mögül kiszűrődő fényt és a lepelbe burkolt alakot? Jaj, kérlek, küldjétek el, mert megrémít engem!

Halk, visszafojtott mormogást hallottam a körülöttem állók tömegéből, szavaim nyilvánvalóan lázba hozták őket. Végre ismét Agmahd nyugodt hangját hallottam.

- Örömmel fogadjuk Királynőnket, és minden hódolatunk az övé.

A leples alak bólintott és még közelebb húzódott. Néhány pillanatnyi teljes csendet követően ismét Agmahd szólalt meg:

- Nem nyithatná meg Úrnők az ő alattvalóinak szemét, és nem adhatna ismét parancsokat nekik?

Az alak lehajolt, és mintha rajzolt volna valamit a padlóra. Lenéztem, és felizzó szavakat láttam, melyek hamarosan a semmibe tűntek.

- Legyen. De a fiúnak velem kell jönnie a szentélybe, egyedül.

Láttam a szavakat, de minden tagom reszketni kezdett a rémülettől. A leples alak által kiváltott megmagyarázhatatlan iszonyat olyan erővel tört rám, hogy inkább a halált választottam volna, semhogy ilyen parancsnak engedelmességek. A papok nem szóltak, hiszen miként a beburkolt alak, úgy az izzó betűk is minden bizonytalansággal láthatatlanok voltak számukra. Rögtön megértettem, hogy bármilyen furcsa és hihetetlen is, ha tényleg így van, akkor ők nem is tudhatnak erről a parancsról. Amilyen rémült voltam, hogyan is lennék képes rá, hogy kimondjam a szavakat, amik ilyen borzalmas megpróbáltatást hoznának rám?

Hallgattam hát. Az alak hirtelen felém fordult, egyenesen rám nézve. Majd tüzes betűivel újabb szavakat rajzolt a padlóra, melyek kis időre felizzottak, majd el is tűntek.

- Add át az üzenetemet!

De nem szóltam. Valójában a rémület annyira hatalmába kerített, hogy fizikailag képtelen voltam rá. A nyelvem megdagadt, és úgy éreztem, hogy egészen kitölti szájüregemet.

Az alak vad dühről árulkodó mozdulattal ismét felém fordult. Sikló mozgásával egy hirtelen ugrással előttem termett, és félrevonta az arcát elfedő leplet.

Szinte kiugrottak szemeim az üregükből, mikor az az arc közvetlen közletről nézett szembe velem. Nem volt visszataszító, de szemeiből rettenetes düh sugárzott rám – az a fajta, ami nem perzsel, hanem jéggé dermedt. Nem volt visszataszító, és mégis olyan fokú undorral vegyes rettegést váltott ki bennem, amit soha nem hittem volna lehetségesnek. A rettenet pedig ez arc félelmetes természetellenességéből eredt. Úgy festett, mintha húsból-vérből való lenne, de mégis olyan érzést keltett bennem, mintha csak egy ember formájú maszk lenne. Félelmetesen anyagi, mégis valóságosan maszk, mely bár húsból-vérből készült, de hiányzik belőle a valódi húsból-vérben lüktető élet. Mindez az iszonyat egyetlen másodpercbe sűrűsödött össze. Aztán egy velőtrázó sikolyt követően azon a napon – a templomban töltött első napomon – immár második alkalommal ájultam el.

IV. Fejezet

Mikor feleszméltem, testemet hideg verejték borította, tagjaimat élettelennek éreztem. Tehetetlenül heverve töprengtem, vajon hol lehetek.

Továbbra is sötétség vett körül, de legalább a magány csendje jótékonyan hatott rám. Csakhogy elmém hamarosan újra felidézte az elmúlt nap eseményeit, amiket pedig már szinte évnyi távolságra levőnek éreztem. A fehér lótoszvirág emlékképe élénken élt bennem, de hamarosan elhalványult, amint meggyötört lelkem továbbhaladva felidézte azt a későbbi rettenetes látványt, ami végül az utolsó is lett egészen a mostani sötétben ébredésemig.

Újra előttem volt: képzeletemben ismét megelevenedett az a feltekintő arc minden hátborzongató valószerűtlenségével, amint kegyetlen pillantásával szinte felnyársal. És bár a látvány most csak képzeletemben élt, feldúlt, félelemtől meggyötört idegeim nem bírták tovább – hangosan felordítottam.

Rögtön fényt láttam az ajtó túlsó oldaláról, ahonnan egy pap lépett be ezüst lámpással a kezében.

A fényben azonnal láttam, hogy egy újabb, általam eddig még nem látott, kényelmesen berendezett szobában vagyok. Lágyan leomló függönyök tették kellemesen magányossá, és észrevettem, hogy a levegőt betölti valamilyen kellemes illat.

A pap megállt előttem és fejet hajtott.

- Mit kíván az én uram? - kérdezte. - Hozhatok friss vizet, hogy szomjúságod enyhítse?
- Nem vagyok szomjas – válaszoltam - csak félek attól a ijesztő valamitől, amit láttam.
- De uram - mondta ő -, csak az ifjúságod az oka félelmednek. Nagy hatalmú Úrnőnk pillantása elég ahhoz, hogy bárki emberfia elájuljon. De nincs mitől tartanod, mivel látó szemeid miatt nagy megbecsülésnek örvendsz. Mi hozhatok, hogy jobban érezd magad?
- Éjszaka van? - kérdeztem nyugtalanul hánykódva puha fekhelyemen.
- Nemsokára reggel lesz - válaszolta a pap.
- Ó, bárcsak virradna már - fakadt ki belőlem -, hogy az áldott Nap fénye kitörölné szememből azt a valamit, amibe beleborzadok! Félek a sötétől, mert egyet jelent azzal a gonosz arccal.
- Itt maradok az ágyadnál - szólt csendesen a pap.

Ezüst lámpását az ágy mellett álló tartóra tette, és leült a közelemben. Arcán előmlött a nyugalom, és egy perc sem telt belé, úgy festett, mint egy faragott szobor. Tekintete hideg volt, és ugyan szavaiban sok volt a kedves szó, de hiányzott a melegség belőlük. Végül elhúzódtam a közeléből, mert valahányszor rápillantottam, úgy tűnt, hogy kettőnk között felködlik a folyosóról ismert látomás. Egy darabig bírtam, de végül – nem törődve már azzal sem, hogy szavaimmal megsértem - kitörtek belőlem a szavak, melyeket eddig oly engedelmesen féken tartottam.

- Jaj, nem bírom már tovább! – kiáltottam. Engedjenek el! Engedjenek ki a kertbe, vagy akárhová! Az egész hely tele van a rémképpel. Hiába hunyom be a szememet, mégis mindenhol előttem van! Eresszenek, engedjenek el!

- Ne lázongj a látomás ellen - válaszolt a pap. A szentélyből jött hozzád, a szentélyek legszentebbikéből. Megjelölt téged, mert te más vagy, mint a többiek – olyan valaki, aki sokra hivatott, és akire nagy megbecsülés vár. De le kell győznöd szívedben az ellenszegülést.

Elnémultam. A hallottak hideg jégcsapokként hatoltak a lelkembe. Nem tudtam felmérni mindazt, ami következett belőlük – hogyan is tudtam volna – de ösztöneimmel megéreztem dermesztő jelentésüket. Sokáig hallgattam, miközben megpróbáltam minden gondolatot kiűzni elmémből,

hátha így megszabadulok a félelemtől, mígnem egy hirtelen jött gondolat megnyugvással töltött el.

- Hol van az a fekete ember - kérdeztem -, akit tegnap a kertben láttam?

- Mi? Ó, a kertész, Seboua! Biztosan alszik a kamrájában. De napkeltekor mindig kimegy a kertbe.

- Vele mehetnék? - kérdeztem lázas aggodalommal telve, és a visszautasítás miatti szorongás annyira hatalmába kerített, hogy még kezeimet is mintegy imára kulcsoltam.

- A kertbe? Ha ilyen zaklatott vagy, bizonyára meg fog nyugtatni a hajnali harmat és a frissen nyíló virágok látványa. Napkeltekor majd elmegyek Seboua-ért, és ideküldöm hozzád.

- A megkönnyebbülés, hogy imám ilyen könnyen meghallgatásra talált, mély sóhajt szakított fel belőlem. Hátat fordítva a papnak, csendben, lezárt szemmel feküdtem azon igyekezve, hogy e mesterségesen illatosított kamrából kiszabadulva a hamarosan rám váró friss levegő és szemet gyönyörködtető látnivalók gondolatával kirekesszek minden szörnyű rémképet, képzelgést az elmémből.

Szótlanul, türelmesen várok, és a pap is mozdulatlanul ült mellettem, mígnem számomra óráknak tűnő várakozás után végre felkelt, és eloltotta az ezüst lámpást. Ekkor láttam, hogy a hajnal halvány fénye már bekúszott a magasan vágott ablakon.

- Megyek, szólok Seboua-nak, hogy jöjjön ide érted. Tudd, hogy ez a te szobád, mától fogva te rendelkezel vele. Térj vissza ide a reggeli szertartások megkezdése előtt. Növendékek fognak várni rád fürdővel és illatos kenetekkel.

- De honnan tudjam, hogy mikor kell visszajönnöm ide? - kérdeztem, miközben szorongással töltött el, hogy a sors kiszámíthatatlan játéka eredményeként ilyen fontos személy lett belőlem.

- A reggeli utáni időig nem kell visszajönnöd. Azt pedig kongatás jelzi majd, de Seboua amúgy is szólni fog. E szavakat követően a pap magamra hagyott.

A természetellenes módon kimerített testemet felüdítő friss levegő gondolata gyönyörűséggel töltött el, és alig vártam már, hogy lássam Seboua furcsa orcáját, rajta a csúnyaságát feledtető, időről időre felragyogó szívélyes mosollyal. Szinte úgy éreztem, hogy ez volt az egyetlen emberi arc, amit azóta láttam, hogy elváltam anyámtól.

Végignéztem magamon, vajon még mindig a fehér vászonruha van-e rajtam, és hogy vele mehetek-e. Igen, a tiszta fehér ruhám volt rajtam továbbra is. Büszkeség fogott el, ha ránéztem, hiszen még soha nem viseltem ilyen finom anyagból készült öltözetet. A gondolat, hogy hamarosan ismét Seboua-val lehetek, annyira visszaadta lelki békémet, hogy lustán heverészve azon járt az eszem, mit szólna anyám, ha látna ebben a gyönyörű, finom szövetből készült ruhában.

Nem telt el sok idő, álmodozásomnak léptek zaja vetett véget, és Seboua furcsa ábrázata jelent meg az ajtónyílásban. Darabos volt, rút volt, fekete volt, és igen: hímével volt minden szemmel látható szépségnek. Mégis, amint belépett és rám tekintett, a már korábban is megfigyelt, megszépítő mosoly ismét beragyogta az arcát. Emberi lény volt – képes volt szeretni.

Felemelkedtem az ágyamról és kitártam felé karjaimat.

- Jaj Seboua - tört ki belőlem a szó gyermeki szemeimből patakzó könnyekkel együtt, amint megláttam arcán a gyengédséget. - Seboua mondd, mit keresek én itt? Miért mondják, hogy más vagyok, mint a többiek? Seboua, kérlek, mondd meg, megint látnom kell azt a szörnyű alakot?

Seboua hozzám lépett, és mellém térdelt. Úgy látszik, e különös ember mindig térdre ereszkedett, ha valamit hódolatra méltónak érzett.

- Fiam - szólalt meg -, nagy ajándékot kaptál a mennyektől, mert nyitott szemmel születél. Viseld bátran ezt az ajándékot, mert te leszel a fény a boldogtalan szülőföldünkre ereszkedő sötétségben.

- Nem akarok az lenni - vágtam vissza. Tőle nem féltem, és az elnyomott lázongás elő kellett, hogy törjön belőlem. - Nem akarok semmi olyat csinálni, amitől ilyen rossz érzése van az embernek.

Miért, hogy még most is a szemem előtt lebeg az a szörnyű arc és elhomályosítja bennük a nappal világosságát?

- Jöjj velem - mondta Seboua, és válasz helyett felállva kezét felém nyújtotta. - Jöjj, és majd a virágok között beszélünk ezekről a dolgokról, miután a friss levegő lehűtötte homlokom.

Vonakodás nélkül felálltam, és kéz a kézben átvágtunk a folyosókon, mígnem egy a kertbe vezető ajtóhoz értünk.

Aligha tudnám szavakkal visszaadni azt a felszabadult érzést, ami elfogott, mikor tudóm megtelt a friss reggeli levegővel. Összehasonlíthatatlanul nagyszerűbb és erőteljesebb gyönyörűség volt, mint bármi, amit addig a természet világából megtapasztaltam. Nem csak hogy kiszabadultam a zárt, illatokkal terhes légtérből, ami semmiben nem hasonlított az addig megszokottakhoz, de még rémült, túlfeszített lelkiállapotomra is hűsítően, megnyugtatóan hatott, hogy újra érezkelhettem: a templom kapuin kívül a világ továbbra is csodásan szép és természetes.

Seboua az arcomról valami finom együttérzés folytán leolvashatta bizonytalan érzéseimet, és így adta vissza azokat:

- A Nap még mindig fensége teljében kél fel. A virágok továbbra is kitarják szívüket üdvözlésére. Tégy így te is, és legyél elégedett.

Nem válaszoltam. Fiatal voltam és tanulatlan. Nem találtam a megfelelő szavakat, hogy válaszoljak, de miközben átvágtunk a kerten, feltekintettem rá, és azt hiszem, a szemem elmondta, amit szavaim nem tudtak.

- Fiam – mondta -, csak azért, mert az éjjel megjártad a sötétséget, nincs okod rá, hogy kétkedj benne: a fény továbbra is ott van a sötét mögött. Amikor este lefekszel aludni sem félsz attól, hogy reggel már nem látod a Napot. Az éjjel mélyebb sötétben jártál, mint az éjszakáé, és látni fogsz e ma reggeli Nappal fényesebben ragyogót is.

Nem értettem őt, bár sokáig forgattam szavait a fejemben. Nem szóltam, mert eltöltött az édes levegő és az emberi együttérzés okozta megelégedettség. Úgy tűnt, most hogy kint voltam a szabadban, nem volt már fülem a szavakra, és nem akartam megérteni azt, amin átmentem. Csak egy fiú voltam, akit elragadott az erejének visszaszerzése felett érzett öröm, és ez minden mást elfeledtetett velem.

Mindez természetes volt, és mindaz, ami természetesnek látszott ebben a pillanatban, végtelenül elbűvölő is volt. Ám alighogy visszatértem a természetesség világába, alighogy elkezdtem tobzódni benne, hirtelen és váratlanul megint kiragadtak belőle.

Hogy hová? Jaj nekem, hogy is magyarázhatnám el! Nincsenek szavak a világ egyetlen nyelvében sem, melyek a természetesnek mondottak körén kívül eső dolgokat írják le.

Mert hát nem ugyanúgy a saját lábaimon álltam a zöldellő fűvön – és nem ugyanazon a helyen ahol egy pillanattal előbb? És talán nem állt mellettem Seboua most is? Megszorítottam a kezét – de igen, ott volt. Mégis az érzékeim azt üzenték, hogy elszakadtam a természetestől, és megint abban az érzékelt – tapintható és látható – világban voltam, amitől oly nagyon rettegetem.

Semmit nem láttam vagy hallottam, mégis reszkettem, mint a falevél a vihar előhírnökeként érkező szélben. Mit fogok látni? Mi áll mellettem? Mi vont ködfátyolt szemeim elé?

Lezártam szemeimet, nem mertem körülnézni. Nem mertem szembenézni a valóság árnyékával.

- Nyisd ki szemeidet fiam - szólalt meg Seboua - és mondd meg nekem, ott van a mi Úrnök?

Rettegve ugyan, hogy ismét az éjjel látott és egész lényemet iszonyattal eltöltő szörnyű arcot látom, de kinyitottam a szemeimet. De nem – néhány pillanatig semmit sem láttam, ezért megkönnyebbülten felsóhajtottam, mert még mindig arra a dühösen vicsorogva feltekintő arcra számítottam. De egy másik pillanat elteltével egész lényemet elárasztotta az öröm. Tudtomon kívül Seboua a lótusz medence közelébe hozott, és most az előző alkalomhoz hasonlóan ismét láttam a

tisztán csörgedező vízből lehajolva kortyoló szépséges nőt, kinek arcát hosszan leomló aranyszín haja félig elfedte előlem.

- Szólítsd meg! - kiáltotta Seboua. Látom az arcodon, hogy ott van előtted. Ó, szólítsd meg! Már egy emberöltő óta nem beszélt papjaival – szólítsd meg, mert bizony nagy szükségünk van a segítségére!

Seboua most is, mint tegnap, térdre hullott mellettem. Arca ragyogó és komoly volt, szeméből sugárzott az imádat. Ahogy beléjük néztem, engem is magával ragadott – nem tudnám megmondani micsoda, de úgy éreztem, mintha az aranyhajú nőalak hívna magához, és mintha Seboua volna feléje. És bár testem nem került közelebb hozzá, mégis tudatomban mintha felemelkedtem és megindultam volna a lótusz medence felé, mígnem áthajolva annak peremén megérintettem ruháját ott, ahol a vízzel találkozott. Feltekintettem arcára, de a belőle sugárzó fény elvakított – nem láttam többet, mint a Napból, ha belenézek. De éreztem kezét a fejemen, miközben tőle származó szavak hangzottak fel bensőmben, amiket közben alig-alig fogtam fel.

- Nyitott szemű gyermek – szólt -, a te tiszta lelkedre súlyos teher nehezedik. De csak maradj mellettem, a fény mellett, én majd vezetek az úton.

- Anyám - szóltam - mi lesz a sötétséggel?

Nem mertem világosabban fogalmazni. Attól tartottam, hogy megidézem azt a szörnyű, dühtől eltorzult arcot, ha szólok róla. Boldog izgalom futott végig rajtam, amint e szavak közben ismét éreztem kezének simítását. A látomás bizonytalannal éppen dühöt kezdett volna kiváltani belőlem, de az Ő szavai oly édesen és lágyan hatoltak tudatomba, épp olyan isteni ajándéknak éreztem őket, amiként mi, szomjas földek lakói az áldott esőt fogadjuk.

- Nem kell félni a sötétségtől. Amint a lélek a fényben megerősödik, le kell győzni, el kell űzni azt. Gyermekem, a templom ama legbelsőbb szentélyében azért lakozik sötétség, mert a hívek odabenn nem bírják elviselni a fényt. Hogy a lélek fénye ragyoghassa be, a te világod fénye nem jut be oda. De a vak papok belevesztek a saját csalásukba, és önámításuk közepette a sötétség szolgálatába álltak. Meggyalázzák nevemet, valahányszor szájukra veszik. Mondd meg nekik gyermekem, királynőjüknek nincs köze a sötétség birodalmához. Nincs királynőjük, nincs vezetőjük, csupán saját vak vágyaik. Ez az első üzenet, melyet rád bízok – hiszen kértek üzenetet, nem igaz?

És ekkor éreztem, hogy távolodni kezdek tőle. Próbáltam megragadni ruhája szegélyét, de kezem erőtlen volt. Amint ruhája kisiklott ujjaim közül, egyben kezdtem elveszíteni jelenlétének érzetét is. Mindössze egy alig elviselhető fizikai feszültség érzése maradt vissza. Távolodásával szemeim tehetetlenül lecsukódtak, és csak nagy erőfeszítés árán tudtam kinyitni őket. De csak a virágok királynője által lakott lótusz medencét láttam magam előtt, amit betöltöttek a víz felszínén méltóságteljesen lebegő fenséges szépségű virágok. Aranyszínű közepükön, melyben ráismertem az Ő hajának színére, játszadozott a napfény. Ekkor egy lassan, kimódolt hanghordozással beszélő, ám haraggal teli hang kirángatott még álmaim e maradékából is.

Megfordultam és elképedten láttam, hogy Seboua lehajtott fejjel, keresztbe tett karral áll két papnövendék között. A közelemben állt a két főpap, Agmahd és Kamen, és Agmahd beszélt Seboua-hoz. Annyit hamar kivettem, hogy miattam lett kegyvesztett, de nem jöttem rá mit vétett.

Agmahd és Kamen közrefogtak és megérttettem, hogy velük kell mennem. Szótlanul elindultunk a templom felé, és ismét beléptünk nyomasztó emlékű kapuin.

V. Fejezet

Abba a terembe vittek, ahol a papok a reggeli étküket veszik magukhoz. A terem most szinte kihalt volt. Agmahd és Kamen az egyik ablak közelében beszélgettek az ő halk, visszafogott hangjukon, miközben két papnövendék az asztalnál az egyik székhez vezetett, és olajjal meghintett lepényt, gyümölcsöt és tejet tettek elé. Furcsa érzés volt, hogy ez a két ifjú – anélkül, hogy egy szót is szólna hozzám - kiszolgál engem, miközben én mély tisztelettel tekintek rájuk, mint olyanokra, akik nálam sokkal több tapasztalattal rendelkeznek a templom félelmetes misztériumaiban. Míg a lepényt ettem, azon tűnődtem, miért hogy eddig a megismert növendékek egyike sem beszélt hozzám. De ahogy visszagondoltam a templomban eltöltött rövid időmre, rájöttem, hogy egyikükkel sem maradtam magamra sohasem. Most is a szobában volt Kamen és Agmahd, és láttam, hogy a félelem zárta szorosra az engem kiszolgáló ifjak száját. És úgy láttam, ez nem afféle, szemét közönséges halandók módjára használó szigorú nevelőtől, hanem holmi mágikus, mindent látó, meg nem téveszthető megfigyelőtől való félelem. Úgy tűnt, a két ifjú arcán semmiféle érzelm nyoma nem tükröződik. Olyanok voltak, mint egy gép.

A testemen ismét erőt vevő fáradtságot az étel enyhítette, és a reggelim befejeztével felkelve kíváncsian kilestem a magas ablakon, hogy lássam, kinn van-e a kertben Seboua. Agmahd azonban közelebb lépve az ablak és közém került, és rám irányította azt a rendíthetetlen pillantást, amiért annyira rettegetem tőle.

- Jöjj - szólt, majd megfordult és elindult.

Lehorgasztott fejjel követtem, újra meglelt reményem és erőm pedig – nem tudni miért – elhagyott. Nem tudtam volna megmondani, hogy miközben szememet ruhája hímezett szegélyére – mely szemre szinte siklott a föld felett – szegezve mögöttem haladtam, miért éreztem úgy: a végzetemet követem.

A végzetem! Agmahd volt a templom jellegzetes alakja, a papok igazi vezetője. A végzetem.

A folyosókon végighaladva eljutottunk a legszélesebbhez, ahhoz, ami a legszentebb szentélyhez vezetett. Láttára eltöltött az iszonyat, annak ellenére is, hogy úgy látszott, a kapun beáradó napfény mintegy gúnyt űz a folyosó rémisztő árnyaiból. De annyira féltem Agmahd-tól, hogy így egyedül maradvával vele is feltétlen engedelmességgel, hang nélkül követtem. Tovább haladtunk a folyosón – minden tétova lépésemmel közelebb kerültem ahhoz a szörnyűséges ajtóhoz, ahonnan az éjsötétjében azt a rejtelmes alakot láttam előtűnni. Tekintetemmel olyasfajta rettegéssel kutattam a folyosó falait, ahogy egy megkínzott lélek veheti számba a neki szánt szörnyű lelki kínzó eszközöket. Ha az ember előtt feltárul a reá váró végzet, lehetetlen félrevonni róla a koncentrált figyelmet. Elvakult félelmemben így tekintettem a hosszú folyosó falaira, melyek, miközben egyre beljebb haladtunk, úgy tűnt, ránk csukódnak és bezárulnak utánunk, hogy kirekesszék a csodálatos napsütötte világot, melyben eddig éltem.

Míg ilyenformán minden apró részletet megfigyeltem ama szörnyű, sima falakon, miközben befelé haladtunk, felfedeztem egy a szentély ajtajára merőlegesen elhelyezkedő apró ajtót. Csakis természet-ellenesen felajzott megfigyelő képességemmel fedezhettem fel, másnak elkerülte volna a figyelmét, hiszen a folyosó e távoli végében már igen sűrű volt a homály, különösen ahhoz mérten, amilyen vakító napfényt a túlsó végén magunk mögött hagytunk.

E felé az ajtó felé tartottunk. Amint mondtam, ez a szentély falára merőlegesen állt. Közel volt annak ajtajához, de a folyosó falába vágták.

Lépéseim már kikerültek az én irányításom alól, hiszen a saját akaratom visszavitt volna a napfényre, ami a virágokkal díszes világot jelentette, melyek az életet csodás és nagyszerű valósággá tették, nem pedig rejtélyes és beteges álmovilággá.

És mégis ott volt az ajtó, Agmahd pedig kezét rajta tartva előtte állt. Hátrafordulva rám nézett.

- Ne félj - szólt az ő nyugodt, egyenletes tónusú hangján. - Szentélyünk a mi otthonunk központja, és közelsége elég ahhoz, hogy erővel töltsön meg minket.

Ugyanazt éltem végig újra, mint mikor a kertben Agmahd először bátorított a hangjával. Nagy erőfeszítéssel felemeltem tekintetem az övéhez, abban reménykedve, hogy valami bátorítást lelek fenséges arckifejezésében. De csak az elviselhetetlen nyugalom és kíméletlenség, rendíthetlenség sugárzott rám azokból a kék szemekből. Rémült lelkem abban a percben a maga teljességében felfedezte bennük a ragadozó állat kegyetlenségét.

Hátat fordított nekem, kitérte az ajtót, és belépve rajta nyitva tartotta, hogy kövessem én is. Beléptem utána én is – igen, bár legszívesebben visszahököltem volna, mint egy szakadék széléről.

Egy alacsony mennyezetű szobában voltunk, melyet egyetlen széles, a falba magasan vágott ablak világított meg. A falakat drága szövetből készült függönyök és drapériák borították. A szoba egyik oldalán egy alacsony heverő állt. Mikor pillantásom rá esett, összerementem - nem tudom miért, de amint ránéztem, éreztem hogy ez az a heverő, amin az elmúlt éjszakát töltöttem. Nem tudtam másra figyelni, pedig sok szép látnivaló akadt, mert a szobát gazdagon feldíszítették. Összeszorult szívvel csak azon töprengtem, miért hozták el ezt a heverőt abból a szobából, ahol tegnap aludtam.

És miközben így elmerültem a töprengésben, hirtelen ráéreztem hogy csend - tökéletes csend és magány vesz körül.

Hirtelen támadt félelemmel megfordultam.

Igen! Egyedül maradtam. Agmahd, a rettegett pap egyetlen szó nélkül elment és itt hagyott ebben a szobában.

Mit jelenthet ez? Átvágtam a szobán az ajtóhoz és megpróbáltam kinyitni. Szorosan zárva volt és bereteszték.

Fogoly voltam. De mit jelentsen ez? Körbepillantottam a tömör kőfalakon, felnéztem a magasan elhelyezkedő ablakra – eszembe jutott a szentély közvetlen közelsége – és a heverőre vetve magamat belefűrtam arcomat.

Azt hiszem órákig feküdtem így. Nem mertem felkelni, nehogy valami zavart okozzak. Nem volt, amibe kapaszkodjak, csak Agmahd kíméletlen kék szemei. Szorosra zárt szemekkel feküdtem, még börtönömet sem mertem felmérni, és azért imádkoztam, hogy az éj soha ne jöjjön el.

Még mindig a nap első felében jártunk, ebben biztos voltam, bár nem tudtam pontosan mennyi idő telt el a kertben Seboua-val. A Nap magasan állt, és ontotta be fényét a magasan vágott ablakon. Akkor láttam ezt, amikor hosszú idő elteltével hirtelen támadt ijedtséggel megfordultam és körbenéztem a szobában. Az volt az érzésem, valaki van ott, de – hacsak nem rejtőzött a függönyök mögött - nem volt látható alak a szobában.

Nem, egyedül voltam. És amint összeszedtem a bátorságot, hogy az ablakomból a szemnek megnyugtatóan csodás látványt varázsoló napsütésbe nézzek, ráéreztem, hogy az kétségkívül még mindig létezik, és hogy rejtélyes kalandjaimtól függetlenül én továbbra is csak egy napfényért rajongó fiú voltam.

A vonzás lassan olyan erőssé vált, hogy végül feltámadt bennem a vágy, hogy felmászak a magas ablakba és kitekintsek. A szenvedélyt, mely - miután először felmerült az ötlet – oly kitartóan hajtott megvalósítása felé, semmivel sem tudnám jobban megokolni, mint annyi más kíváncsiságból eredő makacs készletet, amik egy fiú elméjében megszületnek. Akárhogyan is volt, most hogy akadt egy kielégítően gyerekes cél, amivel lekössem magam, félredobtam a környezetemben eredő minden félelmet, és felkeltem a fekhelyemről. A fal ugyan tökéletesen sima volt, de úgy gondoltam, ha az ablak alatti asztalkára állok, kezemmel elérem a párkányt, és fel tudom húzni magam annyira, hogy kilássak. Hamar fel is kapaszkodtam az asztalkára, de még kinyújtott karral is alig értem el a párkányt. Egy kis ugrással sikerült elkapnom a szélét és felhúzni magamat. Azt hiszem a

vállalkozásnak ez a része volt a legizgalmasabb számomra, hiszen a templom kertjétől eltekintve ugyan mit is láthattam volna.

Ám amit láttam, az inkább riasztó volt és alaposan lehűtötte izgalmamat.

Odakint nem a kert volt. Az ablak egy apró, négyszög alakú térségre nézett, amit magas, csupasz falak zártak körül. Hamar világossá vált, hogy ezek nem külső falak, hanem a templom falai. Ez a kicsiny térség a hatalmas épület szívében állt, hiszen minden oldalán láttam az oszlopokat és tetőket magasba szökni, és valamennyi fal csupasz volt, nyílások nélküli. Amennyire kivehettem, az enyém volt az egyetlen ide nyíló ablak.

Ebben a pillanatban valami halk hangot hallottam a szobában, és gyorsan visszacsusszanva az asztalkára megrökönyödve néztem körül. Úgy tetszett, a továbbra is hallható hang az egyik falat félig elfedő vastag függöny mögül jön. Lélegzetemet visszafojtva álltam, és még e vakító napfényrel teli órán is attól rettegtem, vajon mit fogok majd meglátni. Hiszen azon az ajtón kívül ahol bejöttem, nem ismertem semmilyen más bejáratot, így hát aligha remélhettem bármiféle épkezláb emberi lény látogatását.

Ám félelmeim szempillantás alatt elmúltak, mikor a függönyt egy kissé félrehúzva egy addig nem látott fekete ruhás növendék settenkedett elő annak rejtekéből. Elképedtem a besurranó ügyességén de nem féltem tőle, mert a kezében ama királyi szépségű fehér lótosz egy csodás virágát tartotta. Leugrottam az asztalkáról és szememet a virágra szegezve elindultam feléje. Mikor közel értem, nagyon halkán és gyorsan beszélni kezdett.

- Ezt Seboua küldi – mondta - viseld jól gondját, de ügyelj, hogy a papok közül senki meg ne lássa. Vigyázz rá, és segíteni fog neked, amikor majd segítségre szorulsz. Seboua még azt is üzeni, emlékezz jól minden szóra, amit mondott neked, és mindenképp felel bízál az igazi szépség iránt érzett vonzalmadban, valamint saját természetes ösztöneidben, ha arról van szó, hogy mi kedves neked és mi visszataszító. Ennyi az üzenet - mondta és megindult vissza a függöny felé. - Az életemet kockáztatom, hogy örömet szerezzek Seboua-nak. Vigyázz, hogy soha ne gyere ennek az ajtónak a közelébe, vagy akár csak jelezd, hogy tudsz róla. Agmahd főpap saját szobájába nyílik, ahová senki sem mer belépni, ha csak nem akar elviselhetetlenül súlyos büntetést megkockáztatni.

- És te hogy tudtál átjönni? - kérdeztem döbbsé kíváncsisággal.

- Most mind el vannak foglalva a reggeli szertartással, az összes pap, és sikerült észrevétlenül kisorsannom, hogy eljőjtek hozzám.

- És mondd - kiáltottam utána, miközben már igyekezett kijutni az ajtón -, miért nem Seboua maga jött el?

- Nem tehettem, mert szoros megfigyelés alatt tartják, nehogy a közeledbe férközhessen.

- De hát miért? - kérdeztem bosszús csodálkozással.

- Nem tudhatom - szólt a növendék, miközben kitépte ruháját markom szorításából. Emlékezz arra, amit mondtam.

Sietve kiment az ajtón és bezárta maga után. Úgy éreztem, félig megfojtott már a vastag függöny, és amint magamhoz tértem e hirtelen megjelenés és eltűnés okozta elképedésből, félrehúztam és a virággal a kezemben kiléptem mögüle.

Még mielőtt időt szakítottam volna, hogy végiggondoljam a szavakat, amiket emlékezetembe kell véssek, az első gondolatom az volt, hogy a virágot valami biztonságos helyre rejtsem. Gyengéden tartottam, mintha pihegő formája lenne annak, akit szerettem. Aggódva tekintettem körbe, hol található olyan helyet, ami megóvja és egyben el is rejti.

Néhány percnyi lázas kutatás után észrevettem, hogy közvetlenül a heverőm fejénél van egy sarok, ahol a függöny egy kissé elállt a faltól. Legalább egy ideig ide elrejtettem. Volt levegője és nem volt észrevehető, hacsak a függönyt el nem húzták, és az ágyam mögött kevésbé volt valószínű,

hogy felfedeznék, mint a szoba egyéb helyein. Sietve ide rejtettem hát, mert nem mertem tovább a kezemben tartani attól félve, hogy a reggeli szertartás végeztével Agmahd beléphet a szobámba. Elrejtettem hát, aztán körülnéztem valami vizes edény után, mert rájöttem, ha nem látom el bőségesen azzal az elemmel, amit annyira szeret, nem sokáig fog élni, hogy a barátom legyen.

Találtam egy kis agyagkorsót vízzel és abba állítottam, aztán egy ideig azon törtem a fejem, mit mondhatnék a papoknak, ha felfedezik az eltűntét, és kérdőre vonnak emiatt. De ha a virágot fedeznék fel, csak valamilyen sugalmazásban reménykedhetek, amivel elkerülhetem, hogy Seboua-t még nagyobb bajba keverjem, mert bár nem értettem hogyan és miért, de nyilvánvaló volt, hogy Seboua-t valami velem kapcsolatos dologgal vádolták.

Leültem a heverőre, hogy így is közel legyek szeretett virágomhoz. Mennyire vágytam rá, hogy kivigyem a napfényre, és önfeledten gyönyörködhessek a szépségében!

Így múlt el a nap. Nem látogatott meg senki. Figyeltem a Napot, amint eltűnt az ablakom elől. Figyeltem az est leereszkedő árnyait. Továbbra is egyedül voltam. Nem hiszem, hogy ettől jobban féltem volna, nem emlékszem, hogy az éjszaka közeledte rettegést hozott volna rám. Mélységes nyugalom lakozott bennem, ami vagy az elmúlt nap hosszú, zavartalan óráinak, vagy talán a gyönyörű, bár láthatatlan virágnak volt köszönhető. Mert az a maga sugárzó, finom szépségében mindig lelki szemeim előtt lebegett. Az elmúlt éjjel elviselhetetlen, leküzdhetetlen látomásai közül most semmi nem zavarta nyugalmamat.

Már egészen sötét volt, mikor a folyosóra nyíló ajtó kitarult és belépett Agmahd egy fiatal pappal, aki ennivalót és valamilyen különleges, édesen illatozó szörpből egy csészényit hozott nekem. Nem keltem volna fel a heverőről, ha nem hajtott volna az éhség. Nem gondoltam ezzel korábban, de tényleg gyenge voltam a koplalástól. Gyorsan felkeltem hát, és amint a fiatal pap odahozta az ennivalót, elsőként a szörpöt hajtottam fel – az igazat megvallva ő is ezt kínálta elsőként – mert kimerültségem hirtelen a magam számára is nyilvánvalóvá vált.

Agmahd figyelt miközben ittam. Mikor letettem a csészét, újonnan feltámadt daccal néztem szembe vele.

- Meg fogok örülni - szólaltam meg merészen -, ha ebben a szobában tartanak egyedül. Még soha életemben nem voltam ilyen hosszú ideig egyedül.

Hirtelen felindulás tört ki belőlem. Míg magányos óráimat pergettem, nem tűntek olyan rémesnek. De most, hogy hirtelen felidéztem őket, e magányt szörnyűnek találtam, és hangot is adtam érzéseimnek.

Agmahd így szólt a fiatal paphoz:

- Tedd le az ételt, és hozd ide a könyvet, amit a külső szobámban a heverőn találsz.

Az elment, hogy végrehajtsa az utasítást, Agmahd pedig nem szólt többet. Én meg - miután kimondtam, ami a lelkemet nyomta és várakozással ellentétben nem hoztam pusztulást fejemre ezzel – felkaptam egy olajos lepényt a tányéromról és vidáman folytattam a falatozást.

Öt évvel ezután már nem mertem volna ilyen módon szembeszállni Agmahd-dal. Nem ehettem volna nyugodtan tovább, miután ellentmondtam neki. De most még áthatott az ifjúság mindent félresöpítő tudatlansága és közömbössége. Nem volt módom, hogy felmérjem a pap tudásának határait, komor kegyetlenségének feneketlen mélységét. Hogyan is lett volna. Mit sem tudtam ezekről. Mi több, elképzelésem se volt kegyetlenségének módszereiről – annak céljáról és szándékairól. Teljesen a sötétben jártam. De az világos volt számomra, hogy ha a dolgok így mennek tovább, templombeli életem nem egészen úgy alakul, ahogy reméltem. Már gyerekes szökési terveket is kezdtem szövögetni (még ha azon a szörnyű folyosón is kell végigmennem) arra az esetre, ha ilyen boldogtalan módon kell majd itt létezem. Fogalmam sem volt arról, milyen szigorú őrizet alatt állok.

Agmahd nem szólt, míg ettem és ittam, és egy idő múlva kezében egy nagy fekete könyvet

hordozva visszatért a fiatal pap. Az asztalra rakta, amit Agmahd utasítására a heverőm mellé húzott. A szoba egyik sarkából egy lámpát is hozott, amit az asztalra állított és meggyújtott. Ekkor Agmahd így szólt:

- Nem kell egyedül érezned magad, ha belelapozol abba a könyvbe.

Ezzel sarkon fordult és nyomában a fiatal pappal kiment a szobából.

Rögvest felütöttem a könyvet. Visszatekintve arra az időre, azt hiszem ugyanolyan kíváncsi voltam, mint a legtöbb fiú, de legalább is minden újdonság lekötötte a figyelmemet egy időre. Felnyitottam a könyv fekete borítóját és csak bámultam az első oldalra. Gyönyörű színekben pompázott - annyira, hogy jó ideig ezekben gyönyörködtem, csak ezután kezdtem kibetűzni a szavakat. A betűk ragyogóan élénk színei erősen elütöttek a szürke alapszíntől, szinte lángolni látszottak. „A mágia hatalma és művészete” - ez volt a címe.

De nekem az egész ostobaságnak tűnt. Elég tanulatlan ifjonc voltam és elcsodálkoztam, vajon miféle társaságot gondolt Agmahd adni nekem ezzel a könyvvel.

Unottan pörgettem lapjait. Az egész érthetetlen volt számomra, már csak a benne használt szavak miatt is, nem is beszélve a témáról. Nevetségesnek éreztem, hogy nekem ilyen olvasnivalót adtak. Óriásit ásítva becsuktam a könyvet és épp készültem ledőlni a heverőmre, mikor riadtan vettem észre, hogy nem vagyok egyedül. A lámpát és könyvet tartó kis asztal másik oldalán egy fekete ruhás férfi állt. Szúrós szemmel nézett rám, de hogy álltam a tekintetét, egy kissé elfordult. Furcsálltam, hogyan lehetett képes bejutni a szobába és a közelembbe érni ilyen zajtalanul.

VI. Fejezet

- Van valami óhajod? - kérdezte a férfi tisztán érthető, de igen halk hangon.

Meglepetten néztem rá. A ruhájából ítélve növendék kellett hogy legyen, mégis úgy beszélt, mintha módjában állt volna kívánságaimat teljesíteni – mi több, nem is úgy szólt, mintha egyszerű szolga lenne.

- Épp most fejeztem be az evést - válaszoltam. Nincs más kívánságom, mint kiszabadulni ebből a szobából.

- Ezen hamar segíthetünk - mondta -, jöjj utánam.

Döbbenet bámultam rá. Ennek a papnövendéknek ismernie kell a helyzetemet, és Agmahd akaratát velem kapcsolatban. Lehetséges, hogy ilyen mértékben ellenszegüljön annak?

- Nem - válaszoltam. A főpap bezárt ide. Ha kiderül, hogy megszöktem, megbüntetnek.

- Kövess!

Csak ennyi volt a válasza, miközben egyik kezét parancsolóan felemelte. Mintha fizikai fájdalom hasított volna belém, felordítottam – de hogy miként, magam sem értettem. Az érzékeim azonban azt közvetítették, hogy szinte satuba fogtak – hogy valami ellenállhatatlan erő megragadott és megrázott. Egy pillanat múlva már rejtélyes látogatóm mellett álltam, aki szoroson megmarkolta kezemet.

- Ne nézz hátra – parancsolta. Jöjj velem!

És én követtem. De az ajtónál vissza akartam fordulni, hogy hátralessek - és bár ez nagy erőfeszítést igényelt, mégis megtettem.

Nem csoda, hogy kísérom nem akarta, hogy hátranézzek. Nem csoda, hogy oly sietve igyekezett ki a szobából, mert most szinte megkövülten bámultam hátra, miközben minden erőmmel ellenálltam vasmarka szorításának.

Mert bizony magamat – vagy inkább a magam öntudatlan testét – láttam ott, és akkor értettem meg végre, hogy kísérom nem földi lény, és hogy ismét az árnyak világában járok.

De ezt a bénító felismerést azon nyomban elhomályosította egy másik, sokkal erősebb igézet, mely még ahhoz is elég erőt adott, hogy ellenálljak vezetőm engem kifelé vonszolni akaró igyekezetének.

A heverőm mellett állva ugyanabban a kecsesen ívelt testtartásban, ahogy először láttam, mikor a medence fölé hajolva ivott a csobogó vízből, a Liliom Királynőt láttam.

Beszélt hozzám, és szavai úgy hangzottak, mint vízcseppek, mint egy szökőkút csobogása.

- Ébredj alvó! Vess véget az álomnak és törj ki ebből az elátkozott bűvöletből.

- Úrnőm, engedelmeskedem - mormoltam magamban, és abban a szempillantásban úgy éreztem, valami fehér köd zár körbe.

Csak homályosan voltam tudatomnál, de éreztem, hogy a gyönyörű királynő óhajához híven visszatérőben vagyok természetes állapotomba. Lassanként magamhoz tértem és súlyosnak érzett szemhéjamat felemelve kimerültem szemléltem az üres szobát. A papnövendék eltűnt - ennek nagyon örültem, de sajnós a Lótusz Úrnőjének sem láttam nyomát. A szoba teljesen üresnek látszott és én szomorú szívvel néztem szét benne. Gyerekszívem számára a Virág Királynője nem annyira királynő, mint inkább gyönyörű édesanya volt. Nagyon vágytam a jelenlétéből sugárzó gyengédségre. De nem volt ott - és nagyon is jól tudtam, hogy hiába keresném, nem rejtőzik a szobában. Jelenlétének hiányáról nem csak szemem tanúskodott, lelkeimmel is éreztem azt.

Az átélt, és engem alaposan kimerítő küzdelemtől ernyedten feltápáskodtam és az ágyam mögötti

sarokhoz mentem, oda ahová kedves virágomat rejtettem, és kissé félrehúztam a függönyt, hogy megláthassam kincsemet. De jaj, a virág feje máris kókadtan csüngött. Hirtelen támadt kétkedéssel megnéztem, vajon tényleg adtam-e neki vizet. Igen, szára mélyen belemerült a létehez nélkülözhetetlen vízbe. A virág mégis kókadtan lógott, mintha már halott lenne, szára pedig ernyedten hajlott le a korszó pereméről.

- Drága virágom - kiáltottam fel mellé térdelve -, hát te is itt hagytál? Hát egészen magam kell maradjak?

Megfogtam a hervadt virágot, és a köntösömön belülré, a szívem fölé rejtettem, aztán a pillanat teljes vigasztalanságát átérvezve ismét a heverőmre vettem magam és szorosan lezártam szemeimet, az így keletkezett sötétetel kirekesztve a külvilágot.

Pedig ki rejthetné el a látnivalókat a belső szem elől – azon szem elől, melynek szörnyű ajándéka, hogy semmilyen sötétség nem zárhatja le? Én nem tudtam a módját ennek, akkor legalábbis még nem.

Odakint már leszállt az éj, mikor feleszméltem csendes, hosszúra nyúlt pihenőmből. Odakint sütött a Hold, a magas ablakon egy ezüstös fénypásmája bevilágított a szobámba, és ebben a fénypásmában megjelent egy arannyal hímzett köntös szegélye. Ráismertem a hímzésre. Lassan felemeltem a tekintetemet hogy szembenézzek Agmahd-dal, mert hiszen ő volt az. A halvány fény épp hogy csak megvilágította, de még ha arca homályba is merült, tartását nem lehetett összetéveszteni másokéval.

Teljesen mozdulatlan maradtam, mégis azonnal tudta, hogy ébren vagyok.

- Kelj fel - szólított meg.

Felkeltem és félelemtől tágra nyílt szememet ráfüggesztve a heverőm mellé álltam.

- Idd ki azt ott melletted - szólt, és oldalt tekintve megláttam egy vörös folyadékkal telt csészét. Kiittam, abban reménykedve, hogy talán erőt ad elviselni a megpróbáltatásokat, melyeket e csendes éjszaka sötétje tartogat számomra.

- Jöjj - hallottam ismét a hangját, és elindultam utána az ajtó felé. Önkéntelenül is az ablak felé pillantottam abban a reményben, hogy talán arrafelé friss levegő és szabadság várhat. Ekkor hirtelen azt éreztem, hogy bekötik a szemem. Gyorsan az arcomhoz kaptam a kezem és éreztem, hogy valami puha szöveggel takarták el a szemeimet. Csendben maradtam, a csodálkozás és a félelem csendre intett. Éreztem, hogy megtámogatnak, és óvatosan vezetnek tovább. Összerándultam a gondolattól, hogy Agmahd karjára támaszkodok, de nem tiltakoztam az érintés ellen, mert tudtam, nem tehetek semmit ellene.

Lassan haladtunk előre. Tudtam, hogy már kint vagyunk a szobámból, és nem kis távolságot tettünk meg, de a bekötött szemem okozta zavarodottságom miatt sem irányt, sem távolságot nem voltam képes felmérni.

Mikor megálltunk, mélységes csend volt. A támogató karok elengedtek, és a szemkötőt levették rólam. De kinyíló szemeim olyan sűrű sötétségbe tekintettek, hogy kezemmel felnyúltam ellenőrizni, vajon tényleg levették-e róluk a kötést. Nem, nem volt rajtuk kötés, és a látásomat semmi sem akadályozta – ám csak a mélységes és tökéletes sötétség tömör falát bámultam. A fejem erősen hasogatott és szédülni kezdtem – a nem sokkal korábban lehajtott sűrű főzet a jelek szerint alaposan összekavarta a dolgokat odabenn. Mozdulatlanul álltam és abban reménykedtem, hogy összeszedem magam, és fel tudom mérni a helyzetemet. Míg így várahoztam, hirtelen megéreztem valami vagy valaki új lény jelenlétét a közelemben. Nem igyekeztem elhúzódni tőle. Valahogy tudtam hogy gyönyörű, barátságos és nagyszerű. Izgatott vágyakozás töltött el, és valami leírhatatlan érzet kerített hatalmába, mely azt súgta, hogy lélekben e láthatatlan jelenség felé közeledek.

A csend közepette halk, édesen csengő hangon szavak hangzottak fel közvetlenül a fülem mellett:

- Mondd meg Agmahd-nak, hogy megszegi a törvényt. Csak egyetlen egy pap léphet be a legszentebb szentélybe, és nem több.

Felismertem a csobogó vízhez hasonló hangot - a Liliom Királynő szól hozzám. Nem éreztem ugyan a pap jelenlétét, mégis tétovázás nélkül engedelmeskedtem királynőmnek.

- Csak egyetlen pap léphet be, egyedül a legszentebb szentélybe - mondtam - és nem több. Agmahd jelenléte itt e törvény megsértését jelenti.

- Hallani akarom a királynő kinyilatkoztatását - hangzott a válasz Agmahd ünnepélyes hangján.

- Mondd meg neki - szól az a másik hang, melynek hatása alatt az örömteli izgalomtól egész testemben remegni kezdtem -, hogy ha felfedhettem volna magamat a jelenlétében, nem vártam volna rád.

Megismételtem szavait. Nem jött válasz, de lépteket hallottam, amiket halkan egy ajtó csukódása követett. Azonnal egy puha kéz érintését éreztem magamon. E lány érintéssel egy időben a mellemen valami halvány fényt láttam felderengeni. Egy pillanat múltán éreztem, amint e kéz a ruhám mögé nyúlva kihúzza az oda rejtett hervadt liliumot. De nem próbáltam ellenállni, mert ahogy a fény forrása felé fordulva felpillantottam, ott állt szemem előtt a Liliom Királynő. Királynőmet (ahogy ifjúi szívemben magamnak elneveztem) ugyan homályosan, mintegy ködfüggönyön át láttam, de mégis elég tisztán ahhoz, hogy közelségétől ujjongni kezdjen a szívem. Ahogy így néztem, azt is láttam, amint hervadt virágomat kebléhez közel emeli, majd elképedten figyeltem, amint a virág a szemem láttára egyre halványul, végül teljesen eltűnik. Mégsem bántódtam utána, mert amint az halványult, úgy vált az Ő képe egyre fényesebbé és határozottabban kivehetővé. És mire a virág egészen eltűnt, ott állt mellettem tisztán és világosan láthatóan, a lényéből áradó fényben ragyogva.

- Ne félj többé - hangzottak fel szavai -, már nem árthatnak neked, mert mostantól személyes hatókörömbe tartozol. És bár a gonoszság és hamisság legmélyebb bugyraiba vetettek, mégse félj, de jól figyelj meg mindent és védj emlékezetedbe, amit szemed lát.

A sötétséget szinte beragyogták magabiztos, kegyes szavai, engem pedig bátorsággal és erővel töltöttek el.

Kinyújtott kezével finoman megérintett, és ez érintés hatására olyan tűz ömlött szét bennem, mely túltett minden melegségen, melyet addig megtapasztaltam.

- Egyiptom királyi virágának a szent víz a hordozója, mely tisztaságával és békéjével méltón lehet annak örökös lakhelye. E virág szelleme én vagyok. Lételemem az igazság vize és életemet a mennyek leheletéből nyertem, mely maga a szeretet. Még szárnyakként fölém borul szeretetem, de földi lakhelyem bemocskolása már-már kiűzi onnan a mennyek ragyogását, a bölcsességet. A királyi lótusz szelleme nem élhet sokáig sötétben – ha megfosztják a napfénytől, a virág hervadni kezd, majd elpusztul. Emlékezz e szavakra gyermek, és jól védj őket a szívedbe. Mert amint elméd képes lesz felfogni őket, sok mindenben segítségedre lesznek.

- Mondd, kérlek - szólítottam meg -, mikor láthatom újra a liliumokat? Nem vinnél oda holnap a napfényben? Most már éjjel van és elfáradtam. Nem aludhatnék a lábaidnál, hogy holnap veled tartsak a kertbe?

- Szegény gyermek - mondta közelebb hajolva hozzám annyira, hogy megéreztem leheletét, mely édes volt, mint a vadvirágok illata - milyen nehéz terhet raktak rád. Pihenj le itt a karomban, hisz te vagy az én látóm, országom fényhozója. Erő és egészség, mint igazgyöngyök kell sugározzanak majd homlokodról. Aludj gyermek - én őrködöm feletted.

Biztatására leheveredtem, és bár tudtam, hogy kemény, hideg padlón fekszem, ám fejemet olyan puha és megnyugvást adó karon nyugtattam, hogy hamarosan mély, álommentes, zavartalan álomba merültem.

Azon az éjen Agmahd titkos naplójába csak egyetlen egy szó íratott: „Hiábavaló”.

VII. Fejezet

Fehér virág volt a kezemben, mikor felébredtem. Szépsége boldogsággal töltötte meg szívemet, csak bámultam és elégedettnek, frissnek éreztem magam, mintha anyám karjában aludtam volna át az éjszakát, és ez a virág lett volna ajkamra adott reggeli csókja – annyira, hogy a félig kinyílt lótoszvirágot egészen közel tartottam ajkaimhoz. Eleinte nem is gondoltam vele, hogyan kerülhetett hozzám, csak csodáltam szépségét, és boldog voltam, mert ebből megértettem, hogy királynőm és egyetlen barátom valóban vigyázott rám.

Egyszer csak észrevettem, hogy valaki bejött a szobámba, bár ez talán nem a helyes kifejezés, inkább úgy tűnt, hogy előlépett a homályból. Most vettem csak észre, hogy a heverőn fekszem abban a szobában, ahova Agmahd hozott. Arra alig emlékeztem, hogy hol és miként töltöttem az éj sötét óráit, de úgy éreztem, hogy az ő karjaiban tettem meg az utat vissza a szobámba. Örültem, hogy itt voltam, és örültem ennek a leánynak is, aki épp közeledett felém. Fiatalabb volt nálam, és úgy ragyogott, mint egy tavaszi reggel. Egész közel jött, majd tétován megállt, én pedig kinyújtottam felé a kezem.

- Add nekem a virágot - mondta.

Tétováztam, hiszen a virág birtoklása boldoggá tett engem, de nem utasíthattam vissza, hiszen úgy tett velem, ahogy senki, mióta csak beléptem a templomba: mosolygott rám. Felé nyújtottam a lótoszvirágot.

- Jaj – sikkantott - vizesek a levelei! - és mint valami undorító dolgot elhajította.

Dühös igyekezettel felpattantam a heverőről, hogy megmentsem kincsemet. Abban a pillanatban a gyermek ismét felkapta és sikongó kacagással menekülni kezdett vele előlem. Futottam utána, ahogy csak bírtam. Fiú voltam és dühömtől hajtva ahhoz méltóan üldöztem, eltökélve magamban, hogy nem győzhet le engem. Hatalmas termeken vágattunk keresztül, melyekben egy lelket sem láttunk, miközben a gyermek a függönyök között cikázva menekült előlem, én pedig falusi legényhez illő gyorsasággal és elszántsággal követtem. Ám egyszerre csak egy tömör kőnek látszó fal előtt találtam magamat. Hogy lehet, hogy eltűnt előlem? Hiszen szorosan a nyomában voltam. Dűhtől elvakultan fordultam hátra, de azonnal elnémultam és megjuhászodtam. Agmahd állt előttem. Valami rosszat tettem volna? Az nem lehet, hiszen mosolygott.

- Gyere velem - szólalt meg olyan gyengéd hangon, hogy nem féltem követni.

Kinyitott egy ajtót, és mögötte egy négyszögletes alaprajzú, sövényvel övezett kert tárult a szemem elé. A kertet sűrűn beborították a virágok. Még a sövényt is vastagon fedték, és az egész térséget zsúfolásig megtöltötték a valami számomra ismeretlen, bonyolult játék hevében sebesen ide-oda futkározó gyerekek. Annyian voltak és olyan gyorsan futottak, hogy eleinte döbbenet bámultam őket, de egyszerre felfedeztem köztük azt a leányt, aki elvitte a virágot. A ruháján viselte díszként, és mikor észrevettem, csúfondáros mosolyt küldött felém. Rögtön belevetettem magam a kavalkádba, és magam sem érttem hogyan, de úgy tűnt, azonnal tudtam a játék vagy tánc szabályait. A szabályok szerint mozogtam ugyan, de fogalmam sem volt mik lehetnek azok, és milyen cél mozgatja a résztvevőket. Tovább űztem és követtem a leány alakját. Mozgása olyan gyors volt, hogy nem sikerült közelebb kerülnöm hozzá, ám hamarosan magam is élvezni kezdtem a mozgást, az izgalmat, a boldogságtól ragyogó arcokat és kacagó hangokat. A megszámlálhatatlan virág illata gyönyörűséggel töltött el, és feltámadt bennem a szenvedélyes vágyakozás, hogy a magaménak tudhassak néhányat közülük. És mialatt a többi körül jártak gondolataim, megfeledkeztem a lótoszvirágról. Teljesen belevesztem a tánc forgatagába, és azzal áltattam magam, hogy hatalmas csokorral szerzek, amint a tánc véget ér. Abban a pillanatban nem tartottam Agmahd nemtetszésétől, akkor sem, ha ez az ő kertje lett volna. És ekkor hirtelen száz víg gyerektorokból harsant fel a kiáltás:

- Megnyerte! Megnyerte!

Egy labda. Aranylabda volt és könnyű - oly könnyű hogy messze, nagyon messze fel tudtam hajítani az ég felé, de mégis mindig visszahullott felnyújtott kezembe. A lábaim előtt pillantottam meg, amikor meghallottam a többiek kiáltását, és rögtön tudtam, hogy a labda az enyém. Most vettem észre, hogy senki nincs a közelemben, csak az a leány, aki elvitte a lótuszvirágomat. Most nem volt a ruháján a virág, és én meg is feledkeztem róla. De ő mosolygott rám, én pedig kacagtam az örömtől, hogy látom. Odadobtam neki a labdát, ő pedig vissza nekem – a kert egyik végéből a másikba.

Hirtelen megszólalt egy csengő, tisztán és hangosan.

- Gyere - szólt a lány -, kezdődik az iskola, menjünk.

Megragadta a kezemet és eldobta a labdát, én meg vágyakozva néztem utána.

- De az az enyém volt. - mondtam.

- Most már nem számít - mondta. Egy újabb díjat kell megnyerned.

Kéz a kézben futásnak eredtünk egy másik kerten át, mígnem egy hatalmas terembe értünk, ahol még nem jártam. Mind itt voltak a gyerekek, akikkel együtt játszottam, és még rengetegen mások is. A levegő nehéz és édes illattal telített volt itt. Korán reggel volt, és csak nemrég ébredtem fel hosszú álmomból, ezért nem lehettem fáradt, de ahogy ebbe a terembe léptem, erőt vett rajtam a kimerültség és fejem elnehezült.

A gyerekek hangját hallottam utoljára, és nemsokára elnyomott az álom. Mikor pedig magamhoz tértem, ismét a kertből emlékezetes kiáltást hallottam:

- Megnyerte! Megnyerte!

Valami trónféle magas, márványból faragott emelvényen álltam. Az én hangom töltötte be a teret – beszéltem. Mindenfelől körülvettek a gyerekek, akik a márvány emelvényen és körülötte csoportosultak. Emlékeztem rá, hogy a gyerek, aki ide hozott, azt mondta, az emelvényre a tanító áll. De hát akkor mit keresünk itt mi, gyerekek? Távolabb néztem, és döbbenet fedeztem fel, hogy a tanulók helyét a teremben zsúfolásig megtöltötték a papok! Csendben, mozdulatlanul álltak. És megint felhangzott a gyerekek kórusa: „Megnyerte! Megnyerte!” Hirtelen késztetéstől üzve leugrottam a trónról, bár nem tudtam miért. Ahogy a földön állva körülnéztem, azt láttam, hogy a gyerekek eltűntek. Egyet sem láttam közülük, csak a leányt, aki ide kísért. Az emelvényen állt és vidáman tapsolt, kacagott. Nem értettem mi mulattatja ennyire, de mikor lenéztem, azt láttam, hogy homlokukkal a földet érintő, kiterülten fekvő fehér ruhás papok körében állok. Mit jelentsen ez az egész? Elképzelni sem tudtam, és mozdulatlanul, rémülten álltam a kör közepén, mikor a leány, mintegy kitalálva gondolatomat, hirtelen hangosan felkiáltott:

- Téged imádnak!

Ám szavai hallatán érzett megdöbbenésemet máris háttérbe szorította egy újabb, hirtelen belém hasító felismerés – ráébredtem, hogy a leány hangját csakis én hallom.

VIII. Fejezet

Visszavittek a saját szobámba, ahová a fiatal papok ennivalót hoztak nekem. A hosszas böjtölés miatt alaposan megéheztem, és az ételt kitűnőnek éreztem. A felszolgálatát végző fiatal papok fél-térde ereszkedve kínáltak. Elképedten bámultam rájuk, nem értettem miért kell így tenniük. Sokan hoztak közülük gyümölcsöket, sűrű főzeteket és finom édességeket, amiket addig még nem is láttam, no meg virágokat. Hatalmas virágcsokrokat hoztak és raktak le körülöttem, a falak elé körben pedig virágzó bokrokat állítottak. Láttukra örömkialtás tört ki belőlem, mikor a függöny árnyékában állva megláttam a Agmahd-ot. Hideg, furcsa mosollyal az arcán engem figyelt. De most mégsem féltém tőle. A gyönyörűség felemelte lelkemet és ez merésszé tett. Egyik virágtól a másikhoz mentem arcomat a szirmokba temetve, csókolgatva őket. Finom illatuk az egész szobát betöltötte. Boldog és büszke voltam, úgy éreztem, már nem kell többé tartanom ettől a hideg paptól, aki most is mozdulatlanul állt, mintha márványból faragták volna. Ez az új keletű félelem-nélküliség hatalmas tehertől szabadította meg gyermeki lelkemet.

Megfordult és eltűnt a függöny mögött, és ekkor ráéreztem, hogy a leány ismét mellettem áll.

- Látod - szólalt meg - ezeket a virágokat hoztam neked.

- Még hogy te! - fakadtam ki.

- Igen, megmondtam nekik, hogy kedveled a virágokat, ezek pedig erősek és illatosak – a földből nőttek. Kimenjünk játszani vagy fáradt vagy? Tudod, hogy az a kert odakinn a miénk, és a labda is ott van? Valaki felszedte és visszavitte neked.

- Mondd - vágtam közbe - miért térdelnek le előttem ma a papok?

- Hát nem tudod? - nézett rám értetlenül. - Azért, mert a trónon állva tanítottad őket. Bölcs szavakat intéztél hozzájuk, amit mi ugyan nem értettünk, de ők igen. De azt láttuk, hogy pazar díjat kaptál. Te minden díjat meg fogsz szerezni.

Leültem a fekhelyemre és fejemet a kezembe hajtva hitetlenkedve néztem rá.

- De hogy tehettem így anélkül, hogy bármire is emlékeznék? - szegeztem neki a kérdést.

- Akkor válsz igazán naggyá, ha nem küszködsz. Ha nem is tudsz róla, akkor lesz a tiéd minden díj. Ha csendes és boldog vagy, a papok mind imádni fognak, még a leghatalmasabb is.

Egy darabig kábultan hallgattam, aztán azt mondtam neki:

- De hát te még olyan kicsi vagy, honnan tudhatsz ilyen dolgokról?

- A virágok árulták el nekem - kacagott fel - a te barátaid. Hidd el, tényleg így van. De most már gyere velem játszani.

- Várj még - mondtam, mert a fejem zúgott és nehéz volt, szívemet pedig eltöltötte a kételkedés: annyira hihetetlen volt, amit elmondott.

- Lehetetlen hogy én tanítottam a trónról! - kiáltottam fel.

- Pedig azt tetted. És a főpapok lehajtották félelmetes arcukat előtted, mert elmagyaráztad nekik, miként végezzenek el valami bonyolult szertartást, aminek te lennél a középpontja.

- Én?!

- Úgy bizony, még azt is elmagyaráztad, milyen ruhát kell majd viselned, hogy készítsék el azt, és milyen szavakat mondjanak miközben feladják rád.

Szenvedélyes érdeklődéssel vártam a folytatást.

- Tudsz még valamit mondani erről? - szakadt fel belőlem a kérdés mikor elhallgatott.

- Hát, a földből táplálkozó virágok között kell élned és sokat táncolni a gyerekekkel. Volt még sok más dolog is, csak a szertartásra már nem emlékszem. De nemsokára magad is látni fogod, mert ma estére tervezik.

Félelemtől elszorult szívvel ugrottam talpra.

- Na, ne félj - szólt nevetve -, én is veled kell, hogy tartsak. Ennek örülök, mert ugyan a templomhoz tartozok, de eddig még nem engedtek közel egyetlen szent szertartáshoz sem.

- Hogy-hogy a templomhoz tartozol? Hisz nem hallhatják a hangodat.

- Sokszor még nem is látnak! - nevetett fel vidáman. - Csakis Agmahd láthat mindig, mert én hozzá tartozom. De beszélni nem tudok vele. Azért kedvellek téged, mert veled beszélgetni is tudok. Na gyere, menjünk ki játszani. A kertben a virágok ugyanolyan gyönyörűek, mint ezek itt, és ott van a labda is. Gyere.

Kézen fogott és szó nélkül elindult. Gondolataimban elmerülten hagytam, hadd vezessen. De odakinn a levegő olyan erős és édes volt, a virágok oly színpompásak, a nap pedig annyira ragyogó, hogy a boldogság végül elfeledtette velem a gondjaimat.

IX. Fejezet

Éjszaka volt. Álmos voltam és megelégedett, mert a napot boldogan ide-oda futkosva, szórakozva töltöttem az édes illatokkal fűszeres levegőn, az estét pedig virágokkal és illattal telt szobámban a fekhelyemen szunyókálva. Különös álmokat láttam, melyekben minden egyes virág nevető arccá változott, fülemet pedig varázslatos hangok árasztották el. Hirtelen felriadtam, de a szobámba beáradó holdfényben a sok-sok virágot megpillantva azt gondoltam, még mindig álmodom. Felidéztem az egyszerű otthont, ahol nevelkedtem, és nem értettem, hogy bírtam elviselni azt az életet. Mert ebben a percben úgy éreztem, a szépség egyet jelent az élettel.

Úsztam a boldogságban.

Álmodozva figyeltem a holdfényt, mikor a folyosóra nyíló ajtót kívülről hirtelen kitérték. A folyosó fényben úszott, olyan erős fényben, hogy a holdfény szinte sötétségnek hatott mellette, és teljesen elvakított. Fiala papok egész csapata sorjázott be az ajtón, olyan tárgyakat hozva magukkal, amiket az erős fény miatt nem tudtam kivenni. Aztán elmentek és becsukták az ajtót maguk után, és magamra hagytak két mozdulatlan, magas, fehér köntösbe öltözött alakkal. Nem mertem odanézni, de így is tudtam kik azok – Agmahd és Kamen Baka álltak ott.

Először reszketés fogott el, de a homályból hirtelen előtűnt az ismerős leányalak, ujját a szája elé téve, de arcán mosollyal.

- Ne félj - szólított meg. - Fel fogják adni rád a gyönyörű köntöst, amit készítettél velük.

Felálltam a fekhelyemről és szembenéztem a két pappal. Már elmúlt a félelmem. Agmahd mozdulatlanul állt és merően nézett engem. A másik pap megindult felém karján egy fehér köntössel. Finom szövetből készült, és számomra érthetetlen jeleket formázó sűrű aranyhímzések borították. Szébb volt Agmahd köntösénél is – nem láttam még hozzá hasonlót sem mióta a templomba léptem.

Nagyon megörültem, és kinyújtottam a kezem érte. Kamen odajött hozzám, és ahogy az eddig viselt ruhámat félredobtam, a saját kezével adta fel rám az újat. Valami légiesen finom illat áradt belőle, amit nagy gyönyörűséggel lélegeztem be. Úgy éreztem, ez a ruha királyhoz méltó viselet.

Kamen az ajtóhoz lépett, kitérta és a vakítóan erős fény egyenesen rám világított. Agmahd mozdulatlanul állt, szemét le nem vette rólam.

A leány rajongó szemmel nézett rám, és elragadtatva tapsolni kezdett. Aztán egyik kezét kinyújtva megfogta az enyémet.

- Jöjj - szólt.

Hívásának engedve, Agmahd-dal szorosan a nyomunkban kiléptünk a folyosóra, ám az elem táruló látványtól visszahőköltem. A legszentebb szentély bejárata előtti résztől (ahol mi is álltunk) eltekintve az egész tágas folyosót zsúfolásig megtöltötték a papok. Itt egy jókora szabad tér maradt, ahol egy heverő állt arannyal hímzett selyemmel lefedve, melynek hímzett jelei hasonlítottak azokhoz, amiket a köntösömön láttam. A heverőt édes illatot árasztó növényekből épített sövényvel vették körül, és körös-körül a padlót is virágokkal szórták fel. Elhúzódtam a mozdulatlanul álló, szemüket merően rám szegező papok tömegétől, de a káprázatos színekavalkádot nagyon szépek láttam.

- Ez a heverő ránk vár - szólalt meg a leány és odavezetett hozzá.

Senki sem mozdult és egy szó nem hangzott el, én pedig engedelmesen követtem. Közelebb érve ott láttuk az arany labdánkat, amivel a kertben játszottunk. Hirtelen támadt kíváncsisággal szétnéztem, hogy lássam, vajon Agmahd figyel-e minket. A szentély ajtaja mellett állt és pillantását le nem vette rólam. Kamen hozzánk közelebb állt, az ő szeme a szentély zárt ajtajára szegeződött és ajkai

mozogtak – úgy tűnt mintha valamilyen szavakat ismételnének. Nem láttam, hogy bárki is haragosan nézett volna ránk, így hát visszafordultam a leányhoz, aki a labdával a kezében felugrott a jókora heverő egyik végére. Engem is magával ragadott vidámsága, felugrottam a heverő másik végére és vele nevettem. Felém hajította a labdát, amit el is kaptam, de mielőtt visszahajíthattam volna neki, a folyosó mélységes, tökéletes sötétségbe borult. Egy pillanatra a lélegzetem is elállt a hirtelen rám tört rémülettől, de gyorsan ráeszméltem, hogy látom a leányt, aki vidáman kacagott. Visszadobtam neki a labdát, amit még mindig nevetve elkapott. Körülnézve minden más irányban teljes sötétségbe bámultam. Felidéztem a korábban látott borzalmas alakot, és ha nincs velem a leány, felordítottam volna az emlék iszonyatától. Odajött hozzám és megfogta a kezem.

- Félsz? - mondta. Én nem. És neked se kéne. Úgysem bánthatnak, mert imádnak téged.

Miközben beszéltem hozzá, zeneszót hallottam – vidám, csodálatosan szép muzsikát, amitől szívem gyorsabban kezdett verni, lábaim pedig táncra perdültek.

Egy perc múltán láttam felderengeni a fényt a szentély ajtaja körül, majd az ajtót kitérni. Hát megint az a rettenetes alak közeledik? Végtagjaim remegni kezdtek a gondolatra, de azért annyira nem bénított meg a félelem, mint korábban. A leány jelenléte meg a vidám zene megkímélt legalább a magány okozta félelemtől. A leány még mindig a kezemet fogva felkelt, és együtt megindultunk a szentély ajtaja felé. Nem akartam menni, de képtelen voltam ellenállni az erőnek, ami előre vitt. Beléptünk az ajtón, és abban a pillanatban a zene elhallgatott. Teljes csend borult rám megint, de úgy látszott a szentély távoli sarkából halvány fény dereng, a leány pedig e derengés felé vezetett. Velem volt, ezért nem is féltem. A helyiség túlsó végében egy kisebb bemélyedés volt, melyet - itt már elég fény volt ahhoz, hogy jól ki tudjam venni - a tömör sziklából vájtak ki. Odabenn alacsony zsámolyon egy nőalakot láttam ülni, fejét egy a térdén kinyitva fekvő nagy könyv fölé hajította. Szinte megbabonázottan szememem nem tudtam levenni róla. Ismertem már, és a szívem összeszorult a gondolatra, hogy látnom kell az arcát, ha majd felemeli fejét.

Hirtelen az is tudatosult bennem, hogy a leány már nincs ott. Nem láttam ugyan, mert hiszen a szememet fogva tartotta a bűvölet, de már nem érkezett válasz a kézszorításomra. Tudtam, hogy már nincs velem.

Olyan csendben várakoztam, mint a templom főutcáját díszítő kőszobrok.

Végül felemelte a fejét és rám nézett. Úgy éreztem, a vér megfagyott ereimben, sőt egész valóm jéggé dermedt, mert az a pillantás metsző volt, mint az acél – és mégsem voltam képes ellenállni neki, sem félrenézni, de még arra sem, hogy elfedjem a szemem e hátborzongató látványtól.

- Azért jöttél hozzám, hogy tanulj. Hát legyen, tanítani foglak.

Hangja halkán szólt, édesen és dallamosan, mint valami lágyan muzsikáló hangszer.

- Te rajongsz a szép dolgokért és virágokért. Nagyszerű művész lesz belőled, ha csupán a művészetnek élsz, de ennél több kell legyél.

Kezét felém nyújtotta, mire akaratom ellenére bár, de én is felemeltem és felé nyújtottam kezemet, ám ő alig érintette meg. Az érintésétől azonban kezem tele lett rózsával és az egész helyiséget megtöltötte illatuk, ő pedig dallamos hangon felnevetett - azt hiszem arckifejezésem mulattathatta.

- Jól van hát - mondta - most hogy már nem félsz tőlem, lépj közelebb.

Szememet a rózsákon tartva megindultam feléje. Nem láttam az arcát, ha a virágokat néztem, így nem féltem tőle.

Átkarolt és szorosan maga mellé húzott. Hirtelen észrevettem, hogy sötét köpenye nem szövetből készült – élő, tekergő kígyók csüngtek róla, és testük olyan módon tekergett, hogy egy kissé távolabbról szemlélve az egész valami lágyan leomló szövet hajlataihoz volt hasonlatos. Most aztán igazán hatalmába kerítette a rettegés és sikoltani próbáltam, de nem jött ki hang a torkomon, menekülni próbáltam, de nem bírtam mozdulni. Ismét felnevetett, ám ez a nevetés már nyers és durva volt. De mialatt néztem, megváltozott – köntöse ugyan sötét maradt, de már nem volt élő.

Jeges rettegéstől eltelve levegőt sem mertem venni – karjai még mindig körülfontak. Most felemelte másik kezét és a homlokomra tette, és ettől minden félelmem elmúlt – úgy éreztem nyugodt és boldog vagyok. Szemeim csukva voltak, mégis láttam, magamnál voltam, de nem kívántam mozdulni. Felállt, majd karjaiba vett, és amin korábban maga is ült, az alacsony kőzsámolyra fektetett. Fejem hátrabicsaklott és koppant a mögöttem levő sziklafalon. Kábult voltam és mozdulatlan, de láttam.

Ekkor teljes magasságában felegyenesedett, karjait magasba emelte a feje fölött és ebben a pillanatban újra megláttam a kígyókat – bizony éltek és vadul tekeregtek. Nem csak ruhájául szolgáltak, mert a feje körül is kígyókat láttam, de azt nem tudtam kivenni, hogy ezek alkotják a haját, vagy csak összefonódnak azzal. Magasan a feje felett összekulcsolta kezét, és az undorító teremtmények tekeregve omlottak alá karjairól, de én nem féltem. Úgy éreztem, a félelemnek immár végleg búcsút mondtam.

Ekkor megéreztem, hogy még valaki jelen van a szentélyben. Agmahd volt az, aki a belső szentély bejárata előtt állt.

Elámultam az arcát látva, szemei vakon tekintettek előre. És abban a pillanatban megértettem, hogy valóban így is van, vagyis ez az alak, a fény és én magam is, mind láthatatlan az ő szemének.

Ekkor ő felém fordult és közel hajolt hozzám, szemei összekapcsolódtak szemeimmel, de különben nem mozdult. Azok a szemek most is metszőek voltak, mint az acélpenge. Ugyan nem töltöttek el rémülettel már, de továbbra is úgy éreztem magam tőlük, mintha leláncoltak volna. Míg figyeltem, a kígyók ismét eltűntek, undorító testük átalakult egy lágy redőkben leomló, csillogó felületű sötét köntössé, ijesztő szemük és farkuk helyén pedig rózsacsokrok jelentek meg, és tömény, erős illatuk betöltötte a szentélyt. És ekkor Agmahd elmosolyodott.

- Érzem, hogy Királynőm jelen van.

- Királynőd itt van – szóltam, bár nem tudtam róla, míg meg nem hallottam saját hangomat. - És tudni óhajtja vágyadat.

- Írd le nekem, milyen a köntöse.

- Világít és csillog, vállait pedig rózsák díszítik - válaszoltam.

- Nem vágyom gyönyörre - mondta - lelkem már megundorodott tőle. Inkább hatalmat akarok.

Eddig a pillanatig az enyémbe fúródó szemei mondták meg, mit válaszoljak. De most ismét hallottam hangját.

- A templomban?

Megismételtem szavait, bár most sem tudtam róla addig, míg nem hallottam meg saját hangomat.

- Dehogyan - válaszolt Agmahd megvetően. - Ki kell lépnem e falak közül és elvegyülnöm az emberek között, hogy rajtuk próbálhassam ki akaratom erejét. Ehhez követelek hatalmat. Ígéretet kaptam erre, és ez az ígéret még nem teljesült.

- Mert nem volt bátorságod és erőd, hogy kikényszerítsd a teljesítését.

- Most már van - válaszolt Agmahd, és most először láttam arcán tükröződni a szenvedély tüzét.

- Akkor hát mondd ki a végzetes szavakat!

Agmahd arca elváltozott. Néhány pillanatig szótlánul állt, miközben arca szobornál is hidegebbé és keményebbé vált.

- Megtagadom ember mivoltomat - szólalt meg végül, lassú egymásutánban ejtve ki a szavakat, hogy úgy tűnt azok szinte tétován megálltak és fennakadtak a levegőben.

- Jól van - jött a válasz. - De nem állhatsz egyedül. El kell hoznod nekem másokat is, akik hozzád hasonlóan mindent tudnak és mindenre készek. Tizenkét felesküdt szolgálóra van szükségem.

Szerezd meg őket nekem, és megkapod, amire vágysz.

- És ők velem egyenrangúak lesznek? - vetette közbe Agmahd.

- Vágyuk erősségét és bátorságukat tekintve igen. Hatalmukat tekintve nem, mert mindegyikük másra vágyik majd. Ettől lesz szolgálatuk értékes számomra.

Egy pillanatig Agmahd tétovázni látszott, de végül így szólt.

- Engedelmeskedem Királynőm akaratának. De e nehéz feladathoz szükségem lesz segítségre. Hogyan kísértsem meg őket?

E szavakat követően a jelenés hirtelen mozdulattal kitérte karjait, számomra ismeretlen módon tenyerét furcsa mozdulattal szétnyitotta és összezárta, miközben szemei világítottak, mint az izzó parázs, majd lassan hideggé és tompává hűlve kihunyt fényük.

- Én foglak irányítani - válaszolta. - Teljesítsd híven parancsaimat, és nem kell félned. Csak engedelmeskedj, és sikerrel jársz. Minden, ami szükséges, a rendelkezésedre áll e templomban. Tíz pap készen áll a szolgálatunkra, kikben túlcserél már a kielégítetlen vágy. Az ő vágyaikat fogom először teljesíteni. Te az után kerülsz sorra, hogy bizonyítottad bátorságod és állhatatosságod – de nem előbb, mert te sokkal többet követelsz, mint amazok.

- És ki lesz a tizenegyedik? - kérdezte Agmahd.

A jelenés ismét felém fordult.

- Ez a fiú - válaszolta. - Ő az enyém, az én kedvenc választott szolgálóm. Én fogom tanítani, és rajta keresztül tanítlak titeket is.

X. Fejezet

- Tudasd Kamen Baka-val, hogy ismerem szíve vágyát, és hogy meg fogja kapni, ...de előbb ki kell mondania a végzetes szavakat.

Agmahd fejet hajtott, sarkon fordult és csendben elhagyta a szentélyt.

Ismét magamra maradtam vele. Közelebb lépett hozzám és hátborzongató szemeivel foglyul ejtette az enyémet. Míg őt bámultam, egyszer csak eltűnt szemem elől, helyén aranyszínű fény maradt vissza, ami lassanként formát öltve a leggyönyörűbb alakot vette fel, amit valaha is láttam.

Egy fa állt ott, melynek lágyan leomló lombozata inkább hajként hatott, semmint levelekként. Minden ágán vastag csomókban virágok tömege virult, közöttük pedig madarak röpdöstek, aranyos és mindenféle egyéb ragyogóan élénk színekben pompázva. Ide-oda cikáztak a lombok között, mígnem szemem belefáradt és felkiáltottam:

- Ó, add nekem az egyik ilyen madarat, hadd legyen az enyém! Jöjjön ide hozzám, és pihenjen meg nálam, mint ott a lombok között!

- Százával kapsz ilyeneket és rajongani fognak érted, annyira, hogy ajkaidról esznek, és szájon csókolnak majd. Lassanként szert teszel egy kertre, melyben ilyen fák nőnek, és a levegő minden madara téged imád. De előbb meg kell tenned, amit kérek. Szólítsd Kamen-t és mondd, hogy lépjen be a szentélybe.

- Lépjen be - mondtam - Kamen Baka pap lépjen be a szentélybe.

Kamen megjelent és megállt a belső szentély ajtónyílásánál. A fa eltűnt, helyén fénylő köntösében ismét megjelent előttem a sötét alak, és kegyetlen szemeit a papra szegezte.

- Mondd meg neki - hallottam lassan kiejtett szavait -, hogy szíve vágya teljesülni fog. Szeretetre vágyik! - hát meg fogja kapni. A templom papjai közömbös érzelmekkel viseltettek iránta, ezért úgy érzi, szívük helyén követ hordanak. Térden állva akarja maga körül látni őket, amint alázatos szolgálkként őt imádják. Meg fogja kapni, amit akar, mert ő öröklí a szerepet, ami mostanáig az enyém volt. Ki fogja elégítteni szívük rejtett vágyait, és cserébe bálványként fogják maguk fölé emelni - olyan magasra, hogy már csak én állok felette. Nos hát, elég lesz a felkínált fizetség?

Ez utolsó szavaiból mélységes megvetés csendült ki, és rettegett arcán le tudtam mérni, mennyire utálja Kamen-t törekvéseinek szűk korlátai miatt. De mikor én megismételtem őket, a szavaknak már nem volt éle.

Kamen fejet hajtott és valami különös magasztosság ragyogta be az arcát.

- Elég - jött Kamen válasza.

- Akkor mondd ki a végzetes szavakat!

Kamen Baka térdre hullott, karjait magasba nyújtotta. Arcán a magasztosságot kínlódás váltotta fel.

- E perctől kezdve, szeressen bár minden ember engem, én senki emberfiát nem fogok szeretni!

A sötét alak feléje siklott és kezével megérintette homlokát.

- Az enyém vagy - mondta elfordulva, miközben arcán mosoly játszadozott, mely hideg és sötét volt, mint az északi fagyok.

Úgy láttam, hogy Kamen felé, mint tanító és vezető jelent meg, míg Agmahd-dal inkább úgy beszélt, mint egy királynő az első számú kegyeltjével, azaz olyasvalakivel, akit becsül, és akitől tart is egyszerre - egyszóval akiben erőt érez.

- Nos gyermekem, most dolgunk van - szólt felém indulva. - E könyvben írva vagyon mindazon papoknak szíve vágya, kik az én szolgálímmá kell legyenek. Te most kimerült vagy és pihened

kell, mert nem akarom, hogy kárt tegyenek benned. Meg kell erősödjél, hogy erős férfiként méltó légy az én szolgálatomra. De vidd magaddal e könyvet, és amint eljő a kora reggel, Kamen fel fog keresni téged, te pedig felolvasod neki e könyv első lapján írtakat. Amikor teljesítette az első lap által kirótt feladatot, kora reggel újra eljő hozzád, és te felolvasod neki a második lapot, majd ekképpen az egész könyvet. Tudasd vele mindezt, és biztasd, hogy soha ne csüggedjen, ha nehézségekkel szembesül. Minden egyes leküzdött nehézséggel megnő hatalma, és mire valamennyi lapot befejezi, mindenek felett áll majd.

Szavait megismételtem Kamen-nek, aki az ajtónyílásban kezeit maga előtt összekulcsolva, olyan mélyen lehajtott fejjel állt, hogy nem láthattam arcát. De miután elhallgattam, felemelte fejét és megszólalt:

- Engedelmeskedem.

Arcán most is ott láttam a különös ragyogást, ami nem sokkal korábban fénylett fel rajta.

- Mondd neki, hogy elmehet - szólt a jelenés - és küldje hozzám Agmahd-ot.

Megismételtem szavait, mire Kamen csendben visszahúzódott, és mozgásából láttam, hogy szemei teljes sötétséget láttak.

Egy perccel később Agmahd állt az ajtónyílásban.

A jelenés a közelébe mozdult, és kezét homlokára tette, mire egy korona jelent meg rajta. Agmahd arcán mosoly terült szét.

- Ez a tiéd lesz - mondta. - Mondd Agmahd-nak, hogy egyet kivéve ez a legdicsőbb korona e Földön, de az, amely ennél is nagyobb, nem lehet az övé. Most pedig mondd neki, hogy vegyen téged karjaiba és vigyen a fekhelyedre. De a könyvet fogd szorosán!

Miközben szavait tolmácsoltam az alak a közelembe jött és megérintette a homlokomat. Mély, kimondhatatlanul kellemes bágyadtság ömlött szét bennem, és azt hiszem, mondandóm utolsó szavai már nem is voltak érthetőek. De nem ismételhettam meg őket. Minden elsötétült előttem, és mély álomba merültem.

XI. Fejezet

Fényes nappal ébredtem, hosszú és mély álom után. A szobám annyira tele volt virágokkal, hogy már szinte kertnek látszott. Gyönyörködve jártam szemeim körbe rajtuk, mígnem tekintetem egyszerre megakadt és a látvány fogva is tartotta. A szoba közepén egy alak, pontosabban egy pap térdelt mélyen lehajtott fejjel. Nem láttam az arcát, de tudtam, hogy Kamen Baka az. Megmozdultam, és a mozdulatom keltette halk hangra Kamen felemelte fejét és felém nézett. Oldal pillantva láttam, hogy a kinyitott könyv mellettem fekszik. Szemem a nyitott oldalra szegeződött, melyen világítottak a szavak, és én öntudatlanul, de hangosan olvasni kezdtem őket, egészen addig, míg el nem jutottam oda, ahol már nem ismerős szavakat, hanem érthetetlen jeleket láttam.

Kamen Baka felállt, és arca ragyogott az alig visszafojtható ujjongástól.

- Még a mai napon a lábaimat fogja csókolni! - kiáltott fel.

Aztán hogy észrevette bámuló tekintetemet, megkérdezte:

- Mindent felolvastál?

- Mindent, amit el tudtam olvasni - válaszoltam. - A többi írás furcsa, nekem ismeretlen jelekből áll.

Kamen rögtön sarkon fordult, és kiment a szobámból. Ismét a könyv nyitott oldalára pillantottam, hogy lássam, miféle szavak hozták ilyen furcsa mód lázba a papot. De már nem tudtam elolvasni az oda írottakat, mert a nem sokkal ezelőtt felolvasott szavak helyén is csak furcsa, érthetetlen jeleket láttam. Lemondóan néztem a könyvre, mert rájöttem, hogy egyetlen szóra sem emlékszem abból, amit hangosan felolvastam.

Miközben ezen a különös dolgon töprengtem, erőt vett rajtam a fáradtság, és fejemet a rejtélyes könyv nyitott lapjára ejtve ismét álomba merültem. Mély, álomtalan alvásomból végül hangokra ébredtem. Két fiatal pap volt a szobámban, akik lepényt meg tejet hoztak, és térdre ereszkedve kínálták fel az ételt. Féltem, és csak ezért nem tört ki belőlem a nevetés amiatt, hogy ők így kínálnak ennivalót egy egyszerű falusi fiúnak. Miután ettem, magamra hagytak, de magányom nem tartott sokáig. Egyszer csak félrehúzták a függönyt, és látva, hogy ki lép be, talpra szöktem és örömben nevetni kezdtem. Seboua, a kertész lépett be.

- Hogy lehet, hogy eljöttél hozzám? - kérdeztem. - Azt hittem már soha többet nem látlak.

- Agmahd küldött hozzád - válaszolta.

- Agmahd!! - kiáltottam fel döbbenet. Odaléptem hozzá, és megmarkoltam a karját.

- Igen, valóságos vagyok - nyugtatott meg. Belőlem nem tudnak fantomot csinálni. Ha engem látsz, nem kell kételkedned – én magam vagyok az.

Szavai dühösnek, zordnak hangzottak, és egy pillanatra félni kezdtem tőle, de ez nem tartott sokáig, mert különös mosoly terült szét csúf arcán.

- Velem kell jönnöd a kertbe - mondta felém nyújtva hatalmas, sötét tenyerét.

Odanyújtottam a magamét, és elindultunk a templom nagy, üres termein és hosszú folyosóin át, míg elértünk ahhoz a keskeny vasrácsos kapuhoz, amelyen át először pillantottam meg Seboua-t. Ahogy akkor is, a rácson túl a kert zöldben, fényben és színekben ragyogott.

- Jaj de örülök, hogy megint itt lehetek - szakadt fel belőlem.

- Legelőször dolgozni jöttél. Azt akarták, hogy te legyél az igavonóm - mordult fel Seboua. - Most minden másképp van. Az a dolgod, hogy játssz, nem a munka, én meg úgy kell bánjak veled, mint valami kis herceggel. Hát, majd meglátom te gyerek, hogy el is rontottak-e már. Akarsz fürödni?

- De hát hol, milyen vízben? Nagy kedvem lenne valami mély, hűs vízbe ugrani.

- Tudsz úszni, és szereted a vizet? Hát akkor gyere velem, majd mutatok én neked mély vizet, az aztán hús lesz, meglásd. Csak gyere velem.

Megindult, és nekem igencsak ki kellett lépnem, hogy lépést tudjak tartani vele. Közben motyogott magában, de nem értettem a szavait. Ami azt illeti, nem is nagyon figyeltem, mert azon járt az eszem, milyen csodás lesz ezen a langyos, bágyadt reggelen alábukni a hűvös mélybe.

Egy széles, mély medencéhez értünk, amibe a víz bőséges, gyors cseppekben záporozott alá valami magasabban fekvő helyről.

- Itt van víz neked - mondta Seboua - és itt nincsenek virágok, amikben kárt tehetnél.

A medence szélén állva levettem és félredobtam fehér köntösömet, majd gyorsan körbepillantva felmértem, hogy milyen édes a napsütés, aztán belevettem magam a vízbe. Huhh! Hát tényleg hideg volt. Szinte elállt a lélegzetem a hirtelen sokktól, de hamar felbuktam a felszínre, úszni kezdtem, és hamarosan már minden porcikám ujjongott az éles frissítőtől. Erősnek és tette késznek éreztem magam ebben az édes, hűvös vízben, és a templom nehéz illatokkal terhes, vagy a szobám virágillattal telt levegőjében érzett bágyadságnak nyoma sem maradt. Telve voltam boldogsággal, és sokáig itt akartam maradni a vízben és napsütésben. Végül aztán abbahagytam az úszást, és a vakító napfény ellen védekezve behunyt szemmel, lustán lebegtem a víz felszínén.

Hirtelen valami nagyon furcsa érzésre figyeltem fel, a meglepetéstől a lélegzetem is elállt – de végtelen gyengédsége miatt nem ijesztett meg. Úgy éreztem, valaki szájon csókolt. Kinyitottam a szemem, és közvetlenül mellettem, a víz felszínén ott lebegett az én Királynóm, Liliom Királynő, a Lótusz Úrnője. Örömkialtás szakadt fel belőlem. Mintegy varázsütésre minden gyönyör, amit utolsó találkozásunk óta éreztem, kitörlődött emlékezetemből. Ő volt az én Királynóm, gyönyörűséges barátnóm. Ha ő velem volt, a világon senki más nem számított.

- Gyermequem, hát megint eljöttél hozzám - szólított meg - de hamarosan ismét elmész tőlem. És hogyan segítek én neked, ha ilyen kevésbé emlékezel rám?

Nem válaszoltam, mert a szégyen megnémított. Alig tudtam elhinni, hogy tényleg elfeledkeztem róla, de tudtam, hogy ez az igazság.

- A víz, amiben most lebegsz - szólalt meg ismét - arról a helyről jön, ahol virágaim, a lótoszok teljes pompájukban díszlenek. Belepusztulnál, ha abban a vízben fürödnél, amiben ők laknak. De a víz, ami ide lecsorog tőlük, már csak egy keveset tartalmaz abból az életből, a sajátját pedig átadta nekik. Ha majd bele tudod vetni magad a lótosz medencébe, már erős leszel, mint a sas, és készen állsz az életre, mint az újszülött. Gyermequem, légy te erős. Füled ne hallja meg a bókákat, amik összezavarnak – csak az igazságot halljad meg. Maradj a napfényben, drága gyermequem, és ne hagyd magad fantomok által megcsalni. Mert rád az életek élete vár, a tudás és szeretet tiszta virága már készen várja, hogy leszakítsd. Vagy lennél inkább puszta eszköz azok kezében, akiket csak a maguk vágyai hajtanak? Nem! Szerezd meg a tudást és válj erőssé! Így leszel fény hozója a világ számára. Jöjj hát gyermequem, add a kezed. Kelj fel bizalommal, ez a víz megtart téged. Emelkedjél fel, térdelj rá, és igyál a napfényből! Emelkedjél fel, térdelj rá, és add át magad a minden életet átható fénynek, hogy beragyoghasson téged.

Kezét fogva felkeltem, és melléje térdeltem. Aztán ismét felkeltem, és vele együtt álltam a víz felszínén – és itt emlékeim megszakadtak.

- Lennél inkább puszta eszköz azok kezében, akiket csak a maguk vágyai hajtanak? Nem! Szerezd meg a tudást és válj erőssé! Így leszel a fény hozója a világ számára.

Mintha e szavakat susogta volna valaki a fülemben, amikor magamhoz tértem. Újra és újra elismételtem magamban őket, míg minden egyes szó jól be nem vésődött emlékezetembe. De a szavak homályosak és semmitmondóak voltak számomra. Amikor először hallottam, azt hittem, hogy értem őket, most mégis csak annyit jelentettek számomra, mint valami prédikátor szavai egy táncmulatság résztvevőinek.

Gyerek voltam, mikor e szavakat a fülembe lehelték – csak egy legényke, gyámoltalan, mert tudatlan valaki, akiben tombol az ifjú vér. Növendék éveim során a Liliom Királynő lelkemhez intézett intelme halkán és érthetetlenül visszhangzott elmém még homályos régióiban. Olyanok voltak számomra, mint a pap éneke a csecsemőnek, aki csak a zenét fogja fel belőle. De azért soha nem feledkeztem meg róluk. Az életem azoké az embereké volt, akik gúzsba kötötték testem és lelkem. Fel nem ébredt szellememet súlyos béklyókba verték. Rabszolga voltam, akinek teste tompa engedelmességgel követte mesterei útmutatásait, ám tudtam, hogy létezik szabadság a tündöklő ég alatt. És bár vakon engedelmeskedve minden erőmet és hatalmamát átadtam a megszentelt templom alantás céljaira, szívemben rendületlenül őriztem a gyönyörű királynő emlékét, elmémben pedig szavait lángoló betűkkel, melyek soha el nem halványultak. Ám ahogy férfivá kezdtem érni, lelkemet eltöltötte az undor. E szavak, melyek csillagként világították be lelkem, különös megvilágításba helyezték félresiklott életemet. És amint elmém fejlődése során rádöbbenem erre, valami halálos kimerültség és reményvesztettség lett úrrá rajtam, ami elzárta tőlem a világ minden szépségét. Az egykor vidám teremtményből, a napfény gyermekéből bús ifjúvá serdültem, kinek tágra nyílt szemei könnyben úsztak, beteg szíve pedig temérdek félig megértett, szégyennel, bűnnel és búval terhes titkot őrzött. Néha, mikor a kertben sétáltam, szemem belerévedt a lóbuszmedence mozdulatlan vizébe, és azért imádkoztam, hogy újra feltűnjön a látomás. De nem jött el. A gyermekkor ártatlanságát már magam mögött hagytam, de a férfikor ereje még nem volt az enyém.

Második könyv

I. Fejezet

A templom kertjében a fűvön feküdtem egy terebélyes, mély árnyékot vető fa alatt. Az egész előző éjszakát a szentélyben töltöttem azzal, hogy a sötét szellem papjainak adott üzeneteit foglaltam szavakba, így hát nagyon kimerült voltam. Aludtam valamennyit a langyos levegőn, de furcsa módon mély szomorúsággal telve ébredtem fel. Úgy éreztem, ifjúságom elszállt anélkül, hogy egyáltalán éreztem volna tüzét.

Kétoldalt egy-egy fiatal pap ült mellettem, egyikük valami széles levéllel legyezgetett, amit bizonyára a ránk boruló fáról tépett le. A másik fél karjával a fűre támaszkodva kutatóan nézett rám. Nagy, sötét, kellemes pillantású szemei voltak, hasonlóak egy kedves háziállathoz. Sokszor megcsodáltam már szépségét, és megörültem, hogy magam mellett látom.

- Túl sok időt töltöttél négy fal között. Hallgass rám - mondta, mikor látta, hogy kinyitom a szemem és fárad tekintetemet ráemeltem - nem szabad, hogy halálba hajszoljanak a templomi szertartásokkal, még akkor sem, ha te vagy az egyetlen, aki életet adhatsz nekik. Nem akarnál velünk tartani a városba, hogy a templomtól különböző levegőt is szívj végre?

- Azt nem tehetjük! - válaszoltam.

- Nem-e? - szólt Malen megvetően. - Tán azt képzeled, hogy rabok vagyunk?

- De hiszen, még ha sikerül is kijutnunk, az emberek felismernek minket. Papok nem járnak a nép közé.

- Az emberek nem fogják tudni, kik vagyunk - mondta Malen boldogan kuncogva. - Agmahd szabadságot és hatalmat adott nekünk. Gyere, ha akarsz - mi indulunk.

Mindketten felálltak és kezüket nyújtották, hogy felsegítsenek, ám a kimerültségnek már nyoma sem volt bennem. Talpra szökkenem és megigazgattam fehér ruhámat.

- Ezekben a köntösökben megyünk? - kérdeztem.

- Igen, igen, de senki sem fog felismerni minket. Koldusnak látnak, vagy hercegnek – aminek látszani akarunk. Agmahd hatalmat adott nekünk ehhez. Gyere!

A kaland lehetősége engem is épp olyan izgatottá tett, mint őket. Keresztülvágtáztunk a kerten, oda ahol a falban egy keskeny ajtót vágtak, ezt Malen megérintve könnyedén kinyitotta, és a külvilág feltárult előttünk – kiléptünk a templom falain kívülre.

Társaim nevetgélve, beszélgetve futottak keresztül a lapályon a város felé. Én is velük futottam, de csak hallgattam őket, bár alig valamit értettem abból, amit beszéltek. Az nyilvánvaló volt, hogy jól ismerik a várost, ami számomra csak egy fogalom volt, habár anyámmal - még falusi legénykeként – valaha áthaladtunk rajta. De ez alkalommal úgy látszott, hogy gazdag és rangos emberek házaiba lépek majd be, és csatlakozok társaságukhoz. Ez a kilátás elbátortalanított.

Tovább siettünk egészen addig, míg elértük az egyik legforgalmasabb utcát, ami tele volt gyönyörű ruhákba öltözött vidám emberekkel, és szinte az összes boltban csakis ékszereket kínáltak. Az utcáról letérve egy hatalmas átjárón keresztül valami udvarra jutottunk, majd beléptünk egy márvánnyal burkolt terembe, melynek közepén szökőkút csörgedezett, és nagy, virágzó cserjék töltötték meg nehéz illatukkal a levegőt.

Innen széles márvány lépcsősor vezetett felfelé, és mi rögtön el is indultunk rajta. A lépcső végén egy ajtó állt, amit Malen kitárt, és beléptünk egy aranyszínű falikárpittal borított terembe. Itt egy

asztal körül emberek ültek, bort ittak, és édességeket csemegéztek. A terem egészen betöltötte vidám beszélgetésük, kacagásuk, és az illatszerek egyvelege, ruháik és ékszereik pedig teljesen elkápráztattak. Három nagyon szép nő sietett üdvözölni minket, mindhármunkat kézen fogva saját maguk mellett kínáltak helyet. Egy perc múltán már úgy látszott, mi is részei vagyunk a mulatságnak, nevetésünk elvegyült a többiekével, és úgy éreztük magunkat, mintha kezdettől fogva itt lettünk volna. Nem tudom, vajon az illatos bor tette-e, vagy a hímzett asztalterítón az enyém mellett nyugvó és azt gyakran súroló gyönyörű kéz delejes érintése, de különös érzés, kellemes szédülés fogott el. Hamarosan olyan dolgokról csevegtem, amikről eleddig még csak nem is hallottam, no meg harsányan kacagtam olyan mondásokon, amik csak egy órával azelőtt is még egy halvány mosolyt sem csaltak volna arcomra, mivel egy szót sem értettem volna belőlük.

A mellettem ülő nő a kezembe tette az övét, én pedig feléje fordultam. Arca ragyogott a fiatalságtól és szépségtől – és hozzám bűjt. Csodás ruhája miatt eleinte gyereknek éreztem magam mellette, de most észrevettem, hogy milyen fiatal - fiatalabb még nálam is. Ám telt formái és sugárzó szépsége egy érett nő vonzerejét kölcsönözték neki, akkor is, ha évei számát tekintve még gyereknek számított. Ahogy elmerültem szemei gyengéd pillantásában, valahogy úgy éreztem, hogy már régóta ismerem, és elbűvölő szépségét még varázslatosabbá tette az, hogy ismerősnek éreztem. Sok mindent mondott, amit eleinte nem értettem, sőt valójában alig hallottam. De ahogy figyeltem, fokozatosan kezdtem megérteni. Arról beszélt, mennyire vágyakozott utánam, míg távol voltam, hogy mennyire szeret engem, és mennyire fárasztó és unalmas volt mindenki más e földön.

- Míg be nem léptél, számomra a terem sötét és néma volt - mondta. - A fogadásból hiányzott a jókedv. A többiek ugyan nevettek, de az én fülemnek az zokogásnak hatott, mintha kínok gyötörnék őket. Hát az a sors lenne rám mérve, hogy én, aki olyan fiatal, olyan erős és szerelemmel teli vagyok, így szomorkodjak? Ó, szerelmem, hitvesem, ne hagyj engem többé egyedül. Maradj mellettem, és szenvedélyem erőt ad neked, hogy beteljesítsd sorsodat.

- Így igaz - kiáltottam hangosan. - Rosszul tettem, hogy mellőztem, ami legszebb az életben. Bevallom, hogy szépséged – ami immár az enyém – kitöröltetett elmémből. De most, hogy rád nézek, alig hiszem, hogy égen és földön találhatnék még ilyen gyönyörűséget.

Míg beszéltem, a meghökkenett vendégek között mozgolódás támadt. Elképesztő gyorsasággal távoztak az asztal mellől, és pillanat múltán a teremből is. Csak a két fiatal pap maradt. Szemük rám szegeződött, komornak és felindultnak látszottak, amint lassan felálltak az asztaltól.

- Nem akarsz visszatérni a templomba? - kérdezte Malen, amire én csak egy türelmetlen kézmozdulattal válaszoltam.

- Talán elfeledted - vont kérdőre -, hogy a város bolondságait csak megfigyelni jöttünk, azért hogy megismerjük miféle agyagból készült bábú az ember? Jól tudod, hogy a beavatott papoknak meg kell őrizniük tisztaságukat. Mi lesz így veled, a templom látójával? Bár még csak növendék vagyok, de még én sem merek engedni a szabadságért lelkemet vadul marcangoló vágyakozásnak. Ó, szabadnak lenni! Egy lenni e város gyermekei közül, megismerni azt, amiért élni érdemes! De nincs hozzá bátorságom. Hisz akkor a semminél is kevesebbé lennék, nem lenne helyem sem a templomban, sem a világban. És te? Mi lenne teveled? Hogy állhatnánk Agmahd elé ilyen hírrel?

Nem válaszoltam. De a lány felkelt mellőlem és elindult Malen felé, miközben levett egy gyémántot a nyakáról, amit a markába nyomott.

- Add át neki ezt - mondta - és nem lesz több kérdése.

II. Fejezet

Ettől az órától egy olyan időszak kezdődött, amelyről nincsenek olyan éles emlékeim, mint az életem többi részéről. Az emlékeket mintegy ködbe burkolja, fátyol mögé rejti azon napok érzelmeinek állandósága és folytonossága. Szinte egybeolvad minden – mintha egyetlen nap lett volna az egész. Minden nap fenéig hajtottam a gyönyörök serlegét. Úgy tűnt, mintha szépséges kísérőm minden órával még gyönyörűbbé vált volna, én pedig csodálattal bámultam arcát. Végigvezetett palotánk termein, de én nem időzhettem egyikben sem azért, hogy megcsodáljam nagyszerűségét, mert a következő szobák pompájukban mindig túltettek azon, amiben jártam. Társaságában bebolyongtuk a kerteket is, melyekben illatos virágok olyan tömege tenyészett, amit eddig soha máshol nem láttam. A kerteken túl rét terpeszkedett, melynek rövid szálú édes fűvét vadvirágok tarkították, az azt átszelő folyó vizében pedig liliumok díszlettek. Ide jöttek ki a lányok a városból esténként, ki vízért, ki fürödni, és aztán elüldögélni a parton, beszélgetni, nevetgélni, énekelni egészen a késő éjjeli, hajnali órákig. Formás természetük és édes hangjuk az estét kétszer olyan széppé tette, én pedig gyakran velük maradtam a csillagos égbolt alatt egész pirkadatig. Mindnek játszópajtása voltam, de szerelmes szavakat csak azoknak susogtam fülébe, akik a legszebbek voltak. Aztán, amint ők halkán dúdolva elmentek, ő, az én leggyönyörűbb kincsem visszatért velem oda, ahol élünk, a városban álló, de attól mégis elkülönülő palotába. Olyan boldogok voltunk ott, mint senki más abban a városban.

Nem tudnám megmondani meddig tartott ez. Csak azt tudom, hogy egy napon saját szobámban heverészttem, fejemet az én gyönyörűségem karján nyugtattam, ő pedig halkán dúdolt nekem. Aztán egyszerre a dallam elhalt az ajkán, ő pedig sápadt mozdulatlanságba merevedett. A csendben halk lábdobbanásokat hallottam a lépcső felől, majd az ajtó kitárult, és Agmahd, a főpap állt ott mozdulatlanul.

Egy percig rám szegezte félelmetes tekintetét, amely hideg volt, mint a gyémánt. Mosoly játszott az arcán, de az a mosoly olyan félelemmel töltött el, hogy reszketni kezdtem.

- Gyere - szólított.

Tétovázás nélkül felálltam, tudtam, hogy engedelmesskednem kell.

Nem is tekintettem vissza csak akkor, mikor valami hirtelen mozgást és zokogó hangot hallottam a hátam mögött. Ekkor megfordultam, de ő, az én gyönyörűségem már eltűnt. Elmenekült volna e váratlan látogatás miatt? Nem maradhattam tovább, hogy kiderítsem, vagy őt megvigasztaljam. Tudtam, hogy követnem kell Agmahd-ot. Éreztem, olyan erősen éreztem, mint addig még soha, hogy ő az én uram és parancsolóm. Amint az ajtóhoz értem, a küszöb túlsó oldalán egy kígyót vettem észre, ami közeledtemre hátrahajlította fejét. Rémműlt kiáltással ugrottam hátra.

Agmahd elmosolyodott.

- Ne félj - mondta. - Ez itt Királynőd egyik kedvence, és nem fogja bántani úrnője választott szolgáját. Jöjj!

Parancsszavára önkéntelenül követtem őt. Nem mertem ellenszegülni. Tekintetemet félrefordítva elhaladtam a kígyó mellett, és a lépcsőt elérve még hallottam dühödtt sziszegését.

Agmahd átvágott a kerteken, és a távolabb elterülő rét felé tartott. Esteledett már, a csillagok világítottak az égbolton, csakúgy, mint a folyó partján csoportokban üldögélő lányok szemei. De ők most szokásukkal ellentétben nem dalolgattak. A folyó közepén csónak lebegett a vízen, benne két evezős várakozott. Felismertem a két papot, akikkel a városba jöttem. Szemüket lesütötték, és még a közeledtemre sem tekintettek fel. A lányok mellett elhaladva megértettem, felismerték a két papban kedves pajtásaikat és régi ismerőseiket, és nagyon megdöbbenek, szinte el sem hitték, hogy ebben a ruhában és ennyire másként viselkedve látják újra őket.

Agmahd beszállt a csónakba. Én is követtem, a két pap pedig egy hang nélkül evezni kezdett a templom felé.

Addig még soha nem láttam a templom vízi bejáratát. Amikor anyámmal a városba látogattunk, hallottam, hogy valamikor ezt a kaput gyakran használták, meg hogy mostanában már csak ünnepek alkalmával használják, ezért nagyon meglepett, hogy most ezen az úton közeledünk. Még inkább elképedtem, mikor láttam, hogy az ünnepi előkészületekre fenntartott területet megtöltik a virágokkal felékesített csónakok, bennük lesütött szemmel ülő, fehér ruhás papokkal. De hamar megértettem, hogy ma mindenki ünnepségre készül.

Ó, a templom! Mintha száz év telt volna el azóta, hogy e falak közt éltem. Maga Agmahd is furcsán idegennek, ismeretlennek tűnt számomra. Vajon tényleg ennyivel idősebb lennék? Nem tudtam a választ, nem volt a közelemben tükör, hogy láthassam az arcomat, és nem találkoztam egy baráttal sem, akitől megkérdezhettem volna. Csak annyit tudtam, hogy az egykor a templom kertjéből kiszökött, kalandra éhes ifjúból mostanra férfivá értem. De azt is tudtam, hogy férfikorom nem dicsőségben talált rám, hanem szégyenben. Rabszolga voltam. Mélységes lehangoltság telepedett rám, amint a templom falain belülre kerültem. A csónak egy a templomon belül, annak teteje alatt induló széles márvány lépcső mellé állt. Soha nem gondoltam volna, hogy a folyó ilyen közel van. Amint elértük a lépcső tetejét, Agmahd kinyitott egy ajtót, és - micsoda meglepetés! - ott álltunk közvetlenül a legszentebb szentély bejárata előtt. Csupán néhány, a papok kezében tartott, halványan pislákoló fáklya világította meg a hatalmas folyosót. Odakinn a folyón még csak esteledett, de idebenn már sötét éjszaka volt. Agmahd jelére valamennyi fáklyát kioltották. De mégsem hunyt ki minden fény! A szentély ajtaja körül ott világított az a különös fényesség, ami egykor úgy megrémített. De már nem rémültem meg. Tudtam, mit kell tennem, és tétovázás vagy félelem nélkül meg is tettem. Elindultam, kinyitottam az ajtót és beléptem.

Odabenn állt a sötét alak, fénylő köntösben és hideg ijesztő szemekkel. Mosolygott, kinyújtotta kezét és az enyémre tette. Beleborzongtam az érintésébe, annyira hideg volt.

- Mondd Agmahd-nak - szólalt meg - hogy én is jövök. Hogy melletted leszek a csónakban. És ő velünk együtt középen fog állni, a többi szolgálóm pedig vegyen körül minket. És akkor, ha mindent a parancsaimnak megfelelően végeznek, csodát teszek valamennyi pap és az összes egybegyűltek szeme láttára. És ezt azért teszem, mert elégedett vagyok az engem szolgálókkal, és azt akarom, hogy hatalom és gazdagság legyen az osztályrészüik.

Elismételtem a szavait és mikor hangom elhalt, a sötétből Agmahd szava szólt:

- Üdvözlét a Királynőnek! Engedelmeskedni fogunk neki.

Egy pillanattal később ismét kigyúltak a fáklyák, és ez alkalommal azt is láttam, hogy tíz pap tartotta a tíz fáklyát, akik mindannyian arannyal gazdagon hímzett köntösöt viseltek, éppen olyat, mint Agmahd-é. Közöttük volt Kamen Baka is, az ő arca valahogy furcsának tűnt nekem, olyan volt, mintha extázisban lenne.

Agmahd kitárta a folyóhoz vezető lépcsőre nyíló ajtót. A lépcső aljánál most egy másik bárka volt kikötve. Ez nagyobb volt, széles, emelt fedélzettel, rajta körben váza-forma edényekkel, amikben valami erős illatot árasztó anyagot égettek.

A vázák által határolt területre élénkvrös színnel valamiféle számomra érthetetlen ábrával egybefonódó kört rajzoltak. A megemelt fedélzetnél egy szinttel lejjebb, a bárka oldalánál az evezősök ültek – valamennyien fehér ruhás papok. Mind mozdulatlanul és szótlánul, szemüket lesütve várakoztak. A bárkát vastag, többszörösen fonott, vastag kötélként ható virágfüzerek díszítették, és mindkét végén egy-egy lámpás égett.

Agmahd-dal az élen beszálltunk a bárkába, ő a kör közepére állt, én pedig mellette helyezkedtem el. Az én szemeimnek tisztán láthatóan közöttünk ott állt a jelenés. Ahhoz hasonló fény vetült ki belőle, mint ami a szentélyt is megvilágította, csak most halványabban. De láttam, hogy csak én érzékelem a jelenlétét. A tíz pap is beszállt a bárkába, és teljesen körbefogva minket valamennyien

a vörös kör belsejében helyezkedtek el, majd a bárka lassan eltávolodott a lépcsősortól. Láttam, hogy előttünk és mögöttünk egyaránt számos csónak halad, mindegyik virágfüzérékkel és lámpásokkal feldíszítve és fehér ruhás papokkal zsúfolva. A menet csendben haladt a szent folyó vizén a város felé.

Mikor végül kiértünk a templomból, mély, az egész vidéket betöltő mormogásra lettem figyelmes. Olyan hosszan tartó és mély volt, hogy tanácstalanságomban már remegni kezdtem, de úgy tűnt ez senki mást nem zavar, és én is hamarosan rájöttem az okára. Amint szemeim hozzászoktak a csillagfényhez, megláttam, hogy a folyó mindkét oldalán a mezőt zsúfolásig megtölti a hullámozó, hajlongó alakok sokasága. Megszámlálhatatlan ember zsúfolódott a vízpartra, és töltötte meg a környező mezőket is, ameddig csak a szem ellátott. Az ünnepség hatalmas tömeget vonzott, és én nem is tudtam róla. Ezen eltöprengtem egy ideig, de aztán visszaidéztem, hogy hallottam, amint beszélnek róla, csak engem annyira lefoglaltak a pillanat gyönyörei, hogy nem figyeltem oda rá. Talán ha mostanáig a városban maradok, már én is elvegyültem volna a sokaságban. De most itt állok a többiektől elkülönülve, és nekem úgy tetszett, hogy nem csak tőlük, de minden mástól is, ami emberi. Olyan szótlánul és rendíthetetlenül álltam, mint maga Agmahd, miközben lelkemet érthetetlen kétségbeesés marcangolta, és a még ismeretlen, de biztosan bekövetkező rettenet tudatának súlya nehezedett rá.

III. Fejezet

A csónakok mély csendben siklottak a vízen, mikor az evezős papoktól egyszerre csak felhangzott egy ének. Minden csónakból egyszerre, hangosan tört az ég felé, és még a gyenge fényben is látszó nagy mozgolódásból kivehető volt, hogy az emberek mind térdre borultak. De továbbra is csendben imádták istenüket, és csak hallgatták, amint a papok hangja a magasba szárnyal.

Az ének végeztével néhány perces csend következett, amit semmi nem zavart meg. Az emberek továbbra is mozdulatlanul, hang nélkül térdeltek. De hirtelen mind arcra borultak a földön, és jól hallható volt a sokaságból felszálló sóhaj, a félelemmel vegyes tiszteletből eredő hosszú, mély lélegzet. Hiszen a papok újra énekelni kezdtek, és ez alkalommal dallamos, győzedelmes kiáltásuk a következőt tudatta a sokasággal:

- Az istennő itt van velünk. Itt áll közöttünk közepén. Boruljatok le, ó emberek, és imádjátok őt!

Ebben a pillanatban az Agmahd és közöttem álló alak felém fordult és rám mosolygott.

- Nos hát, én választott szolgálóm - szólalt meg - most szükségem lesz a segítségedre. Előre megfizettelek, hát most ne tétovázz. De ne félj. Ismét meglesz fizetséged, és pedig kétszeresen. Add a kezed. Érintsd ajkadat a homlokomhoz, és ne félj semmit – ne mozdulj, egy hangot se adj ki, bármilyen gyengeség vagy remegés kerítsen hatalmába. A te életed az enyém lesz. Kiszívom belőled, de vissza fogom adni neked. Látod, mennyire értékes? Ne félj hát.

Tétovázás nélkül engedelmeskedtem neki, bár rettegésem minden képzeletet meghaladó volt. De nem voltam képes szembeszállni akaratával, tudtam, hogy rabszolgája vagyok. Hideg keze összekulcsolódott az enyémmel, és azonnal úgy éreztem, hogy már nem puhák, hanem inkább acélkarmok, melyek szorosán és kérlelhetetlenül körém záródtak. Megadva magam e tehetetlenségnek, belepillantottam azokba a ragyogó, borzalmas szemekbe, és közelebb húzódtam hozzá. Azt kívántam, bárcsak a halál megváltana, de tudtam, hogy nem számíthatok segítségre. Rátapasztottam az ajkam a homlokára. A vázákból és a lámpásokból kiáradó illatfelhők addigra már furcsa álmosággal töltötték meg agyamat – tompának és nehéznek éreztem magam. Am ahogy ajkam az ő – nem tudni, vajon hideggel vagy forrósággal - perzselő homlokát érintette, tomboló öröm, könnyedség, és szinte az örülettel felérő gyönyörűség töltött el. Már nem voltam önmagam. Elragadott és hatalmába kerített az érzelmek őrjöngő áradata, melyek azonban nem az enyéim voltak. Átcsaptak felettem, és rohanásuk közepette teljesen elsöpörték az én személyiségetem – akkor úgy tetszett, hogy örökre. De nem voltam öntudatlan állapotban, sőt tudatosságom percről percre erősebb és éberebb lett, míg nem egy különös pillanatban elfeledtem az elvesztett személyiséget – ráébredtem, hogy benne élek immár az agyában, a szívében, az egész lényében annak a létezőnek, aki ilyen maradéktalanul az uralma alá hajtott. A tömegből rövid, azonnal elfojtott, de vad kiáltás tört fel - meglátták istennőjüket. Én pedig letekintve, a lábaimnál egy arannyal hímzett fehér köntösbe burkolt fiatal pap látszólag halott testét láttam. A hatalom felett érzett örömöm közepette egy pillanatig eltöprengtem – vajon tényleg meghalt?

IV. Fejezet

Tisztán láttam a tömeget mindkét oldalon, mert olyan fény vetült rájuk, amit ők nem érzekeltek. Nem a csillagfényben, nem az égből eredő ragyogásban, hanem az én szememből kivetülő fényben láttam őket. Nem a testüket láttam, hanem a szívüket – a valódi énjüket. Felismertem szolgálóimat, és lelkem a magasba szárnyalt, ahogy láttam, e sokaság szinte valamennyi tagja kész engem szolgálni. Enyém volt ez az elszánt sereg, mert katonáit nem kötelességtudat hajtotta, hanem az, hogy erre vágytak.

Láttam mindnek a szívét, azt amire vágyott, és tudtam hogy képes leszek táplálni e vágyat. Egy hosszú pillanatig látható maradtam, majd eltűntem választott szolgálóim szeme elől. A vízparthoz közelebb szólítottam őket, mert most, hogy már nem akartam láttatni magamat e tompa emberi szemek által, már megszólíthattam, és megérintettem azokat, akiket kiválasztottam. A fiatal pap túlradó életereje elég volt ahhoz, hogy egy ideig fizikai erőt biztosítson, feltéve, ha nem használom fel túl gyorsan.

Kiléptem a partra és megindultam az emberek között, mindnek a fülébe suttogva szíve titkolt vágyát – mi több, azt is elmondtam nekik, miként szerezhetik meg, ami után csak titkon sóvárogtak. Nem akadt olyan férfi vagy asszony, aki ne vágyott volna valami olyanra, amit szégyenletessége miatt még a gyóntatójának sem árult volna el soha. Ám én láttam mindezt és rávettem őket, hogy ne tartsák szégyenletesnek, sőt megmutattam, hogy akaratuknak milyen csekély megfeszítése, a tudásnak milyen kicsiny szilánkja elegendő az első lépéshez a saját gyönyörűségük beteljesítéséhez vezető úton. Keresztül-kasul bejártam a csődületet, és mindenfelé a felkorbácsolt szenvedélytől félőrült emberek tömege maradt mögöttem. Végül a jelenlétem által keltett örület elszabadult, és a tömeg egyszerre, egyetlen hangon vad dalban tört ki, mely felpezsdítette vérem, és lángra gyújtotta egész bensőmet. Mert hiszen nem hallottam-e már ezt a dalt más ég alatt és más hangokon, minden népek minden nyelvén? Nem hallottam olyan népektől, akik már réges-rég elenyésztek? És talán nem fogom majd hallani olyan népektől, akiknek hazája még meg sem született? Ez az én dalom! Ez ad nekem életet! Ha csak egyetlen szív mélyén feszül ez a kimondhatatlan szenvedélyekben gyökerező néma üvöltés, az az önzés rejtőző örülete. De ha ez az üvöltés a tömeg torkából szakad fel, már nincs többé szégyen, és nincs többé rejtőzés. Akkor ez már maga a megnyilvánult örület, a szenvedélyüktől elragadottak kórusa.

Bevégeztetett hát munkám. Fellobbantottam a lángot, mely immár tomboló tűzvészé erősödött. Visszaindultam a rám várakozó szent bárkához. Választott szolgálóim, a templom főpapjai – szenvedélyek bajnokai, kéjvágy királyai, sóvárság fejedelmei - visszatértemre várva mozdulatlanul álltak.

És a fiatal pap? Még most is ott volt? És még mindig halottként hevert? Igen, még most is mozdulatlanul, fakó arccal feküdt a főpapok által formált kör közepén álló Agmahd lábainál.

Amint gondolataim eddig jutottak, hirtelen valami furcsa módon úgy éreztem, mintha kivonnám magam a szenvedélyek tengeréből, melyben pedig korábban alaposan elmerültem. Ismét tudtam magamról – tudtam, hogy nem én vagyok az istennő, hanem ő csupán felszipantott, mintegy beleolvasztott ellenállhatatlan személyiségébe. Most újra elváltunk egymástól. De nem tértem vissza abba a sápadt alakba, mely olyan élettelenül feküdt a szent bárka fedélzetén. A templomban voltam és sötétben –, de mégis tudtam, hogy a legszentebb szentélyben vagyok.

Egyszerre csak fény derengett fel a sötétségben. Odapillantottam, és láttam, hogy a belső szentély fényben fürdik, közepén pedig a Lótusz Úrnője állt.

A belső szentély bejáratánál álltam, egészen közel hozzá, ő pedig rám szegezte tekintetét. Megpróbáltam elmenekülni, de még megfordulni sem voltam képes. Olyan remegés lett úrrá rajtam, amilyen még soha, és ez nem volt mentes a félelemtől, sőt rettegéstől sem.

Szó nélkül, tekintetét rajtam nyugtatva állt ott, és szeméből mérhetetlen harag sugárzott. Ő, akit eddig gyengéd barátomnak, szinte szerető anyámnak ismertem, most fenségének teljében állt előttem – én pedig megértettem, hogy olyan istent dühítettem fel, aki a legrettenetesebb mind közül, akit ember csak ismerhet.

- Ó Sensa, istenek kegyeltje – hát vajon ezért születél a világra? Hát ezért nyitattak fel szemeid, és ezért kaptál ily finom érzékelésre képes testet? Jól tudod, hogy nem ezért! De azok a látó szemek és finom érzékek most végre szolgálatába szegődtek gazdájuknak, és megmutatták neked mi is az, amit valójában szolgálatsz. Akarod őt örökké szolgálni? Most már férfi vagy, válassz hát! Olyan mélyre süllyedté, hogy örökké rabszolga maradjál? Menj hát! Azért jöttem, hogy megtisztítsam a szentélyemet. Nem tűrok tovább! Csend fogja betölteni e helyet, mert inkább ne tudjanak az emberek semmilyen istenről, semhogy hamis ajkak hazugságait hallgassák és megkísértse őket a sötétség. Takarodj! Többé senki sem léphet be ide. Bezárom mögöttem az ajtót! A szentélyre csend borul és nem hallatszik többé emberi hang idebenn. Itt fogok ülni egyedül, szótlanul. Igen, korszakokon át itt lakom majd, és hallgatok, az emberek pedig azt fogják mondani, hogy halott vagyok. Hát csak legyen így! Az eljövendő korokban gyermekeim majd hadra kelnek, és megtörik a sötétséget. Menj! Választottál. Hát bukj csak el! Örökséged eljátszottad. Hagyj magamra a csenddel!

Felemelt kezével intett, jelezve, hogy távozzak. E mozdulat olyan fenséges, olyan fejedelmi volt, hogy képtelen voltam ellenkezni. Megfordultam és mélyen lehajtottam fejem. Szomorú léptekkel a külső szentély ajtajához mentem, de nem tudtam kinyitni, nem tudtam kilépni, és nem tudtam tovább haladni sem. Szívem mélyéről feltört az undor és visszatartott, hogy egy lépést sem tudtam tenni. Térdre hullva, kintől eltorzult hangon kiáltottam fel:

- Anyám! Királynőm és Anyám!

Egy hosszú percig tartó borzalmas csend következett. Nem tudtam mire, de várakoztam. Lelkem kiéhezett és kétségbeesett volt. A sötétségben szörnyű emlékképek kezdtek felderengeni bennem. A múlt gyönyörei közepette megláttam tetteimet is azok gaz valójában. Láttam, amint lelkem elkábítását elfogadva vakon véghezvittem ezeket, úgy ahogy az emberek elfogadják a bor okozta tompultságot. És a rám bízott munkát e kábulatban végeztem el - nem gondolva azzal, hogy mit teszek, csak azzal, milyen jutalom jár vele, és a gyönyörökre, amik várnak rám cserében. Én voltam a szócsöve, akaratának kinyilvánítója annak a sötét léleknek, akit immár láttam és kiismertem. És ettől a pillanattól múltamat oly borzalmasnak, élőnek és lealacsonyítónak éreztem, hogy kínomban ismét belesikoltottam a sötétségbe:

- Anyám! Ments meg!

Előbb kezemen, majd arcomon finom érintést éreztem. Aztán fülemmel és szívemmel egyszerre hallottam a szavakat:

- Megmentetted magad. Légy erős.

Fény hatolt szemeimbe, de én mégsem láttam - hogy kimossa belőlük a rémisztő látomásokat, megindult könnyeim patakzó áradata.

V. Fejezet

Már nem a szentélyben voltam, mert szellő simogatását éreztem az arcomon. Kinyitottam a szemem, és néztem az eget a mélyéből tündöklő csillagokkal. Hátamon, széttárt karokkal feküdtem, és furcsán kimerültnék éreztem magam, ugyanakkor éberré tett a sok ezer torokból fülemig hatoló ének és kiáltás hangja. Mit jelentsen ez?

Felemelkedtem. A tíz főpap által formált kör közepén találtam magam, Agmahd pedig mellettem állt és engem figyelt. Pillantásomat arcára szegeztem és képtelen voltam elvonni onnan. Kíméletlen, szívtelen, lelketlen! Tőle féltem? Ettől az alaktól, ettől az embertelen lénytől? Már nem féltem tőle. Végigtekintettem a körülöttem álló papokon, olvasva arcukról. Mindegyikük arca elmélyedt, zavarodott volt. Mindannyiukat egy-egy mardosó, kízó epekedés emésztette, valamilyen kielégítetlen vágy, melyet úgy dédelgettek, mint kígyót a mellükön. Most, hogy láttam a fényt, már nem tudtam félni ezektől az emberektől. Erőssé váltam.

Lábra álltam, és szétekintettem a tiszta égbolt alatt a folyó mindkét partján tolongó sokaságon. Most megértettem az előbb hallott furcsa hangok okát. Az emberek egészen eszüket veszítették. Volt, aki bortól, mások a szerelemtől, némelyeken kitört a teljes örület. Apró csónakok sokasága lepte el a folyót, ezekben az emberek ajándékot hoztak az imádott istennőnek, aki ma este megmutatkozott nekik, akit saját fülükkel hallottak, érezhették érintését. A szent bárkát, melyen álltam, súlyosan megterhelte már a körülötte apró csónakokban, tutajokon álló imádók által bedobált, halmokban tornyosuló ajándékok tömege, az arany, ezüst ékszerek és csillogó ékkövekkel kirakott aranyedények tömkelege. Agmahd letekintett ezekre, és láttam az ajkain játszó mosolyt. Hadd hizlalják csak a gazdagok a templomot – ami őt illeti, nos ő egészen másért dolgozott, másfajta drágaságokra vágyott. Lelkem szándékomon kívül szót követelt. Nem nézhettem tovább mindezt szó nélkül. Hangos szóval követeltem az emberek figyelmét, mire körülöttem azonnal csend lett, mely továbbterjedt, mígnem a tömeg legtávolabbi tagjáig is eljutott.

- Ti, az istennő imádói, figyeljetek rám mind! Miféle istennőt imádtok? Hát nem veszitek észre a szavakból, amiket a szívetekbe suttog? Nézzetek magatokba, és ha azt látjátok, hogy megperzselt titeket a szenvedély vad lángjával, ismerjétek fel végre, hogy nem igaz isten ő! Mert csak a bölcsességben lakozik igazság. Figyeljetek rám, és tovább adom nektek a szavakat, melyek a szentélyben hangzottak el a fény szelleme, a mi Királynő Anyánk ajkáról! Tudjátok meg, hogy csak az erkölcsi értékek, a tiszta gondolatok és igaz tettek útján juttok el a békéhez. Hát talán ez a megvadult tobzódás méltó környezet az igazság istennője számára? A szabad ég alatt bortól és szenvedélytől megittasulva vajon lehettek igaz szívvel az ő imádói? Mocskos és szentséggyalázó szavakkal és vad dalokkal az ajkaitokon, szégyenletes gondolatokkal teli szívvel vajon képesek lehettek bátor cselekedetekre? Nem! Térdre, és karotokat az ég felé nyújtva kérleljétek ama jótékony szellemet, a Bölcsesség Királynőjét, aki szeretetének széles szárnyait teríti fölédtek, hogy bocsássa meg szégyentelen viselkedéséteket, és adjon erőt, hogy újra megpróbáljatok méltó lenni hozzá. Halljátok szavaimat! Imádkozni fogok hozzá, mert én látom őt ragyogásának teljes pompájában. Szóljatok hozzá a szavakkal, melyeket tőlem hallotok, és ő bizton meghallgat, mert szeret titeket, még akkor is, ha megsér...

Sok-sok erős torokból felharsanó ének nyomta el hangomat. A papok gyönyörűen hangzó, dicsőítő énekbe kezdtek. A hangom és szavaim által megrendített emberek tömege térdre borult. A zene által elkábítva szenvedélyesen bekapcsolódtak az éneklésbe, és az áradó erejű dal fenségesen szállt az ég felé. Erős, édes illat hatolt az orromba. Undorral igyekeztem elfordulni, de addigra már megtette a hatását, és éreztem, hogy agyam kezd elhomályosulni.

- Extázisba jutott - mondta Kamen Baka.

- Megőrült - hallottam valaki másnak a hangját, egy hangot, mely olyan hideg, olyan dühöt sugárzó volt, hogy alig ismertem meg.

De mégis tudtam, hogy Agmahd szólt.

Küszködtem, hogy válaszoljak neki, mert mindaz, amit tettem, egy különös, új keletű bátorságból eredt, és immár semmitől sem féltem. Ám a kábító gőz megtette a hatását, egészen tompult voltam már. Fejem elnehezedett, és néhány másodperc múltán álomba merültem.

VI. Fejezet

A templomban ébredtem fel a régi szobámban, ott ahol egykori kisfiús rémületem először kerített hatalmába.

Nagyon fáradtnak éreztem magam. Olyan fáradtnak, hogy elviselhetetlen mértékű, az egész testemet zsibbadt tehetetlenséggel bénító kimerültségem volt az első dolog, ami tudatosult bennem. Egy darabig még hevertem tovább, és csak a nyomorúságomon gondolkoztam. Aztán hirtelen felöltöttek bennem a tegnapi nap eseményei, és ez olyan érzés volt, mint mikor a Nap felkel. Hiszen újra megleltem az én Királynő Anyámat, és ő ismét oltalmába fogadott engem.

Megfeledkezve fájdalomról és kimerültségről, felkeltem. Odakint közeledett a napkelte, és a magasan vágott ablakon át lágyan beszűrődött szobámba a halványszürke hajnali fény. A szoba ragyogóan fel volt díszítve gazdagon hímzett drapériákkal, és telve volt más csodás, gyönyörű dolgokkal is annyira, hogy már inkább valami herceg szobájának látszott. Ha furcsa alaprajza és a magasan vágott ablak nem tették volna összetéveszthetlenné, aligha ismerhettem volna fel benne azt a szobát, melyet gyermekkoromban virágoskertté varázsoltak, hogy kedvemben járjanak.

A levegő nehéznek és állottnak tűnt idebenn. Vágytam ki az édes, tiszta levegőre a friss reggeli ég alá, mert éreztem, hogy nekem is megújulásra van szükségem, arra, hogy az ifjúság ereje ismét az enyém legyen. Idebenn viszont az illatosított levegő, a nehéz drapériák és a túlaradó luxus súlyos teherként nehezdedek rám. Félrehajtottam a függőnyt és átvágtam az enyém melletti nagy szobán. Üres volt és csendes, csakúgy, mint a széles folyosó. Halkan tovább haladtam a hosszú folyosókon, míg el nem érkeztem ahhoz, ami a kertre nyíló kapuhoz vezetett. Ahogy közeledtem a kerthez, a vasrácsos túl szinte tündökölt a fű. Ó, az a gyönyörű kert! Milyen csodálatos lehet alámerülni a lótosz medence édes vizében!

De a vasrácsos kapu szorosán zárva volt. Csak szemeimmel jutottam túl rajta a fű, virágok és az ég felé, csak a rácsok közti keskeny nyílásokon át szívhattam magamba a friss, édes levegőt. Az egyik kerti ösvényen haladva hirtelen Seboua tűnt fel. Egyenesen a vasajtóhoz jött, ami mögött álltam.

- Seboua! - kiáltottam fel.

- Á, hát itt vagy - szólalt meg jól ismert reszelős hangján. - Férfi és gyerek egy és ugyanaz. De Seboua neked már nem lehet barátod. Kudarcot vallottam, és nem kaphatok még egy lehetőséget. Mindkét uramat feldühítettem, mikor még gyerek voltál. Nem tudtalak egyikük kedvére valóvá sem alakítani. Mindegy már. Most a saját erődből kell boldogulnod.

- Nem tudnád kinyitni az ajtót? - ez volt minden válaszom.

- Nem - mondta ő - és nem hinném, hogy valaha is megnyílik még előtted. De hát mit számít ez. Tán nem te vagy a templom kedvenc papja, mindenki kegyeltje és dédelgetettje?

- Nem - válaszoltam -, többé már nem vagyok az. Már azt mondják, megőrültem. És ma ismét azt fogják mondani.

Seboua kutatóan nézett rám.

- Meg fognak ölni - mondta halk hangon, mely most telve volt gyengédséggel és sajnálattal.

- Nem tudnak - válaszoltam mosolyogva. - Az én Királynőm védelmez engem. Élnem kell, míg el nem mondok mindent, amit ő óhajt. Azután meg már nem bánom.

Seboua kihúzta kezét fekete ruhája redői közül, ahol eddig elrejtette. A lótoszvirág egy bimbóját tartotta benne úgy, hogy az egy szinte ágyként szolgáló zöld levélen feküdt.

- Vedd el - mondta. - Neked hoztam. Te érteni fogod a nyelvet, melyen szól hozzád. Vedd el, és áldásom kíséreljen. Igaz, hogy a köznapi beszéden túl nem terjed a tudományom, de a hírnök szerepét kiérdemeltem. Ez boldoggá tesz engem. Neked meg ujjonganod kellene, mert megkaptad a hallás és beszéd, a tanulás és tanítás képességét.

Ezután gyorsan elment, de míg beszélt, a kapu rácsán keresztül a kezembe nyomta a virágot, amit én óvatosan magamhoz vontam. Ahogy a kezemben éreztem, megelégedett nyugalom töltött el. Semmi egyébre nem volt szükségem.

Visszamentem a szobámba, és a virággal a kezemben leültem. Ugyanott és ugyanúgy, ahogy valamikor régen még gyermekként ültem, és tekintetem most is a virág közepébe révedt. Volt már barátom, vezetőm, melyen keresztül kapcsolódhattam ama láthatatlan, kegyes Anyához. Most már tudtam micsoda értéket tartok kezemben, de akkor még nem. Lehetséges lenne, hogy megint oly könnyedén elválasszanak tőle? Nem, már nem.

Mert már képes voltam megérteni a nyelvet, melyen szólt hozzám. Akkor még csak a saját szépségével beszélt, de most felnyitotta szemem és láttam, megnyitotta fülem és hallottam.

Körülöttem álltak, ugyanúgy körbefogva, mint egykor, mikor tudtomon kívül tanítottam a templomban. Ugyanolyan fehér köntösbe öltözött papok voltak, mint azok, akik akkor térdelve imádtak engem. Am ezek nem térdeltek, hanem álltak, rám függesztett, tűnődő tekintetükből pedig mély szánalom és szeretet sugárzott felém. Akadtak köztük idős, erős, méltóságteljes férfiak is, míg mások fiatalok és kecsesek voltak, és arcuk úgy sugárzott, mint a reggeli nap. Lenyűgözve tekintettem körül és reszkettem az örömteli várakozástól.

Egyetlen szó nélkül is tudtam miféle testület volt ez. Elődeim voltak ők, a szentély papjai, tisztánlátók, a Liliom Királynő választott szolgálói. Láttam, amint egymást követve sikerrel tették dolgukat, gondosan őrizve a legszentebb szentély tisztaságát, mióta csak a templom helyéül szolgáló hatalmas sziklából kivájva megformálták azt.

- Felkészültél a tanulásra? - szólalt meg egyikük - olyan valaki, akiről úgy éreztem, hogy rég letűnt korok levegőjét lélegezte be.

- Készen állok - válaszoltam, és térdre ereszkedtem a különös, szent kör közepén. A testem leereszkedett, de úgy éreztem, hogy eközben szellemem magasra szárnyal. Bár térdeltem, tudtam, hogy a körülöttem állók a lelkemet magasba emelik. E pillanattól kezdve ők az én testvéreim.

- Ülj le oda - mondta a heverőmre mutatva -, mert beszélnem kell veled.

Felálltam, megfordultam, hogy a heverőhöz menjek, és láttam, hogy egyedül maradtam azzal, aki szólt hozzám, a többiek magunkra hagytak minket. Ő pedig odajött, leült mellém és beszélni kezdett. Szívemet megtöltötte a régmúlt korok bölcsességével – bölcsességgel, mely örökkön él, még akkor is fiatal, mikor korai tanítványainak fájáról már az utolsó emlékek is elvesztek a múlt ködében. Szívem zöldellő mező pompájába öltözött ez ősi tudás és igazság frissességétől.

Aznap végig ott ült mellettem és tanított. Éjszaka aztán kezével megérintette homlokomat és távozott. Ahogy aludni tértem, ráéreztem, hogy tegnap óta tanítómon kívül senkivel nem találkoztam, és egy falatot sem ettem. A sok tanulástól mégsem voltam fáradt, de még bágyadt sem. A virágot magam mellé fektetve nyugodt álomba merültem.

Hirtelen ijedséggel ébredtem, mert úgy éreztem, valaki hozzányúlt a virágomhoz. De egyedül voltam és a virágom is érintetlen volt. A szobámat a szomszédos teremről elválasztó függöny mellett egy asztal állt, rajta ennivaló: tej és lepény. Az egész elmúlt napon egy falást sem ettem, nagyon örültem hát az ennivalónak. Virágot a ruhámba rejtettem és az asztalhoz léptem, megittam a tejet és megettem a lepényt. Így új erőre kapva megfordultam, hogy visszamenjek a heverőhöz és nekilássak komolyan meditálni a tegnap tanultakon, hisz tudtam, hogy ezek az arany magvak a dicsőség gyümölcsét kell, hogy teremjék.

Ám rögtön megtorpantam és legbelül szívem ujjongani kezdett, mert ismét azt a gyönyörű kört láttam magam körül. Aki tegnap tanított csak rám mosolygott, de nem szólt. Most másvalaki közeledett felém, kézen fogott, a heverőhöz vezetett, és a többiek most is egyedül hagytak velem.

Egyedül, de mégsem egyedül - már soha többé nem lesz 'egyedül'. Mert ő megmutatta nekem a szívemet és lelkemet a maguk meztelen valóságában, minden ítéletet lágyító, szépítő eszmétől

mentesen. Megmutatta a múltamat annak egyszerű, rút, sötét és sivár valóságában – a múltamat, mely pedig annyira gazdag is lehetett volna. Úgy éreztem, hogy e pillanatig öntudatlanságban éltem. Most újra végigvezetett eddigi életemen és felnyitotta szememet, hogy tisztán lássak mindent. A kamrák, amiken át utam vezetett sötétek és sivarak voltak, némelyikük telve volt szörnyűségekkel. Most láttam csak, hogy engem is meghódított a mágia, amit én magam fedtem fel Kamen Bakának. Mint a többiek, én magam is vágyaimnak és kielégítésüknek éltem. Az örömek és szépség élvezetével eltelve szinte kábulatban éltem, és nem mindig voltam tudatában annak, mit is teszek. Végigtekintve múltamon most felfogtam Seboua nemrég még érthetetlen szavait. Valóban én voltam a templom kedvence, mert mikor testem jóllakott a gyönyörökkel, a kielégültség tompa álmának nyugalma idején hangom és ajkaim engedelmes eszközeivé lettek ama sötét lélek akaratának. Az én testem által tudatta óhajait és biztosította magának azoknak szolgálatait, akik érzéki gyönyörökért cserébe mindenüket feláldozták és rabszolgáivá lettek. Kegyetlen és szörnyű éleslátásával az emberek lelkének legmélyebb bugyraiban is felismerte, hogy mire vágnak, és az én szavaim által megmutatta nekik, miként szerezhetik meg maguknak.

Ahogy ott ültem a felébresztett emlékezetem előtt végigvonuló látomásoktól kiváltott kábult döbbenetben, láttam magam rettegéstől megbénított egyszerű gyermekként. Láttam magam a templomban, a belső szentélyben, amint tehetetlen eszközként, mintegy hangszerként kíméletlenül játszanak rajtam. Láttam magam később gyönyörű, daliás ifjúként a szent bárka fedélzetén eszméletlenül heverve, és amint öntudatlanságom közepette felkelve transzban furcsa szavak hagyják el ajkaimat. Láttam magam még később, ahogy sápadttá és erőtlenné váltam, és bár lelkem már elkezdett mozgolódni és küzdelmével felörölni az egészségemet, még mindig készséges eszköz maradtam. És végül láttam, amint a lélek felébred, megéri szülőjét, a fény Királynőjét, és már soha többé nem hallgatható el.

Éjszaka lett és tanítóm magamra hagyott. Senki más nem jött a szobám közelébe, és kora reggel óta ételt sem hoztak. A végsőkig kimerültem a megrázó képektől, amiket e rövid nap felidézett bennem. Elszántam magam, hogy elindulok megkeresni az ennivalót, amire nagy szükségem volt. Félrehúztam a szomszédos termet a szobámmal összekötő boltíves átjárót elfedő függönyt, ám ott most egy erős, nehéz ajtót találtam, olyanformát, amik földalatti börtönökbe vezetnek. Megértettem, hogy fogoly vagyok, és most, hogy a gyengeség és izgalmak után összeszedtem magam, már nem kaphatok ennivalót. Agmahd látta, hogy legbelül felébredt szellemem, és úgy döntött, megöli azt, hogy a puszta, összetört testet megtarthassa saját céljaira.

Lefeküdtem a heverőmre, és a kókadozó lilium bimbóval az ajkaimon álomba merültem.

Mikor felébredtem, valaki állt mellettem, akiről tudtam, hogy tanítani fog. Emlékeztem a mosolyára, amint a csodás körben állók között rám ragyogott. Boldogan ugrottam talpra, mert bátorításra számítottam tőle. Ő pedig mellém ült, és kezemet az övébe vette.

És ekkor megéreztem, hogy mosolya a határtalan békesség fényét ragyogta rám. Itt halt meg, ebben a szobában – az igazságért. Testvérenek nevezett, én pedig egy szempillantás alatt megértettem, hogy életem rózsái kinyíltak, elvirágoztak, szirmaik lehullottak - már örökre a múlt részei. Mostantól a tiszta szellem fényében csak az igazságért kell élnem, és ettől semmilyen szenvedés nem tántoríthat el. Én pedig attól a pillanattól kezdve, hogy keze az enyémet érintette, tudtam, hogy nincs már szenvedés, amitől félnék. Eddig a percig a fájdalom okozta rémület mindig megtörte akaratom, de tudtam, hogy már erős kézzel meg tudom ragadni, és rémület nélkül tudok szembeszállni vele. Azon az éjjelen szinte extázisban ért utol az álom. Hogy ébren vagy álmomban, azt nem tudtam, de azt igen, hogy e testvérem, kinek fizikai életét egy régmúlt korban tépték el tőle, tüzes lelkének minden erejét az enyémbé árasztotta, amit már soha többé nem veszíthetek el.

VII. Fejezet

Reggel arra nyitottam ki a szemem, hogy az ágyam körül ismét ott álltak ők a csodálatos gyűrűben. Ünnepelesen tekintettek rám, mosolyt ez alkalommal egyetlen arcon sem láttam, csak számomra erőt adó határtalan gyengédséget éreztem belőlük áradni. Éreztem, hogy valamilyen nagyszerű pillanat következik, felkeltem hát, és letérdeltem a heverőm mellé. A legfiatalabb és egyben legragyogóbb közülük kivált a gyűrűből és hozzám lépett. Mellém térdelt, és a párnámon fekvő hervadt lótuszvirágra fonva ujjaimat összekulcsolta kezemet.

Felpillantottam – de a többiek eltűntek, én pedig megmaradt társamra néztem. Ő szemét rajtam nyugtatva hallgatott. Milyen fiatal volt és milyen gyönyörű! E Föld nem hagyott egyetlen szennyfoltot sem makulátlan szellemén. Tudtam, hogy az enyémen ott éktelenkednek majd ilyenek, míg korszakokon át ismét tisztára nem mosom. Társamat olyan fehérnek és makulátlannak éreztem, hogy már szinte félni kezdtem tőle.

Így maradtunk csendben, mígnem egy halk hang szólalt meg fülemben.

- Még ne tekints fel - suttogta ő, aki mellettem térdelt.

- Iker csillagai az estnek, utolsó képviselői ama látók hosszú sorának, akik e templom bölcsességét adták, és a dicsőséges Egyiptomnak nagyságában is koronái voltak. Közeleg az éj. A sötétségnek le kell hullania, hogy eltakarja a föld elől a magasban levő mennyek fényességét. De az igazságot megőrzi az én választottaim, e föld tudatlan gyermekei. A ti feladatotok, hogy emléketek lángoló fáklyaként maradjon fenn az eljövendő korok számára, melyre az emberek csodálattal és tisztelettel tekintenek. Életetek története és az igazság, mely magával ragadott titeket, eljut majd más fajokhoz, a homályba borult Föld más tájaira – olyan népekhez, akik csak hallottak a fényről, de maguk soha nem láthatták. Legyetek erősek, mert nagyszerű feladat vár rátok. Te, hófehér lelkű gyermekem nem voltál elég erős, hogy egyedül megvívjal a mélyülő sötétséggel, de most add át hitedet és tisztaságodat ennek itt, kinek szárnyai földtől szennyfoltosak, ám a sötétséggel megélt kapcsolata által elegendő erőt gyűjtött a közelgő küzdelemhez. Küzdj hát az utolsó leheletedig Királynő Anyádért! Mondd el népemnek a nagyszerű igazságot! Mondd el nekik, hogy a lélek él és áldott, hacsak meg nem fojtják a mocsokban! Mondd el nekik, hogy a szabadság és béke mindegyikük osztályrésze, ha felszabadítják magukat vágyaik rabsága alól! Mondd el, hogy tekintsenek rám és leljenek nyugalmat az én szeretetemben! A lótuszvirág ott van minden, minden ember lelkében, és ha nem mérgezik gyökerét, szirmai szélesre tárulnak a fénytől. Mondd nekik, hogy éljenek büntelenül, keressék az igazságot, és én eljövök, hogy közöttük járjak és megmutassam nekik az utat oda, ahol minden csodálatos és mindenki elégedett. Mondd, hogy szeretem gyermekeimet, és beköltözöm az otthonaikba, hogy elhozzam nekik akár itt, ezen a földön is azt az elégedettséget, amely több mint amit bármilyen jólét szülhet! Olyanok legyenek szavaid, mint a harsona, senki ne érthesse azokat félre! Mentsd meg azokat, akik meghallgatják, és tedd, hogy e templomom ismét az Igazság Szellemének lakhelyévé váljon! A templomnak pusztulnia kell, de ne a romlottság fészkeként vesszen oda. Egyiptomnak lejárt az ideje, de nem tudatlanságban fog elpusztulni. Olyan hang hatol fülebe, melyet soha nem fog elfelejteni. Az e hang által közvetített szavak pedig eljövendő korok örökségévé lesznek, és egy másik égbolt alatt a hosszú éjszakán áttörni készülő hajnal előhírnökeként majd új életre kelnek. Én legifjabb harcosom, ki egyaránt vagy leggyengébb és legerősebb – készülj! Küszöbön áll a harc. Egy pillanatig se hátrálj! Egyetlen kötelesség vár rád – tanítsd az embereket! Ne félj attól, hogy tanítás közben a bölcsesség elhagy téged. Én vagyok a bölcsesség, és én fogok szólni a te hangodon. Én vagyok a bölcsesség, és ott fogok állni melletted. Most tekints fel gyermekem, és gyűjtsd össze erődöt!

Felpillantottam, és ezzel egy időben megéreztem, hogy mellettem térdelő társam keze szorosabbra zárul az enyémen. Tudtam, ezzel kívánt bátorságot önteni belém ahhoz, hogy szembenézzek az előttem álló vakító fényességgel.

Az előttünk álló Királynőt olyannak láttam, amilyenek a virág látja az őt éltető Napot. Rejtőzés és álca nélkül, igaz valójában mutatta meg magát. A gyermeki könnyeimet felszárító szépséges nő feloldódott az istenségben, akinek a jelenlétéből sugárzó lángolás csordultig töltötte lelkemet – annyira, hogy úgy éreztem, ez már maga a halál. És mégis éltem. És láttam. És megértettem.

VIII. Fejezet

A gyönyörű fiatal pap felemelkedett és mellettem állt, miközben én még mindig a vakító fényességet bámultam.

- Hallgass meg, testvérem - szólalt meg. - Három abszolút igazság létezik, és ezek soha nem veszhetnek el, bár kimondatlanságuk miatt némák maradhatnak.

Az emberi lélek halhatatlan, és jövője olyan távlatokat rejt, melyeknek nagyságát és dicsőségét semmi nem korlátozza.

Az élet lényege bennünk és körülöttünk lakozik, örökkön él és mindig jótékony, nem hallható, nem látható, sem nem szagolható, de érzékelhető azok számára, akik vágnak erre.

Minden ember mindenképp saját maga bírója, akár tündöklést, akár sötétséget hoz magára; maga kormányozza az életét jutalom vagy büntetés felé.

Ezek az igazságok olyan nagyszerűek, mint maga az élet, és mégis olyan egyszerűek, mint a legegyszerűbb ember elméje. Tápláld velük az éhezőket. Ég áldjon. A nap már lenyugvóban van, hamarosan jönnek érted. Állj készen!

Már nem volt ott. De a ragyogás még nem halványult el szemeim előtt. Megláttam az igazságot, megláttam a fényt, amely továbbra is ott lebegett szenvedélyes lelkem előtt.

Valaki megérintett. Megriadva azonnal magamhoz tértem és éberré váltam a hirtelen rám törő bizonyosságtól: elérkezett a csata ideje. Felálltam és körülnéztem. Agmahd állt mellettem és nagyon komolynak látszott. Arca valahogy kevésbé rideg volt, mint máskor. Szemeiben olyan tűz égett, amit nála eddig még soha nem láttam.

- Sensa - szólalt meg halkán de nagyon tisztán, és hangja olyan metsző volt, mint egy kés - felkészültél? Ma van a Nagy Ünnepek utolsó éjszakája. Szükségem van a szolgálataidra. Mikor legutóbb velünk tartottál, örült módjára viselkedtél. Agyadat elborították saját tévképzeteid örült szüleményei. Elvárom tőled az engedelmisséget, ahogy eddig is megadtad, és ma szükség van rád, mert nagy csodát kell bemutatnunk. Megadóan alá kell vetned magad a szertartásnak, máskülönben szenvedés vár rád. A Tizek úgy döntöttek, hogy ha nem engedelmeskedsz, meg kell halnod. Túlságosan sokat tudsz mindarról, amit mi tudunk ahhoz, hogy megtagadj minket. Most világosan eléd tártam milyen választás előtt állsz. Dönts hát gyorsan.

- Döntöttem - jött a válaszom.

Nagyon kutatóan nézett rám. Beleláttam gondolataiba, és tudtam, hogy arra számított, a magány okozta szomorúság és a hosszú koplalás okozta legyengülés megtöri majd lelkemet. Ehelyett egyenesen álltam, kimerültségnek nyoma sem volt rajtam, és a félelemnek szikráját sem látta bennem. Éreztem, hogy lelkemet megtölti a fény, és dicsőséges harcosok nagyszerű serege áll mögöttem.

- Nem félek a haláltól – válaszoltam - és többé nem leszek eszköze olyan embereknek, akik a saját érdekeiket és vágyaikat hajszolva Egyiptom királyi vallását - az igazság nagy és egyetlen vallását - rombolják. Láttam, és jól ismerem a csodáitokat és a tanításokat, amivel az emberek fejét tömíték. Nem segítek nektek tovább. Ennyi a mondanivalóm.

Agmahd szótlanul állt és engem méregetett. Arca elfehéredett és még merevebbé vált, olyanná, mintha márványból faragták volna. Emlékeimben felidéződtek a belső szentélyben azon az éjszakán kiejtett szavai: „Megtagadom ember mivoltomat!” Most láttam, valóban így történt, a megtagadás immár teljes volt. Nem számíthattam könyörületre. Nem emberrel volt már dolgom, hanem egy erőteljes, uralkodó és a végletekig önző akarat által mozgatott fizikai testtel.

Röpke pillanatig tartó szünet után nagyon nyugodt hangon szólalt meg:

- Legyen hát. A Tizek meg fogják hallani szavaidat, és választ adnak. Jogod van részt venni a tanácskozásukon. Te ugyanolyan magas rangúnak számítasz a templomban, mint én magam. A tanácskozáson erő erőnek, akarat akaratnak feszül majd. Figyelmeztetek, hogy szenvedni fogsz.

Ezzel sarkon fordult és távozott azzal a lassú, méltóságteljes lépteivel melyek gyermekként annyira lenyűgöztek.

Leültem a heverőmre és vártam. Nem féltem, de nem tudtam gondolkodni vagy emlékezni. Tudatában voltam, hogy egy olyan pillanat érkezett el, ami minden erőmet igénybe fogja venni, mozdulatlanul és gondolatok nélkül várakoztam hát, ezzel is tartalékolva minden erőmet.

Egy csillag emelkedett fel előttem, ragyogóan fénylő csillag, mely olyannak látszott, mint egy teljesen kinyílt lótosz-virág. Izgatottan és félig kábán felálltam és feléje szökkenem. Ellibegett előlem - én pedig nem akarva elveszíteni, izgatottan a nyomába eredtem. Kilibegett a szobám ajtaján át a folyosóra. Az ajtó érintésemre kitárult. Nem álltam meg azon töprengeni, vajon miért nincs bezárva, hanem követtem a csillagot és fényét, mely pillanatról pillanatra tisztábban ragyogott, és alakja egyre jobban kivehetővé vált. Tisztán láttam a fenséges fehér virág szirmait, és sárga közepéből áradt a fény, mely engem vezetett.

Frissen és határozottan haladtam végig a széles, homályba burkolózó folyosón. A templom hatalmas főkapuja nyitva állt, a csillag pedig áthaladt alatta ki a szabad térségre. Én is követtem, és kilépve a templom kapuján ott találtam magam a furcsa szobrokkal szegélyezett széles úton. Hirtelen felfedeztem, hogy valami ellenállhatatlanul hív a külső kapu felé. Futni kezdtem a hosszú úton, és bár lábaim nem tudták hová visznek, mégis tudtam, hogy mennem kell. A hatalmas kapuk zárva voltak, de kívül és olyan közel hozzájuk, hogy szinte már úgy éreztem, közöttük állok, hatalmas embertömeg gyűlt egybe. A végső, az ünnepséget megkoronázó szertartást várták, melynek ma este közvetlenül a templom kapuinál kellett megtörténnie. Feltekintettem és láttam, hogy Királynő Anyám áll mellettem. Lángoló fáklyát tartott kezében és már tudtam, hogy ennek fénye formálta meg a csillagot, amely ide vezérelt. Ő maga volt hát az, az élet Fényessége, aki vezetett. Rám mosolygott és egy pillanat múltán eltűnt. Egymagam maradtam a tudásommal és a kapun túl összesereglett, sötétségbe süllyedt emberekkel, akik arra vártak, hogy a papoktól útmutatást kapjanak.

Felidéztem elődöm és testvérem szavait, aki az embereknek szánt három igazságot adta át nekem.

Felemeltem hangomat és beszélni kezdtem. Hangom mintegy hullámokban vitt tovább, érzelmeim pedig hatalmas tengerré duzzadva emeltek magasba. És ahogy az áhítattal telt szemekbe, feszült csodálkozásról árulkodó arcokba tekintettem, tudtam, hogy az embereket is magával ragadta a szavaim által keltett sodró áradat. Szívem csordultig telt boldogsággal, amiért szavakba önthettem a nagyszerű igazságot, mely immár az enyém is volt.

Végül belekezdtem, hogy elbeszéljem nekik, miként perzselődtem meg a szent tűz hevétől, miként döntöttem el, hogy elvetve magamtól minden, a papi étellel együtt járó fényűzést, a bölcsesség és igazság keresésének ösvényére lépek, és hogy örökre hátat fordítok mindenféle vágnak, kivéve azokat, melyek a lélek sajtójai. Hangos imával szólítottam mindazokat, akik úgy érzik, hasonló fény pislákol lelkük mélyén, hogy éljenek bár a városban vagy a hegyek magányában, és legyenek bár túl már életük delén, mégis kövessék példámat. Elmondtam nekik, hogy az emberek a városok utcáin olyan dolgokat adnak-vesznek, amik kiszorítják elméjükből és a feledés mocsarába fojtják a lelkük mélyén élő isteni lényegét. Felszólítottam őket, hogy a szellem tüzében tisztítsák meg a hús durva vágyait, melyek visszatartanak az igazság megismerésétől, és rajongóiként tömegesen terelik őket a Vágy Királynőjének szentélyébe.

Ekkor szavaimat hirtelen félbeszakította valami súlyos kimerültség, fáradtság érzése. Ekkor vettem észre, hogy mindkét oldalamon állnak, és egy szempillantással később láttam, hogy körül vagyok zárva. A tíz főpap kört formált körülöttem, Kamen Baka pedig elém állt és tekintetét rám szegezte.

E kör közepén állva hangosan felkiáltottam:

- Ó, Egyiptom népe, emlékezzetek szavaimra! Talán már soha többé nem fogjátok hallani életünk anyjának, az Igazság Istene anyjának hírnökét. Ő szólt most hozzátok! Térjetez haza otthonaitokba, és jegyezzétek fel szavait, véssétek kőtáblákra, hogy a még meg sem született emberek megismerhessék és továbbadhassák gyermekeiknek, hogy hozzájuk is eljusson a bölcsesség. Menjetez, és ne legyetez tanúi a templom ma éjjel bekövetkező megszentégtelenítésének. Az istennő papjai örületükkel és alantas vágyaik mértéktelen kielégítésével bemocskolják a templomot. Ne hallgassatok szavaikra, hanem térjetez haza, és kérdezzétek majd saját szíveteket, vajon mit tart helyesnek.

Minden erőm elhagyott. Egy szót sem tudtam már szólni. Lehorgasztott fejjel és reszketégségig elgyengült végtagokkal megadtam magam az engem fenyegetően körülállóknak, és lépteimet a templom felé vettem.

Egyetlen hang sem hallatszott, míg végighaladtunk a széles főúton és beléptünk a templom főbejáratán. Odabenn egy pillanatra megálltunk, Kamen Baka megfordult és visszatekintett a főúton a kapu felé.

- A nép morgolódik - szólalt meg.

De rögtön tovább folytattuk utunkat a széles folyosón. Az egyik ajtónyílásból Agmahd lépett elő és megállt előttünk.

- Ilyenre vetemedett?? - kérdezte furcsa hangon. Csak végigmérte a csapatot, és tudta mi történt.

- Mit tegyünk? - szólalt meg Kamen Baka. - Elárulja a templom titkait, és ellenünk uszítja a népet.

- Nagy kár lesz érte - mondta Agmahd -, de már túl veszélyessé vált. Meg kell halnia. Jól mondom, testvérek?

Halk mormogás járt körbe ajakról ajakra körülöttem. Mindenki Agmahd mellett szólt.

- A nép morgolódik odakint a kapunál - ismételte meg Kamen Baka.

- Menj ki hozzájuk - szólt Agmahd - és mondd nekik, hogy a mai az áldozat éjszakája lesz, és az istennő a saját hangján fog szólni hozzájuk.

Kamen Baka kilépett a körből, és a helyére azonnal beállt Agmahd.

Mozdulatlanul, szó nélkül álltam. Homályosan tudatában voltam, hogy sorsom megpecsételődött, de nem tudtam és nem is kívántam megtudni milyen módon kell meghalnom. A főpapokkal szemben teljesen védtelennek tudtam magam. Tekintélyük megfellebbezhetetlen volt, az alacsonyabb rangú papok tömege rabszolgaként engedelmeskedett nekik. Ebben a tömegben én egymagam tehetetlen voltam, és nem vonhattam ki magam a mindenható felsőbbség akarata alól. Nem féltem a haláltól, inkább úgy gondoltam, tartozom annyival Királynő Anyámnak, hogy szolgálójaként örömteli szívvel térek meg hozzá. Ez az iránta érzett szeretetem utolsó tanúsága e földön.

IX. Fejezet

Visszavitték a saját szobámba és otthagytak egyedül. Lefeküdtem a heverőmre, és mivel nagyon kimerültem, de nem féltem, hát elaludtam. Úgy éreztem, mintha fejem a Lótusz Úrnőjének gyengéd karján nyugodna.

De álomom nem tartott sokáig. Öntudatlanságom túlságosan mély volt ahhoz, hogy bármilyen édes álom áthatoljon rajta, mikor hirtelen felriasztott az erőteljes érzés, hogy nem vagyok egyedül. Sötétségben és teljes csendben ébredtem, de az érzés összetéveszthetetlen volt. Tudtam, hogy hatalmas tömeg vesz körül. Mozdulatlanul várakoztam szememmel, feszülten keresve valamilyen fényt azon tűnődve, vajon miféle lények társaságát fedí majd fel előttem.

És ekkor tudatosult bennem valami, amit eddig még soha nem tapasztaltam. Nem voltam öntudatlan, mégis annyira tehetetlennek éreztem magam, mint akinek sem érzékei, sem tudata nem működik. Nem a közönyösség vagy békesség okozta mozdulatlanságomat. Vágytam rá, hogy felkeljek és követeljem, hozzanak fényt, ám képtelen voltam megmozdulni vagy akár egyetlen hangot is kiadni. Valami szenvedélyes akarat csatázott az enyémmel, annyira erős, hogy már szinte egészen legyűrt, de azért még mindig küzdöttem és nem adtam meg magam. Eltökéltem, hogy nem leszek holmi láthatatlan ellenség által a sötétségben legyűrt vak rabszolgává.

Az uralomért vívott harc egyre hevesebbé vált, mígnem annyira ádázzá fajult, hogy végre megértettem: az életem a tét, az enyém ellen feszülő akarat ölni kíván. Mi, vagy ki lehetett, aki célul tűzte ki, hogy az utolsó lehetet is kipróbálja testemből?

Végre – nem tudnám megmondani mennyi ideig tartott ez a hangtalan csata – végre pislákoló fények kezdtek kigyúlni körülöttem, amint fáklyát fáklyáról egymás után gyújtottak meg. Elmosódottan bár - mert látásom már elhomályosult – de láttam, hogy a széles folyosón, a szentély ajtaja előtt fekszem azon a heverőn, melyen egykor a gyönyörrel engem először megismertető különös fantom kisleánnyal játszottam. Kiterítve feküdtem, ugyanúgy, ahogy a saját heverőmön elaludtam. Hasonlóan ahhoz, ahogy a szertartás alkalmával, most is nagy, telt virágú karmazsinpiros és vérszínű rózsák ezrei borították el a heverőt és egész környezetét, erős illatuk pedig szinte elszongította már gyengén pislákoló érzéseimet. Furcsa, vékony fehér szövetből készült köntösbe öltöztettek, melyen eddig nem látott díszítést: vastag, sötétvörös selyemfonálból készült ismeretlen jeleket hímeztek. Az oldalamnál vörös vércsík csordogált a heverő mellett egy rózsahalom közepén a földön álló gyönyörűen díszített edénybe. Egy ideig álmos kíváncsisággal néztem le rá, de hirtelen megvilágosodott előttem, hogy a saját véretem látom, amint testemből az étellel együtt elszivárog.

Felnéztem, és láttam, hogy a Tízek körülfogtak, tekintetüket mereven rám szegezték, arckifejezésük kérlelhetetlenségről árulkodott. Ekkor megértettem, kié is volt az a rettenetes erejű akarat, mellyel harcoltam: az ő egyesített elszántságuk. Hát lehetséges, hogy én egyedül képes vagyok szembeállni ezzel a csoporttal? Nem tudtam biztosan, de még nem győztek le. Hihetetlen erőfeszítéssel felemelkedtem a heverőmről. Ugyan legyengültem a vérvesztéstől, de már nem tudtak tovább hallgatásra kényszeríteni. Lábra álltam, felléptem a heverőre és elnéztem felettük a távolabb álló papok és a még távolabb álló, szorosan összepréselődött emberek tömege felé, akik a főfolyosó bejáratánál vártak a megígért csodára.

Csak egy pillanatig álltam, aztán - bár beszélni volt erőm, de a gyengeségtől hátrahanyatlottam. Mégis, valami mélységes, mindent átható, szikrázó boldogság töltötte meg lelkemet, és egy pillanat múltán hallottam, amint a mormogás egyre erősebbé és követelőbbé válik.

- Ott a fiatal pap, aki a kapunál tanított! Ő jó ember, nem halhat meg! Mentsük meg!

Az emberek meglátták az arcomat és felismertek. A hirtelen támadt elragadtatás óriási tülekedésbe torkollott és a papok csapatát a heverő felé szorította, így a Tízek nem tudtak tovább gyűrűt

formálni körülöttem. Amint a küzdelem frontja egyre jobban közeledett a legszentebb szentélyhez, egyre több pap menekült a heverő és a szentély ajtaja közti szabad térségbe. És miközben zavarodottságukban és meglepetésükben elhaladtak a heverő mellett, láttam, amint a véretem gyűjtő edényt felborították, és vérem a szentély ajtajára fröccsent. Az ajtó kinyílt, és mögötte Agmahd állt, aki megközelíthetetlen nyugalmával fenséges jelenségnek látszott. Pillantásával végigsöpört az előtte nyüzsgő sokaságon, és rideg tekintetével elérte, hogy a papok megnyugodjanak, majd összeszedjék erejüket, és így valamivel tovább ellenálljanak a tömeg támadásának. A Tízek ismét összeálltak, és némi nehézség árán elérték a heverőmet, hogy újra körbefogják.

De elkéstek. Az emberek közül néhányan már elértek hozzám. Erőtlenül rámosolyogtam darabos, kedves arcukra, az enyémre pedig könnyek hullottak, melyek a szívem mélyéig hatoltak. Ekkor egyikük megragadta a kezemet, megszorította, csókokkal borította, és forró könnyekkel öntözte. Ez az érintés pedig olyan hatással volt rám, mint senki másé, hiszen már szavait is hallottam:

- Ő az én fiam – az én fiamat ölték meg! Megölték! Ki adja vissza az én fiamat?

Anyám térdelt mellettem. Elhomályosuló szememet utoljára megerőltetve még megnéztem őt. Megviselt volt és kimerült, de arcáról jóság sugárzott. És amint így elnéztem őt, mögötte és fölé magasodva, az emberek között állva megláttam a Lótusz Úrnőjét. Ajkán gyengéd mosoly fénylett.

Anyám felemelkedett és arcán különös méltóság tükröződött.

- A testét megölték - szólalt meg - de a lelkét nem pusztították el, mert az erős. Láttam a szemében ebben a pillanatban, mikor a halál lezárta őket.

X. Fejezet

Tompuzó hallásom még felfogta az emberek szíve mélyéről felszakadó gyászoló sóhajtást. És ekkor megértettem, hogy testem nem veszett oda hiába.

De a lelkem élt, és nem csak hogy erős volt, de elpusztíthatatlan. Leszolgálta az idejét abban a sápadt formában, nyomorúságban, és most kiszabadult a börtönből, melybe oly sokáig volt bezárva. De csak azért, hogy egy másikban ébredjen, egy erős, gyönyörű és tiszta templomban.

Amint a hatalmas, a papok ellenállása miatti dühtől feltüzelt tömeg fenyegetően előrenyomult, néhányan körülöttem már áldozatul estek haragjának. Élettelen testem közelében hevert Agmahd, akit a feldühödött emberek halálra tapostak, és közvetlenül mellettem, annak a heverőnek szorítva, amin én meghaltam, Malen feküdt - gyönyörű testéből kipréselték a leheletet. Amint a lélek különös tudatállapotában e csatatér felett lebegtem, megfigyeltem amint ezek a Vágy Királynője által bennük felgerjesztett kéj- és becsvágytól szennyfoltos lelkek bekapcsolódtak abba a kényszerű körforgásba, amiből nincs menekvés. Agmahd lelke vad száguldással távozott, ahogy az éjjeli madár süvít át a sötétségen, Malen pedig – az a fiatal pap, aki elvezetett engem a városba – sebesen követte. Ő, aki papi rendjének előírásait betartva megőrizte testének tisztaságát, lélekben szurokfekete volt a mardosó, de kielégítetlen sóvárgástól. Ám teste, mely letaposott virágként hevert, olyan szép volt, mint a fehér liliom, mikor először bontja ki szirmai a víz színén.

Éreztem amint Királynő Anyám szorosan magához von az Ő gyengéd ölelésében, nehogy elmeneküljek a rettenetes látvány elől.

- Térj vissza a feladatodhoz – mondta - mert még nem végezted el. Ez lesz a te új köntösöd, melyet hordani fogsz, míg népemet tanítod. Ez a test – bár a benne lakozó lélek elveszett - mentes a bűnöktől, a szennytől és gyönyörű. De te az enyém vagy. És aki énhozzám jön, az az igazságot és tudást megismervén örökké él. Ez a te új ruhád.

Éreztem, hogy ismét erős vagyok, nem csak lélekben, hanem fizikai létemben is. Újra eltöltött az életerő, és a kimerültség emléke is feledésbe merült. Felkeltem a padlóról, ahol még egy perccel ezelőtt is élettelenül elterülve feküdtem. Felemelkedtem, és elrejtve, Királynőm védelme alatt iszonyattal tekintetem szét magam körül.

- Indulj Malen, menj – védelmem elkísér - szólt Ő. - Beköltözől az emberek szívébe, te leszel számukra a dicsőség élő képe és szimbóluma. Engem képviselve újabb mártírsors vár rád, melyre Chemi barna bőrű fia örökké szeretettel fognak emlékezni. Bár az én szolgálatomban ér utol a halál, még korszakokon át fogsz tanítani e templom romjai között. Száz halált halsz értem, mégis tovább élsz, és a távoli jövőben felépülő templom legszentebb szentélyében tovább tanítod az én igazságaimat.

Sietve távoztam, és észrevétlenül átvágtam a dühödtt, kavargó tömegben. A sétányt szegélyező szobrokat ledöntötték, a templom kapuit összetörték és tönkretették.

Lelkemet eltöltötte a szomorúság, és békére vágyott. Vágyakozó szemmel néztem a nyugodt vidék irányába, ahol parasztasszony édesanyám élt, de hát ő úgy hitte, hogy a fia meghalt, és nem ismerne fel ebben az új formában. A város felé indultam, mely a megvadult tömeg miatt most egészen elhagyatott volt.

A csendet ezernyi torokból feltörő vad kiáltás tépte szét. Egy pillanatra megállva megfordultam, és tanúja lehettem, hogyan esik áldozatul egy a tanítói által elárult generáció féktelen bosszújának a nagyszerű, ősi templom. Megszentségtelenítése után bűnös lakóit is feláldozták, és rövid idő múltán csak romhalmaz marad majd belőle.

A város kihalt utcáin kóborolva arra gondoltam, hogy itt, ahol egykor a gyönyörök serlegét fenéig ürítettem, immár meg kell ízlelnem azt is, milyen a jól végzett munka öröme. Ezen a helyen kell

elérnem, hogy hangomat szüntelenül hallják. A méltatlanná vált templom falai közül réges-rég száműzött igazságnak e város utcáin kell utat találnia az emberek szívéhez. Még sok időbe fog telni, míg bűneimtől megtisztulva, szennyfoltoktól mentessé, tisztává válok – felkészültté a tökéletes életre, melyet végső célként tűztem magam elé.

* * * * *

Sok életet éltem és sok formát öltöttem azóta magamra, újra és újra, de mindenre emlékszem és mindent megértettem, ami hosszú korszakokon át történt velem.

Bár Egyiptom napja leáldozott, szelleme mégis tovább él, és a tudás, mely egykor fiaié volt, ma is fényesen ragyog azoknak lelkében, akik hűek maradtak a dicsőséges és rejtélyekkel teli múlthoz. Ők tudják, hogy a mélységes vakság, szellemi sötétség és hitetlenség korából majdan előtűnve egyre magasabbra emelkednek az első jelei a páratlanul nagyszerű jövőnek. Ami eljövendő, nagyszerűbb és még fenségesebben rejtélyes lesz, mint amilyen a múlt volt. Mert ahogy az emberiség egészének fejlődése lassan, szinte észrevétlenül halad az egyre magasabb szintek felé, tanítói is egyre tisztább forrásból nyerik életüket, és egyre világosabban értik a minden létezőnek életet adó lélektől jövő üzeneteket. Az igazság szavakba foglaltatott. E bolygó sötét tekintetüket földre szegező lelkei, ébredjétek fel! Emeljétek fel vaksi szemeiteket és lássatok végre! Az Élet sokkal több, mint amit az ember elképzelni képes. Fejtsétek meg bátran rejtélyeit, és eresszétek be a fényt saját lelketek rejtett zugaiba, megvilágítva személyiségetek olyan homályba burkolt szegleteit, melyekről ezernyi létezés múltán sincs még tudomásotok.

Bár barna bőrű emberek lakták, Egyiptom mégis fehér virágként virít e Föld más fajainak tömegében, a régi hieroglifákat megfejtő és elolvasó professzorok, napjaink gondolkodói pedig soha nem lesznek képesek besározni bolygónk e nagyszerű virágának szirmai. Nem látják e liliom szárát és a szirmain átszűrődő napfényt. Semmit nem látnak a virág valódi lényéből, és modern kertészkedési eljárásaikkal nem tudják eltorzítani sem, mert nem érhetik el igazi valóját. Ez a virág magasan az emberek felett nyílik és bimbója mélyről, közvetlenül az élet folyójából kortyol.

Virága a fejlődés ama világában nyílik, ahová ember csak a legszentebb ihletettség állapotában léphet be - amikor valójában már több, mint ember. Ezért – mivel fenséges virága kiemelkedik világunkból – nem láthatja meg, és nem írhatja le hűen senki, csak azok, akik már olyan magasan állnak az átlagember felett, hogy képesek letekinteni e virág szirmaira, akárhol nyíljon is az: keleten, vagy a sötétbe borult nyugaton. Ők azok, akik elolvashatják rajta a fizikai világot mozgató erők titkait, és legbelül meglelik a misztikus erők tudományának leírásait. Megtanulják, miként magyarázzanak el spirituális igazságokat, és hogyan lépjenek be legfelső énjük életébe. Azt is megtanulhatják, hogyan őrizték meg magukban eme legfelsőbb én dicsőségét úgy, hogy közben továbbra is élék földi életüket, ameddig az tart - mert így kell legyen. Megőrizni a felnőttkor delén elért életerőt, míg az ember el nem végzi minden feladatát, és míg meg nem tanította a három igazságot – mindenkinek, aki csak keresi a fényt.

Utószó a Fehér Lótusz idilljéhez

A fenti címen közzétett érdekes történet a megjelenése óta komoly figyelmet keltett, és sokrétű üzenetet hordoz. Az igazsághoz hű leírást ad az egyiptomiak hitéről és az egyiptomi papságról abból az időből, amikor e vallás már kezdte elveszíteni tisztaságát, és szertartásos imádatát silányult, amit mélyen áthatott és beszennyezett az alantas, önző érdekek szolgálatában gátlástalanul alkalmazott fekete mágia. Mindemellett az is igen valószínű, hogy a történet igaz. Sensa úgy jelenik meg, mint az utolsó, a hithez igazán hű magas rangú beavatott pap. Hasonlóan ahhoz, ahogy a fa is hátrahagyja magjait még akkor is, ha a fának el kell pusztulnia, úgy tűnik, minden nagy jelentőségű vallás is hátrahagyja életét és erejét egy vagy több magas rangú Adeptusban. Nekik az a sorsuk, hogy megőrizték bölcsességét, és ha a jövőbeni fejlődés előre haladtával a körülmények kedvezővé válnak, ismét feltámasszák, és növekedésnek indítsák azt, hogy végül elérhesse a kívánt eredményt. Ha elérkezik az ideje, Khem régi, fenséges vallása is újra meg fog jelenni e bolygón egy magasabb rendű, nemesebb formában. Így hát ésszerű a feltételezés, hogy a történetben szereplő Sensa napjainkban egy magas rangú Adeptus, aki az alkalmas időre vár, hogy beteljesítse a Fehér Lótusz Úrnőjének akaratát.

Ám e feltételezésektől függetlenül a történetnek van egy rendkívül emelkedett, nemes üzenete is, hiszen allegorikus formában bár, de elénk tárja az okkultizmus tanítványai elé tornyosuló nehézségeket és próbatételeket. A témában járatlan olvasó számára azonban elég nehéz az allegóriákat megfejteni és az üzenet lényegét megérteni. Őket segítendő, a továbbiakban összeállítottam egy a történet szereplőihöz és a könyvben leírt eseményekhez társított magyarázatot.

1. *Sensa*, a történet főhőse az emberi lélek jelképe, a Kutastha Chaitanyam avagy a Prajna¹ csirája, melyben az emberi lény egyénisége megőrződik. Megfeleltethető az ember magasabb, állandósult részének az embert alkotók közül az ötödik összetevőben. Egyszerűbben megfogalmazva ez a szereplő az Ego, egyéniség, a valódi én, a megtestesült létezés.

2. *Seboua*, a kertész az intuíciót jelképezi. „Belőlem nem tudnak fantomot csinálni,” jelenti ki Seboua. És ezzel a mondattal ez a faragatlan, de becsületes figura tökéletesen visszaadja saját lényegét.

3. *Agmahd és Kamen Baka*, és a templom másik kilenc papja, akik elkötelezett szolgálói az általuk imádott sötét istennőnek. Ők sorrendben a következő jellemvonások megtestesítői:

- (1) Káma ..... Vágy
- (2) Krodha ..... Gyűlölet
- (3) Lobha ..... Kapzsiság
- (4) Moha ..... Tudatlanság
- (5) Mada ..... Gőgösség
- (6) Matsarya ..... Féltékenység
- (7) ,(8),(9),(10),(11).. Az öt érzékszervünk és az általuk megszerezhető örömök.

4. A történet női szereplői az alábbiak:

- (1) A papok által imádott sötét, rejtélyes istennő.
- (2) A kisleány, aki Sensa játszótársa volt.
- (3) A felnőtt leány, akivel Sensa a városban találkozott.
- (4) A Fehér Lótusz Úrnője.

---

¹ A mindent átható, mindenhol jelen levő Elme. Itt: tudatosság. (A ford.)

Az olvasó bizonyára felismerte, hogy a második és harmadik alak ugyanaz. Mikor a szépséges nőről beszél, akivel a városban állítólag először találkozott, Sensa azt mondja: „Ahogy elmerültem szemei gyengéd pillantásában, valahogy úgy éreztem, hogy már régóta ismerem, és elbűvölő szépségét még varázslatosabbá tette az, hogy ismerősnek éreztem.” Ebből a leírásból kiviláglik, hogy ez a hölgy nem más, mint az a kisleány, akivel a templomban kergetőzött.

A hindu filozófusok szerint a Prakriti-nek három jellemzője van: szattva, rajasz és tamasz. A három közül az utolsó a sűrű testtel megtapasztalható durvább élvezetekhez, szenvedélyekhez kapcsolódik. A középső áll a háttérben az elme szakadatlan működésének, míg az első szorosan összefügg az ember spirituális intelligenciájával, valamint magasabb rendű, nemesebb törekvéseivel. A Maya² tehát e történetben három különböző formában jelenik meg.

a) Egyfelől a Fehér Lótusz Úrnője jelképezi Vydia-t azaz a spirituális intelligenciát. Ő Kwan-yin, avagy a buddhista írók Prajna-ja, ő jelképezi a Logosz aurájának fényét és ő a tudatos élet áramlatának, avagy Chitanyam-nak a forrása.

b) A fentebb említett kisleány az emberi elmét jeleníti meg, és az ő készítésére kerül Sensa a legszentebb szentély mélyén lakozó, a fentebb leírt papok által imádott sötét istennő közelébe.

c) A sötét istennő pedig Avydia³, az emberi természet sötét oldala, mely erejét és életét az emberi lélek vágyaiból és szenvedélyeiből nyeri.

Az eredetileg a Logosztól származó élet és bölcsesség sugara, melyek az elkülönülés folyamatának megindulásával megkülönböztető egyéni jegyeket kaptak, többé-kevésbé teljesen átalakíthatóak egy efféle megtestesült Kali⁴-ba, ha az emberben a Logosz fénye súlyos karmája következtében kialszik, ha az intuíció hangját nem hallja meg, vagy nem hallgat rá, és ha csakis azért él, hogy saját szenvedélyeit és vágyait kielégítse.

Ha ezeket a jegyeket figyelembe vesszük, a történet üzenete tisztán kirajzolódik előttünk. Nem célom, hogy kimerítő részletességű tanulmányt adjak az olvasó kezébe, csupán néhány fontos eseményre és jelentésükre fogok kitérni.

Tekintsenek Sensa-ra úgy, mint egy emberi lényre, aki miután maga mögött tudhat számos testet öltést és komoly spirituális képzést, nagyon fejlett érzékelési képességekkel úgy születik erre a világra, hogy pályafutásának már igen korai szakaszában okkult tanítvány lehessen. Amint elfoglalja fizikai testét, a fentiekben leírt öt érzékszerv és hat érzelem befolyása alá kerül, melyeknek ez a test a lakóhelyük. A kezdetekkor az emberi lélek a saját intuíciójának felügyelete alá kerül, akit a templom egyszerű és becsületes kertésze személyesít meg, és aki iránt a jelek szerint a főpap sem tiszteletet, sem vonzódást nem érez. Amíg a lélek őrzi eredeti tisztaságát, megpillantja saját spirituális intelligenciáját, a Fehér Lótusz Úrnőjét. A papok azonban elhatározzák, hogy kizárják minden újabb lehetőségét az intuíció működésének, ezért kivonják a gyermeket annak befolyása alól, és helyette elvezetik a saját sötét úrnőjükhöz, az emberi szenvedélyek istennőjéhez. Az emberi lélek számára ennek az istenségnek még a látványa is visszataszító. Az emberi tudat és vonzalmak ilyenén erőltetett áthelyezése a spirituális szférákból a fizikai síkra túlságosan hirtelennek és előkészítetlennek bizonyul, ezért nem is éri el célját. A papok első kísérlete sikertelen, de hamarosan elkezdik kitervelni második, ugyanezt a célt elérni kívánó próbálkozásukat.

Mielőtt tovább haladnánk, fel kell hívnom az olvasó figyelmét a kertben álló lótosz medence valódi jelentésére. Az agyban levő Sahasrara⁵ csakrát a hindu könyvekben gyakran, mint a lótosz medencét említik. E medence „édes hangú vizét” mint Amrutam-ot vagy nektárt emlegetik. (Ennek a mágikus víznek a jelentéséről további utalásokat az Isis Unveiled (*Fátyoltalan Ízisz*) c. műben

2 Illúzió. A kozmikus erő, mely lehetővé teszi a jelenségek létrejöttét és egyben azoknak érzékelését. (A ford.)

3 Vidya, azaz a tudás ellentéte, vagyis a tudatlanság. Az érzékszervekből származó benyomások túlértékelésében gyökerezik. (A Ford.)

4 Itt: a bűn és gonoszság fogalma. (A Ford.)

5 A hetedik, azaz a korona csakra szanszkrit neve. (A ford.)

találhatnak.)

Padma-ról, a Fehér Lótuszról azt tartják, hogy ezernyi szirma van csakúgy, mint a jógik misztikus Sahasrara csakrájának. A hétköznapi halandókban ez még egy ki nem nyílt bimbó, és amint a Logosz kiárasztja fényét erre a bimbóra, az újonc tanítvány Sahasrara csakrája ugyanúgy kinyílik, mint ahogy a zárt lótvuszvirág is kitarja csodás szépségét a világnak, amint a Nap a látóhatár fölé emelkedve rávetíti sugarait. És mikor teljesen kitarul, a Fehér Lótusz Úrnőjének, az ember hatodik összetevőjének dicsőséges székhelyévé válik. Ezen a virágon ülve árasztja ki a nagyszerű istennő az élet vizét és kegyét az emberi lélek gyönyörűségére és épülésére.

A Hatha jóga tanítói azt mondják, az emberi lélek a samadhi⁶ állapotában a Sushumna⁷-n át felemelkedik ehhez az ezerszirmú virághoz, és megpillanthatja a kápráztató spirituális Napot.

Sensa életének ebben a szakaszában utalás történik egy olyan eseményre, ami különös figyelmet érdemel. A templomban egy újonc tanítványnak álcázott elementál megpróbálja őt kiragadni fizikai testéből. Ez olyan veszély, amely minden emberre leselkedik, ha belső érzékelése már bizonyos mértékig kifejlődött, de még nem sajátította el kellően a tudást, mellyel az ilyen kísérletektől megvédheti magát. Sensa őrangyala azonban – tisztaságának és ártatlanságának köszönhetően - megvédi őt ettől a veszedelemtől.

Amikor a gyermek elméje ébredezni kezd, teljes figyelmét leköti, és ezért egyre messzebb és messzebb kerül a Logosz Fényétől. Intuíciója ekkortól már nem tud béklyóktól mentesen működni, annak javaslatai immár az érzékelés és az értelem világából eredő késztetésekkel keveredve érkeznek meg. Mivel nem láthatja és nem szólhat hozzá, Seboua elküldi neki kedvenc lótvuszvirágját a templom egyik újonc tanítványával.

Az elme tevékenységét elsőként az érzékelés kelti életre, majd ezt követően az érzelmek is megjelennek. A gyermek elméjének megnyílását nagyon szemléletesen jelképezi a kisleány játéka Sensával. Ha egyszer az elme felébredt és működni kezd, az érzékelésből származó gyönyörök kikövezett út gyanánt vezetik el őt az emberi lélek erős, vad szenvedélyeinek birodalmába. Amint Sensa a tünékeny lótvuszvirágról és annak dicsőséges istennőjéről engedi a pajkos kisleány által elterelni figyelmét, egy lépcsőfokkal máris lejjebb ereszkedett a spirituális síkról. „A földből táplálkozó virágok között kell élned,” mondja neki a kisleány, felfedve ezzel a változást, mely immár be is következett. Eleinte még csak a természet egyszerű szépsége köti le Sensa figyelmét, de elméje hamarosan elvezeti őt a szentély sötét istennőjéhez. Avidya valódi székhelye az emberi elme, és amíg az ember ennek működését nem képes korlátok között tartani, lehetetlen ellenállni befolyásának. Ha pedig egyszer a lélek e sötét istennő befolyása alá kerül, a templom főpapjai elkezdik erőit saját céljaik és vágyaik kielégítése érdekében felhasználni. Az istennőnek Sensával együtt összesen tizenkét papra van szüksége, hogy elérhesse, amit akar. Ha a fentebb felsorolt hat érzélem és öt érzékszerv együttese nem áll szolgálatában, nem képes teljes erejét bevetni a lélek eltérítése érdekében, hiszen azok egymás hatását kiegészítik és felerősítik – amint azt minden ember maga is megtapasztalja. Külön-külön hatásuk gyenge és könnyű megbirkózni velük, de ha összefognak, egyesített erejük elégséges ahhoz, hogy a lelket ellenőrzése alatt tartsa. És e perctől Sensa bukása bevégeztetett, ám előtte még kap egy alaposan kiérdemelt szidást a kertésztől és néhány figyelmeztető szót a Lótusz Úrhölgyétől.

Seboua ajkait a következő Sensa-hoz intézett szavak hagyják el: „Legelőször dolgozni jöttél. Azt akarták, hogy te legyél az igavonóm. Most minden másképp van. Az a dolgod, hogy játssz, nem a munka, én meg úgy kell bánjak veled, mint valami kis herceggel. Hát, majd meglátom te gyerek, hogy el is rontottak-e már.” Ezek jelentőségteljes szavak, és jelentésük világossá válik majd az ezt követő megjegyzések fényében. Az olvasónak feltűnhet, hogy mikor Sensa-t ezután a kertbe vezeti

---

6 Mély transz, melyben az ezt elérő teljesen ura lénye mind testi mind lelki összetevőinek. A jóga legmagasabb szintű állapota. (A ford.)

7 Itt: a gerincvelő idegfonata, mely a összeköti szívet a korona csakrával. Fontos szerepet tulajdonítanak neki bizonyos jóga gyakorlatoknál. (A ford.)

Seboua, nem a lótusz medencéhez kíséri őt, hanem egy másikhoz, mely vizét ez utóbbiból kapja.

A benne végbement változások miatt Sensa már nem képes a Logosz Fényét közvetlenül érzékelni, hanem ezt már az ötödik összetevőjének közbeiktatásával, azon keresztül szükséges észlelnie. Valójában tehát az asztrális anyagot jelképező folyadékban lebeg, nem pedig a medence varázslatos vizében. De azért még látja a Fehér Lótusz Úrnőjét, aki pátosszal telt kérdést tesz fel neki: „...hamarosan ismét elmész tőlem. És hogyan segítek én neked, ha ilyen kevéssé emlékezel rám?”

E közzjátékot követően Sensa rövidesen teljes egészében elmerül a világi dolgokban, és a fizikai élet gyönyörűségeinek él. Fejlett elméje társául szegődik ebben, és a templom papjai alaposan ki is használják ezt a változást. Mielőtt tovább haladnánk, fel kell hívnom az olvasó figyelmét arra, hogy bizonyos mágikus szertartásokkal megidézett elementálok és erők alkalmazásával lehetséges bármilyen kívánt információt kinyerni egy gyermek elméjéből. Miután a lélek teljes egészében Avidya befolyása alá került, önmagát egészen feladva alámerülhet a Prakriti Tamoguna⁸-jába és teljesen behódolhat e befolyásnak. De azt is megteheti, hogy a spiritualitás fényében lerázza magáról a tudatlanságot és vele együtt ezt a kábító, mérgező befolyást. Sensa történetében akkor jön el a döntő pillanat, amikor egész lényé egy időre eggyé válik az emberi szenvedélyeket jelképező sötét istennővel. Tartson bármilyen rövid ideig is, az ilyen összeolvadás az első lépés a teljes pusztulás felé. Ennél az útelágazásnál eldől, hogy Sensa megmenekül, vagy elpusztul. Órangyala, a Fehér Lótusz Úrnője tesz egy utolsó kísérletet a megmentésére, és ez alkalommal sikerrel jár. A legszentebb szentély mélyén felfedi számára a sötét istennőt, Sensa pedig végre ráébred saját ostobaságára, és azért fohászkodik, hogy megszabadulhasson papi mivoltának gyűlöletes rabigájától. Imája meghallgattatik, és a ragyogó istennő támogatásával fellázad a papok uralma ellen, majd az emberek figyelmét is ráirányítja e templomi hatalmasságok romlottságára.

Azért, hogy e könyv tanításainak fontosságát jól megértse és megjegyezze az olvasó, a fentiekkel összefüggésben szükséges néhány szót ejteni a lélek-halál valódi természetéről, valamint a fekete mágusok végső sorsáról. A korábban már elmondottak szerint a lélek az élet kozmikus óceánjának egy elkülönített cseppje. Ez a kozmikus élet-áramlat nem más, mint a Logosz aurája és fénye. A Logosz mellett még számtalan más létező is osztozik ezen az életen és részesül belőle – úgy asztrális mint spirituális szinten. E lények mindegyike megkülönböztetett vonzalmat táplál az emberi érzelmek, illetve az emberi elme valamely meghatározott jellegzetessége, tevékenysége iránt. Persze mindannyiuknak megvan a maga – jelenlegi Manvantara⁹ végéig tartó – jól körülhatárolt egyéni létezése is. Három út vezethet el ahhoz, hogy valamely lélek elveszítse a saját egyéni létezését. Mivel a Logosz mintegy a forrása minden léleknek, attól elválasztva nem képes megszerezni és fenntartani saját kellően erős és maradandó egyéni voltát, ezért idővel óhatatlanul ismét feloldódik az Egyetemes Élet áramlatában. Ez egy valóságos lélek-halál. Az is előfordul, hogy megidézve azt a lélek összehangolódjon valamely spirituális vagy elementáris lényel, és figyelmét fekete mágia vagy tantrikus szertartások céljából arra koncentrálja. Az ilyen esetekben a lélek a maga egyéniségét átadja ezeknek a lényeknek, azok mintegy beszippantják őt magukba. Ekkortól a fekete mágus, mint ilyen lény él tovább, és folytatja létét egészen a Manvantara végéig.

Banasena sorsa jól rávilágít ezek lényegére. Azt mondják róla, hogy halála után, mint Mahakala él tovább, aki egyike a Pramadhagana-k leghatalmasabbjainak. Bizonyos értelemben ez nem más, mint a halhatatlanság elnyerése a gonoszág útján. Csakhogy ez – ellentétben a Logosz halhatatlanságával – nem terjed túl a Manvantara határain. Aki ezzel kapcsolatban elolvassa a Bhagavad Gíta nyolcadik fejezetét, Krishna tanításának fényében azonnal megérti ennek az állításnak lényegét. Ebben a könyvben az Ízisz bárkáján történetek leírása adhat némi fogalmat e feloldódás természetéről, és ami vele együtt jár, vagyis a mágus egyéni mivoltának megőrzéséről.

Mikor e feloldódás centruma nem holmi másik lény vagy elementál, hanem maga a Logosz, az ember megtapasztalja a Mukti-t vagy Nirvana-t, eggyé válik az örökké élő Logossal és felszabadul

---

8 Kb. szellemi romlás, pusztulás (*A ford.*)

9 Itt: egy teljes lánc (azaz míg az élet hullám hétszer körbejár a lánchoz tartozó összes bolygón) megnyilvánulási időtartama. Okkult források szerint 4,320,000,000 év. (*A ford.*)

az újjászületések kényszere alól.

A regény utolsó része a lélek utolsó nagy küzdelmének leírása annak érdekében, hogy megszabaduljon a benne mélyen gyökeret vert ellenségeitől, majd beavatásának és a Prakriti zsarnoki uralma alóli végső felszabadulásának bemutatása.

A Fehér Lótusz Úrnőjének a legszentebb szentélyben történt megbocsátása és tanácsai jelentik Sensa élettörténetének és pályafutásának nagy fordulópontját. Megpillantotta az Isteni Bölcsesség ragyogását és bevitte önmagát annak hatókörébe. A Logosz eme – történetünkben Egyiptom szent virágának szépséges istennője által jelképezett – fénye köti össze testvériségben és spirituálisan Egyiptom nagyszerű főpapjainak hosszú generációkon átívelő sorát csakúgy, mint az összes nagy Adeptust, kik szellemi életük kiteljesítéséhez mind ugyanabból a forrásból merítenek. A Szent Szellem az, aki biztosítja az Apostolok sorának folytonosságát, avagy Guruparampara-t ahogy a hinduk nevezik. Ez az a spirituális világosság, amit a Guru átad tanítványának, mikor elkövetkezik az igazi Beavatás ideje. Az ún. „élet átadása” nem más, mint ennek a világosságnak az átadása. De tovább menve azt is kijelenthetjük, hogy a Szent Szellem (amely mintegy fátyla vagy teste - mondhatni húsa és vére - a Logosznak) az alapja a szent áldozás szertartásának. Mindegyik Adeptusi testvériségnél létezik ez az összekötő kapocs melyet sem idő, sem tér nem szakíthat szét. Még ha úgy is látszik, hogy a fizikai síkon megszakad a folytonosság, ha eljön az idő, a szent törvényt követni vágyó újonc tanítvány nem marad vezető és tanácsadó nélkül akkor sem, ha az utolsó Guru is meghalt már évezredekkel az ő születése előtt. Utolsó Beavatása alkalmával minden Buddha találkozik valamennyi nagy Adeptussal, akik a megelőző korszakok során előtte már elérték a buddhai szintet. És ehhez hasonló módon az Adeptusok minden osztályában is megvannak azok a lelki közösséget jelképező összekötő szálak, melyeknek szövedéke végül egy megfelelően szervezett Testvériséggé fogja össze valamennyiüket. Valamely ilyen testvériséghez történő csatlakozásnak vagy szent közösségük részévé válásának az egyetlen lehetséges és hathatós módja az, ha az erre vágyó kitarja lényét a spirituális világosságnak, amely saját Logoszából sugárzik. Anélkül hogy részletekbe bocsátkoznék, talán annyit még elmondhatok e helyütt, hogy effajta testvéri közösség csak olyan személyek között lehetséges, akiknek lelke ugyanattól a sugártól nyeri életét és fenntartó erejét. Mivel pedig hét ilyen megkülönböztetett sugár árad ki a „Nagy Spirituális Napból”, valamennyi Adeptus és Dhyan Chohan hét osztály valamelyikéhez tartozik, melyeknek mindegyikét az Isteni Bölcsesség hét formájának vagy kifejeződésének egyike vezeti, irányítja, illetve felügyeli.

A fentiekkel összefüggésben szükséges felhívni az olvasó figyelmét egy másik általános szabályra, amely az ugyanazon Testvériséghez tartozó néhány Adeptuson keresztül szabályozza a spirituális élet és energia áramlását. Valamennyi Adeptusra úgy tekinthetünk, mint egy központra, amelyben spirituális erő termelődik és tárolódik, és akin keresztül ugyanakkor szétszóródik és felhasználhatóvá is válik. Ez a rejtélyes energia egyfajta spirituális elektromosság, és átvitele egyik központból a másikba előidézi néhányat ama közül a jelenségek közül, amiket az elektromos indukcióval kapcsolatban megfigyeltek. Vagyis itt is megfigyelhető az a törekvés, hogy a különböző központokban felhalmozott energiamennyiségek kiegyenlítődjenek. Valamely ilyen központban a semleges anyag mennyisége az illető ember karmájától valamint életének szentségétől és tisztaságától függ. Ha a Gurujával vagy Beavatójával történt kapcsolatfelvétel aktivitásra készíti, ez az anyag dinamizálódik és igyekszik magát gyengébb centrumokba átvinni. Néha azt mondják, hogy a végső Beavatás alkalmával vagy a Főpapnak vagy az „újra megszületettnek” - kettőjük közül az *érdemesebbnek* – meg kell halnia (ezzel kapcsolatban lásd a Theosophist (*Teozófus*) c. folyóirat 1882. novemberi számának 38. oldalát). Bármilyen legyen is a valódi természete e rejtélyes halálnak, az e törvény működésének tudható be. Látni kell továbbá azt is, hogy ha az újdonsült Beavatott kevés spirituális energiával rendelkezik, akkor megerősödik e szent egyesülésben. Ám hogy ezt a lehetőséget megkaphassa, itt kell maradnia e földi életben és az emberiség javára fordítania készségeit és energiáit mindaddig, míg el nem érkezik a végső felszabadulás ideje. Ez az elrendezés összhangban van a Karma törvényével, hiszen az újonc tanítvány kezdeti gyengeségei karmikus örökségének tudható be, melyek egy hosszabb ideig tartó

fizikai létezését követelnek meg. Ezt a hosszabb fizikai létet pedig a fent említett előnyökért cserébe az emberiség haladásának szolgálatában kell eltöltenie. Emellett az így felgyűlt „jó” Karma eredményeként lelke megerősödik, így mikor majd belép a Magasztos Testvériség tagjainak sorába, ő is annyi spirituális „hozománnyal” teszi ezt, mint a korábban csatlakozottak, ezzel is elősegítve e közösség munkájának folytatását.

Ha e néhány gondolatot magáévá teszi az olvasó, az utolsó öt fejezet történéseinek valódi üzenete azonnal nyilvánvalóvá válik számára. Mikor őrangyala kegye által Sensa elnyeri a spirituális szinten érzékelés képességét, és tudatosan, szándékoltan használni is kezdi azt, már nem támaszkodhat többé az intuíció pislákoló fényére. „Most a saját erődből kell boldogulnod”, mondja a kertész, mikor átadja neki hön szeretett virágát, melynek jelentőségét Sensa immár kezdi érteni. Most, hogy megszerezte a spirituális tisztánlátás képességét, Sensa meglátja azokat a beavatott főpapokat, akik elődei voltak, és akiknek Testvériségéhez csatlakozott. Ha a tanítvány felkészült, a Guru mindig készen áll. Az anyag béklyójától való végső szabadulást megelőző beavatás leírása nem kíván sok magyarázatot. A legmagasabb rangú Mester felfedi előtte az okkult tudomány titkait, míg egy másik Adeptus elé tárja az ő saját személyiségének valódi gyökereit és igazi természetét. Ezután közvetlen elődje megismerteti vele saját Logoszának titkait – lehull „Ízisz fátyla” a Fehér Lótuszról, valódi Megmentőjéről. A Logosz Fénye beragyogja lelkét, az „Isteni Tűz felkentjévé” válik. Meghallgatja Királynőjének végső parancsait, felismeri, és vállalra veszi ebből eredő kötelezettségeit.

A Királynő így szól Sensa elődjéhez: „hófehér lelkű gyermekem..., most add át hitedet és tisztaságodat ennek itt”, vagyis át kell adnia Sensának spirituális ereje és energiája egy részét. Végül elkövetkezik a tudatlanság, babona és előítéletek által eltorzított, mégis valamennyi vallás alapjául szolgáló három alapigazság átadása Sensának azért, hogy hirdesse azokat az egész világnak. Ezek az igazságok eléggé világosan vannak megfogalmazva, ezért nem szükséges szövegükhöz további magyarázatot fűzni.

Így megerősödve és utasításokkal ellátva Sensa felkészül a végső küzdelemre. A felkészülés e fázisainak idején az ember testi szenvedélyei mondhatni alvó állapotban vannak, és egyelőre nyugton hagyják Sensát, ám még nem tekinthetők megszelídítettnek. A döntő ütközet még hátravan és meg kell nyerni velük szemben. A felsőbb spirituális síkra Sensa úgy lép be, mint prédikátor és az emberek spirituális vezetője, akinek lelkét beragyogja a bölcsesség fénye. De nem haladhat sokáig ezen az úton, amíg le nem győzi ellenségeit. Hamarosan eljön az utolsó beavatás érdekében megvívandó végső küzdelem ideje. Ennek a Beavatásnak a valódi értelméről különféle tévhittek terjedtek el. Néhol homályos megfogalmazásokban úgy mutatják be, mint szörnyű megpróbáltatást, amin a Beavatottnak át kell esnie ahhoz, hogy Adeptussá váljon. Más esetekben úgy írják le, mint „vérrel felszentelést”. Ezek a megfogalmazások a legkevésbé sem adják vissza azoknak a nehézségeknek a jellegét, amikkel a jelöltnek meg kell birkóznia, ugyanúgy, ahogy az ezek által elérendő eredményeket sem.

Hogy érthetővé váljon az e beavatással előidézett pszichikus változás vagy átalakulás misztériuma, előbb meg kell vizsgálnunk annak természetét. A megszokott védikus osztályba sorolás szerint a tudatos létezésnek négy állapota különböztethető meg: Vishwa, Taijasa, Prajna és Turiya. Mai szóhasználattal ezeket hívhatnánk objektív, tisztánlátó, extatikus és ultra-extatikus tudatállapotoknak. E tudatállapotok székhelyei sorrendben a fizikai test, az asztrális test, a monád és a Logosz. Itt a lélek a monáddal azonosítható. Azt is mondhatjuk rá, hogy ez a tudatosság semleges középpontja, a Prajna csírája. Mikor teljesen elszigetelődik a környezetétől, semmilyen tudatosságot nem tapasztalhat meg. Ezt a pszichikus állapotát ezért a hindu írók a Sushupti-hoz, az álomtalan alvás állapotához hasonlítják. Csakhogy egyik oldalról a fizikai és az asztrális test befolyása, másik oldalról pedig az ember hatodik és hetedik összetevőjének hatása alatt áll. Ha az első kettő vonzása kerekedik felül, alanyává válik a testi létezés valamennyi szenvedélyének. Ezeknek a szenvedélyeknek a hatalma a fent említett középponthez közeledve egyre gyengül, de hatásuk egészen addig érezhető marad, amíg a semleges állapotot el nem érjük és meg nem haladjuk. Ám ha egyszer ez megtörténik, a lélek mintegy a másik pólus – a Logosz – befolyási körzetébe kerül, és az

ilyen ember megszabadul az anyagiság láncaitól – röviden: Adeptussá válik. A befolyásért vívott küzdelem ezen semleges választóvonal környékén folyik. De az a személy, akiért a harc folyik, eközben nyugalmi, öntudatlan állapotban van, és bár a küzdelem kimenetele élet-halál kérdése számára, mégis szinte semmit nem tehet, amivel segíthetné barátait vagy keményen lesújthatna ellenségeire. Ebben az állapotban találja magát *Sensa*, mikor az utolsó megpróbáltatáson megy keresztül, és ennek az állapotnak a könyvben megtalálható leírása az eddigi magyarázatok alapján immár világos kell legyen. Könnyen belátható, hogy a küzdelem végkifejlete főként a lélek *rejtett* energiájától függ, vagyis korábban kapott képzésének, tapasztalatainak és karmájának függvénye. De hősünk sikeresen kiállja a próbatételt, ellenségei teljes vereséget szenvednek. Ám *Sensa* belehal a küzdelembe.

Különös, hogy *Sensa* személyisége is elpusztul a csatában, amikor az ellenséget legyőzi. Ez az ő végső áldozata. Édesanyja – személyiségének szülője – elsiratja őt, ám ugyanakkor örvendezik is lelkének feltámadásán. A feltámadás hamarosan elkövetkezik, spirituális intelligenciája által felélesztett lelke mintegy felkel a sírból, hogy kiárassza áldását az egész emberiségre, és embertársai spirituális felemelkedésén munkálkodjon. Ezzel zárul hát „a lélek tragédiája”. Ami még hátra van, arra szolgál, hogy a történet befejezését valamelyest történelmi keretbe foglalja, és a megkönnyítse a tanulságok levonását.

Swami T. Subba Row